

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๒

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๑

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ขออนุญาตเปิดประชุมครับ ท่านประพันธ์จะให้ใคร
brief ก่อนเชิญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานครับ คืออยากจะขออนุญาตให้ทาง
คุณเมธา ศิลาพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กล่าวถึงระบบการเลือกตั้งที่ใช้บัตรใบเดียว
ที่เราพิจารณาไปเมื่อวานให้ที่ประชุมใช้เวลาสั้น ๆ สักเล็กน้อย ขออนุญาตนะครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมการที่เคารพครับ ในส่วนที่
คณะกรรมการด้านองค์กฤษฎีกาที่มีท่านประพันธ์เป็นประธานได้มีการพิจารณาวิธีการ
เลือกตั้ง ส.ส. ระบบจัดสรรปันส่วนผสมนะครับ โดยใช้บัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตใบเดียว โดยมีวิธี
คิดคะแนนโดยนำคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งที่ได้รับเลือกตั้งและไม่ได้รับเลือกตั้งทุกคน
มาคิดคะแนนนะครับ แล้วจากนั้นหลังจากที่ได้คะแนนของพรรคแล้วก็จะนำไปเทียบจำนวนนะครับ
ว่าคะแนนนิยมของพรรคนี้ะครับเป็นสัดส่วนเท่ากับจำนวนที่นั่ง ส.ส. ๕๐๐ ที่นั่ง ถ้าในกรณี
๕๐๐ ที่นั่งนี้ะครับ สมมุติเช่นถ้าพรรคได้คะแนนนิยมในส่วนนี้ร้อยละ ๑๐ ก็จะได้ที่นั่ง ส.ส. ไป
๕๐ ที่นั่งนะครับ ถ้าได้คะแนนมากหรือน้อยกว่านี้ก็จะได้ที่นั่งมากน้อยตามสัดส่วนตามที่กล่าวมาครับ
เสร็จแล้วก็ให้นำจำนวนที่นั่งของแต่ละพรรคที่พึงจะมีเบื้องต้นนี้ครับไปเทียบกับจำนวน ส.ส. เขต
ที่พรรคได้รับเลือกตั้ง ถ้าเกิดว่าจำนวน ส.ส. ที่พึงมีนี้ะครับมากกว่าหรือเท่ากับจำนวน ส.ส. เขต
ที่ได้รับเลือกตั้ง พรรคนั้นก็จะไม่ได้รับชดเชย ส.ส. จากบัญชีรายชื่อซึ่งมี ๑๕๐ คน แบบแบ่งเขตมี
๓๕๐ คน แต่ถ้าเกิดว่าพรรคนี้ะครับได้รับเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตมาเป็นจำนวนน้อยกว่า
จำนวน ส.ส. ที่พรรคจะพึงมีนี้ะครับ ก็จะนำ ส.ส. จากบัญชีรายชื่อไปชดเชยให้จนครบจำนวนของ
ส.ส. ที่พึงมีของพรรคนี้ะครับ ซึ่งวิธีการคำนวณแบบนี้ะครับก็จะทำให้เกิดประโยชน์
ในการที่ได้นำคะแนนของทุกคนที่เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดมาคิดคำนวณ แล้วก็การจัดสรร
ที่นั่งให้แก่แต่ละพรรคก็เป็นไปตามสัดส่วนความนิยมที่ประชาชนแต่ละคนเลือกแต่ละพรรคครับ
นอกจากนี้ในส่วนของการที่ใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวทำให้แบบแบ่งเขตก็จะมีผลทำให้ความเข้มแข็ง
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนเดียวนี้ะครับสามารถที่จะเลือกผู้สมัครโดยไม่เลือกพรรค ซึ่งวิธีการในลักษณะนี้

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ก็จะทำให้ความเข้มแข็งของพรรคการเมืองลดลง เพราะโดยหลักการแล้วก็จะเป็นหลักการที่ประชาชนต้องเลือกทั้งคนและพรรค เพราะว่าพรรคจะเป็นคนเลือกผู้สมัครนะครับ แล้วก็ประชาชนก็จะเป็นคนเลือกผู้สมัครของพรรค เพราะฉะนั้นในส่วนของการที่จะใช้บัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตใบเดียวก็จะเป็นการส่งเสริมให้พรรคต้องฟังเสียงของประชาชนในเขตเลือกตั้งว่าควรจะเลือกผู้สมัครในลักษณะแบบใด ก็จะเป็นการส่งเสริมการมีประชาธิปไตยคือการฟังสมาชิกของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมืองมากขึ้นครับผม ขออนุญาตกราบเรียนครับ

ประธาน : มีปัญหาเรื่องการคำนวณใหม่ครับ ในกรณีที่พรรคหนึ่งพรรคใดได้ ส.ส. เขตเกิน ส.ส. ที่พึงมี

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ในลักษณะนี้ครับ มีวิธีการคิดอยู่ ๒ ลักษณะครับ ก็คือปล่อยให้ ส.ส. เกินจำนวน ๕๐๐ คน ซึ่งก็จะเป็นรูปแบบที่ทางเยอรมันใช้นะครับ กับมีวิธีที่จะกำหนดในเบื้องต้นว่าจะไม่ให้ ส.ส. มีจำนวนเกิน ๕๐๐ คนได้ โดยจำนวน ส.ส. ที่เกินไปจากแบบแบ่งเขตก็คือสมมุติ เช่นพรรคได้คะแนนนิยมทั้งพรรคเป็นที่นั่ง ส.ส. ๑๐ ที่นั่ง แต่ปรากฏว่าได้รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตไป ๑๒ เขตเลือกตั้ง ๑๒ คนนี่นะครับ จำนวนที่เกิน ๒ คนนี้จะถูกนำไปหักออกจากบัญชี ๑๕๐ คนก่อนนะครับ แล้วก็ค่อยเอา ๑๔๘ คนนี้เฉลี่ยกลับไปให้พรรคที่ได้ ส.ส. แบบแบ่งเขตน้อยกว่าคะแนนนิยมจนครบในสัดส่วนที่เท่ากันทุกพรรคนะครับ เป็นร้อยละที่เท่า ๆ กันทุกพรรคครับ

ประธาน : จำนวนก็จะน้อยลงกว่าที่กำหนด

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ครับ ในส่วนของจำนวนบัญชีรายชื่อก็จะไม่ถูกนำไปแบ่งให้พรรคที่ได้ ส.ส. แบบแบ่งเขตเกินนะครับ แต่ว่าจะได้ ๑๕๐ คนเหมือนกันครับ

ประธาน : มันก็จะตัด เพราะว่าสมมุติเราบอก ส.ส. เขต ๓๕๐ คน ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๑๕๐ คน ถ้าเวลาที่พรรคหนึ่งพรรคใดได้เกินส่วนที่เขาจะพึงมีมันก็ยังอยู่ใน ๓๕๐ คนถูกไหมครับ แต่พอเขาเกินไป ๒ คน แล้วเราไปตัดจาก ๑๕๐ คนไป ๒ คนมันก็จะเหลือ ๑๔๘ คน มันก็จะไม่ได้ ๕๐๐ คน จะกลายเป็น ๔๙๘ คน

นายเมธา ศิลาพันธ์ : มิได้ท่านครับ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อก็จะได้ ๑๕๐ คน เช่นเดียวกันครับ เพียงแต่ว่าเวลาคำนวณสัดส่วนกลับไปให้พรรค เนื่องจากว่าเราไม่ได้คำนวณให้พรรคที่ได้ ส.ส. แบบแบ่งเขตเกินคะแนนนิยมไปแล้ว สมมุติเช่น พรรคที่ได้ ส.ส. เกินไป ๒ จะไม่ได้รับ ส.ส. แบบแบ่งเขตในบัญชีรายชื่อเลย

ประธาน : เพราะฉะนั้นที่เหลือ ๑๕๐ ก็มาแบ่งกันระหว่างพรรคอื่น ๆ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ใช่ครับ ก็ทำให้พรรคที่ควรจะได้ ส.ส. เต็มที่ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ สมมติว่าควรจะได้กลับไป ๑๐ คนก็อาจจะได้ ๙ คนกว่า ๆ แล้วก็มาดูเศษครับว่าพรรคไหนที่เศษน้อยสุดนี่นะครับก็จะโดนลดจำนวนลงครับ ก็จะเป็นลักษณะนั้นครับ

ประธาน : ไม่เข้าใจ ๆ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คืออันนี้หมายความว่าที่เมื่อวานที่เรียนถามว่าถ้าจะ overhang นี้ท่านจะเอาไหม ท่านไม่เอา มันก็คือจำนวน ส.ส. ต้อง fix เอาไว้ว่าไม่เกิน ๕๐๐ คน ที่นี้ใครได้ ส.ส. เขตเท่าไร ใครได้เท่าไรก็ต้องเป็นเท่านั้น ส.ส. เขตไปตัดไม่ได้ แต่กรณีซึ่งมีการ คำนวณ ส.ส. บัญชีรายชื่อแล้วมันอาจจะมีบางพรรคที่เขาได้ ส.ส. เขตมากกว่าจำนวน ส.ส. สัดส่วน หรือ ส.ส. บัญชีรายชื่อที่เขาจะได้นั้นะครับ มันก็จะทำให้มีจำนวนเกินมา อย่างเช่นที่เขายกตัวอย่าง นี้อย่างเช่น เกินมา ๒ คน กรณีเกิน ๒ คน ถ้าไม่ให้มี overhang ก็คือเอา ๒ คนนี้ลบออกจาก ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๑๕๐ คน ก็จะเหลือ ๑๔๘ คน คือเอาจำนวนผันแปรอยู่ที่ ส.ส. บัญชีรายชื่อเป็นหลัก ที่นี้ของท่านอาจารย์บรรศักดิ์ท่านเอาจำนวน ส.ส. ผันแปรของจำนวน ส.ส. เขต โดยให้ overhang มันก็เลยเกิน ๔๕๐ คน เป็น ๔๗๐ คน ถ้าจะเอาลักษณะแบบว่าให้ fix ตามจำนวนนี้สูตรในการ คำนวณต่าง ๆ ที่บทบัญญัติเขาจะเขียนเหมือนเดิมทุกอย่างและอาจจะต้องมีเพิ่มอีกวรรคหนึ่งว่า ในกรณีซึ่งจำนวน ส.ส. ที่คิดตามจำนวนข้างต้นเกินกว่าจำนวน ส.ส. ๕๐๐ ที่นั่งก็ให้ปรับ ส.ส. สัดส่วนให้จำนวน ส.ส. ทั้งหมดเท่ากับจำนวนที่มีนะครับ ก็คงต้องเป็นลักษณะอย่างนั้น ต้องเขียน เป็นกฎหมายเอาไว้

ประธาน : ไม่ ถ้าอย่างนั้นมันก็จะกลายเป็นว่าจะมี ส.ส. เขต ๓๕๒ คน ส.ส. บัญชี รายชื่อเหลือ ๑๔๘ ซึ่งทำอย่างนั้นไม่ได้ คือมันต้องคำนวณแบบนี้สิว่าพอสมมุติมีคนพรรคหนึ่ง ได้เกิน เราก็จะไม่ให้ถูกไหมครับ ไม่ให้ ๑๕๐ คนก็มาแบ่งกันระหว่างพรรคที่ยังไม่เกิน โดยคิดตามเปอร์เซนต์ เอาเปอร์เซนต์เดิมของเขามาคิดเปอร์เซนต์ใหม่ตามน้ำหนักของมัน คือคิดเป็นร้อยละใหม่ แล้วได้ก็เปอร์เซนต์ก็แบ่งไปตามพรรคนั้น แต่ด้วยวิธีนี้อาจจะทำให้พรรคที่ได้ ที่ ๒ เกิดมามีคะแนนมากกว่าคนที่ได้ที่ ๑ ได้ อาจจะมีโอกาส เว้นแต่ว่าจะเอามาคำนวณตาม เปอร์เซนต์นั้นแหละ แล้วก็เอาให้สัดส่วนตามเปอร์เซนต์ แล้วพอจะเอาไปให้เขาก็หักส่วนเกิน เสียก่อน มันก็จะทำให้ไม่เป็นธรรมอยู่ดี ตกลงไปทำลาย ๆ scenario

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เห็นที่ท่านอาจารย์บรรศักดิ์กำหนด ส.ส. ๔๕๐ คนไม่เกิน ๔๗๐ คน จำนวน ๔๗๐ คน ก็คือประเภทว่า limit ไว้แค่นั้นเหมือนกันใช่ไหมครับที่ผมได้ทราบ เป็นอย่างไรครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : คือจริง ๆ ถ้าใช้วิธีระบบ MMP จริง ๆ นี่นะครับ คะแนน ของ ส.ส. อาจจะไปจากจำนวน ๔๕๐ คนมาน้อยแล้วแต่จำนวนคะแนนของแต่ละครั้ง แล้วอาจจะเกิน ๒๐ ที่นั่ง ซึ่งตัวนี้ทางชุดของท่านอาจารย์บรรศักดิ์ก็เลยไม่อยากเห็นภาพที่มัน จะเกินไปโดยไม่มีขีดจำกัดก็เลยไปตัดลง ๒๐ ให้เหลือ ๒๐ ครั้ง ไม่ว่าจะเกิน ๒๐ ไปเท่าไรก็จะปรับลด ลงมาให้เหลือ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อเกินไปไม่เกิน ๒๐ ที่นั่ง อันนี้ก็ใช้หลักการเดียวกันครับ ก็คือว่า ถ้าเกิดว่ามีพรรคใดที่ได้ ส.ส. แบบแบ่งเขตมากกว่าจำนวนบัญชีรายชื่อไปเยอะ ๆ นี่เราก็ก๊อบลงมา ให้เหลือ ๑๕๐ คนโดยวิธีลดสัดส่วนลงให้เหลือ ๑๕๐ คน สมมุติว่าจริง ๆ นี่นะครับพรรคได้ ๑๕๐ คน แต่กลายเป็นว่าพรรคนี้เนื่องจากว่าไปได้เขตเขยจากบัญชีรายชื่อจำกัดลง เนื่องจากว่า มีพรรคบางพรรคได้ ส.ส. แบบแบ่งเขตมากเกินไปนะครับ วิธีนี้ก็คือว่าเมื่อรวมกันระหว่าง ส.ส. แบบแบ่งเขตที่เกินกับ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อแล้วจะเกิน ๕๐๐ คนไป สมมุติจะเป็น ๕๑๐ คน หรือ ๕๑๕ คนอย่างนั้นะครับ เราก็กัดจำนวน ส.ส. บัญชีรายชื่อจาก ๑๕๕ คน หรือ ๑๖๐ คนลง ให้เหลือ ๑๕๐ คนแค่นั้นเองครับ ลดลงตามสัดส่วนเปอร์เซ็นต์ของแต่ละพรรคที่ได้รับคะแนน แตกต่างกันครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือถ้าเป็นระบบการเลือกตั้งแบบผสม ส.ส. สัดส่วน แบบผสมมันก็จะมมีปัญหาของเรื่อง overhang ทั้ง ๒ ระบบจะเป็นแบบ ๒ บัตร ๒ ใบหรือบัตรใบเดียว อย่างที่เราประชุมเมื่อวานนี้มันก็จะมปัญหาในลักษณะอันนี้ เพราะว่าระบบที่เราคิดเมื่อวานนี้คือ ระบบสัดส่วนแบบผสมเพียงแต่จะใช้บัตรใบเดียว ถ้าจะไม่ให้มีปัญหา overhang เลยจะต้องเป็น ระบบสัดส่วนแบบคู่ขนานนะครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์อุดม

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ระบบสัดส่วนที่เราทำอะไรก็ตามก็ต้องมี คะแนนที่ถูกทิ้ง คือการรวมคะแนนทั้งประเทศมันจะมีพรรคเล็กพรรคน้อยไปจนถึงพรรคใหญ่ที่ ได้คะแนนแล้วสัดส่วนที่มันหารออกมาต่อเก้าอี้ สมมุติว่าต่อเก้าอี้จะได้ ๖๐,๐๐๐ คะแนน เพราะฉะนั้นถ้าพรรคไหนได้สมมุติว่า ๗๐,๐๐๐ คะแนน เขาก็จะได้ ๑ เก้าอี้กับสัดส่วนเศษ ซึ่งแน่นอนเศษตรงนี้นั้นอาจจะมผลก็ได้หรือไม่มีผลก็ได้ เพราะมันขึ้นอยู่กับว่าจำนวนเก้าอี้ทั้งหมด ที่เรามีอยู่ว่าคิดแล้วแต่ละคนใครได้สัดส่วนมากกว่ากันอย่างไร บางพรรคอาจจะพรรคเล็ก

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ได้คะแนนไม่ถึง ๖๐,๐๐๐ คะแนน แต่สมมุติว่าได้สัก ๕๐,๐๐๐ คะแนน อาจจะได้เก้าอี้เลย เพราะว่าสัดส่วนของเก้าอี้ที่มีเหลืออยู่มันไม่ได้ คือพอดีท่านปรกณไปทำคำนวณมาอย่างแบบที่ไลน์ส่งกันจะเห็นว่าแต่ละพรรคจะได้จำนวนเต็มเก้าอี้กับสัดส่วนแตกต่างกันไปตามการหารตัวเลข เราจะพบว่าตัวเต็มมันน่าจะได้ทุกคน แต่พอมันมีส่วนของเศษ ปัญหาว่าเศษของใครมากกว่ากัน หรือแม้กระทั่งซึ่งผมจะถามทาง กกต. จะเป็นไปได้ไหมว่าเขาได้ตัวเต็มแต่เนื่องจากว่าเก้าอี้มีไม่พอตามจำนวน ๑๕๐ ที่เราจัด สมมุติว่าบางรายจะได้ ๑๐ ที่นั่ง บางรายได้ ๒๐ บางรายได้ ๒ บางรายได้ ๑ ปัญหาเราจะเฉลี่ย สมมุติว่าต้องเฉลี่ยนี้คนหนึ่งได้ตั้ง ๒๐ พรรคเล็กได้มา ๑ แต่ปรากฏว่าส่วนที่มันเฉลี่ยมันกลายเป็น ๑ จุดเท่าไร กับอีกคนหนึ่ง ๒๐ จุดเท่าไรนี้ ปัญหาคือเราจะตัดคน ๒๐ ลง หรือจะตัดคนหนึ่ง อันนี้ที่จะเป็นปัญหาว่าในกรณีนี้มันจะเกิดขึ้นได้ไหม

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ครับ เนื่องจากว่าเวลาเราได้ค่าเฉลี่ย ส.ส. ต่อ ๑ คนของทั้งประเทศแล้วจะครับว่าคะแนนรวมของทุกพรรคทุกเขตทั้งประเทศเป็นเท่าไร พอเอา ๕๐๐ หารสมมุติว่าเป็น ๖๐๐ อย่างท่านอาจารย์อุดมยกสมมุติขึ้นมาจะครับ เราก็เอา ๖๐๐ กลับไปหารคะแนนพรรค เพราะฉะนั้นหารอย่างไรก็ตามจะไม่เกิน ๕๐๐ ทั้งจำนวนเต็ม และเศษบวกกันจะได้ ๕๐๐ พอดี ดังนั้นถ้าเกิดเรานับแต่ให้ที่นั่งให้ที่เป็นจำนวนเต็มไปก่อนก็จะครบ แต่จะครบโดยน้อยกว่า ๕๐๐ อยู่แล้ว ทีนี้เราก็มาไล่สมมุติว่าไล่จำนวนเต็มจนครบทุกพรรคแล้วได้ ๔๙๑ ยังขาดอยู่ ๙ ที่นั่ง เราค่อยมาไล่เศษว่าพรรคไหนเหลือเยอะก็เพิ่มเข้าไปทีละที่นั่ง ๆ จนกว่าจะครบ ๕๐๐ พอครบ ๕๐๐ ที่เหลือก็คือไม่ได้แล้ว เพราะฉะนั้นเป็นไปได้ครับว่ามันจะหมดเศษแค่จุด ๕ ก็หมดแล้วจะครับ พวกจุด ๔ จุด ๓ นี้จะไม่ได้แล้วครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ผมฟังท่านอาจารย์อุดมนี้ความคิดจะคล้ายกัน คือที่แรกผมมองว่าเราจะเป็นไปได้ไหมในการเอาคะแนนคือแน่นอนครับทุกพรรคมีสัดส่วน แต่ว่าเราเข้าใจละพรรคที่ได้มากก็อาจจะต้องมี ๒๐ ที่นั่ง รองลงมา ๑๐ ที่นั่งแต่ว่าเอาคะแนนของแต่ละคนมาเรียงจัดอันดับใหม่ตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๕๐ อันนี้ะครับผมคิดว่าอันนี้จะเป็นธรรมมากที่สุด เพราะว่าก็จะตอบคำถามของอาจารย์อุดมได้ว่าคนที่ได้เศษ เพราะว่าผมเองก็คิดที่แรกว่าจะให้ไปปิดคนที่เศษไม่ถึงกึ่งหนึ่งหรืออะไรนี่ตัดทิ้ง ซึ่งก็เกรงว่าจะถูกครหาว่าเราไปทำคะแนนตกน้ำอีก แต่ว่าถ้าหากเราเรียงลำดับใหม่ ๑ ถึง ๑๕๐ ผมคิดว่าอย่างนี้ตอบคำถามได้ค่อนข้างชัดเจนกว่าครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ขออนุญาตทราบเรียนครับ ก็คือว่าเวลาที่แต่ละพรรคได้จำนวนที่นั่งเท่าใดในครั้ง โดยอาจจะได้จำนวนเต็ม ๆ ถ้วนหรือจำนวนเต็มแล้วพิเศษก็จะไปดูบัญชีของพรรคนั้น สมมุติว่าพรรคนี้ได้ ส.ส. บัญชีรายชื่อไป ๗ ท่านนี้ในครั้ง ก็จะไปดูบัญชีว่าลำดับ ๑ ถึงลำดับ ๗ ใครก็ได้ของพรรคนั้นไป ทีนี้ก็มาดูพรรคต่อไปเรื่อย ๆ ครับ ก็หมายความว่าในบัญชีรายชื่อ ๑๕๐ คน พรรคต้องเรียงมาตั้งแต่ต้นประกาศออกไปเพื่อให้คนได้ทราบก่อนนะครับว่าพรรคเรียงคนไว้อย่างไร เสร็จแล้วเมื่อคะแนนออกมาก็ต้องให้บุคคลตามลำดับที่ ๑ ลงมาได้รับเลือกตั้งไปตามนั้นครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมมีประเด็นเดียวเท่านั้นที่คิดว่าเป็นถ้าพิเศษเนี่ยอย่างใดต้องปิดอยู่แล้วครับ เพราะว่าจำนวนที่นั่งกับความพอดีมันไม่พอดีกันอยู่แล้วครับ ปัญหาผมมีอยู่อย่างเดียวก็นั่นก็คือถ้ามันได้จำนวนเต็มแต่เก้าอี้มันไม่พอมันจะเกิดขึ้นได้ไหม ไม่มีทางได้เลยใช่ไหมครับ สมมุติว่าพรรคนี้ได้ ๓๐ พรรคนี้ได้อีก ๕ พรรคนี้ได้ ๑ ได้ ๒ ปรากฏว่าเก้าอี้จัดสรรมาไม่ได้ คือถ้าพิเศษผมยังเข้าใจได้นะครับว่าอันนี้พิเศษมากที่สุดได้ไป อันนี้พิเศษน้อยมีแค่จุด ๕ ในขณะที่จุด ๖ จุด ๗ ก็ได้ไปอันนี้พอเข้าใจได้ แต่ถ้าบอกว่าได้จำนวนเต็มเหมือนกันหมด แต่ว่าอันนี้พรรคเล็กได้ ๑ ที่ แต่ปรากฏว่าที่นั่งไม่พอจะไปตัดของใคร อันนี้เท่านั้นที่ถ้ามันจะเกิดกรณีเป็นไปไม่ได้ใช่ไหมครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานนิดเดียวครับ ของผมในกรณีที่พรรคทำบัญชีรายชื่อผมไม่แตะต้องนะครับ ตรงนั้นถือว่าเขาทำตามระบบอยู่แล้ว แต่สำหรับกรณีที่เกิดปัญหานี้ครับ แม้ว่าให้มาเรียงกันเมื่อก็พูดไม่ชัดเจน หมายความว่าในกรณีที่ปัญหาว่าบางพรรคอาจจะไม่ได้ แล้วก็จะต้องไปพิจารณาสัดส่วนในพรรคอื่น ๆ ประกอบ เพื่อที่จะตัดพรรคใหญ่ไป ผมคิดว่าการไปตัดสิ่งที่จะได้ไม่เหมาะสม แต่ว่าถ้ามาเรียงกันแล้วจัดใหม่ในส่วนที่เกินหรือมีปัญหานี้ในครั้งไม่ว่าจะเรียงได้หรือเปล่าไม่รู้ แต่ว่าก็อยากจะถามอย่างนี้ว่าถ้าเรียงได้เอาคนที่ควรจะได้คะแนนสูงสุดเข้ามาก็น่าจะตอบปัญหาได้ ขอบคุณครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ขออนุญาตทราบเรียนชี้แจงครับว่าในวิธีการคำนวณมันเป็นหลักการที่คนที่ได้คะแนนสูงสุดจะต้องได้ก่อนอยู่แล้วท่านครับ คือหมายความว่าใครเหลือเศษเยอะที่สุดก็เรียงลำดับกันไปตามลำดับท่านครับ

ประธาน : คือถ้าจะใช้วิธีนี้จะได้ไหม คือเบื้องต้นทำอย่างนี้ กกต. ว่านี้ เอาจำนวน ส.ส. ๕๐๐ ไปหารผู้มาใช้สิทธิทั้งหมด แล้วเราก็จะได้เฉลี่ยว่าผู้แทน ๑ คนควรจะมีเท่าไร แล้วเอา

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

จำนวนผู้แทน ๑ คนไปหารคะแนนที่แต่ละพรรคได้ จะเป็นจำนวน ส.ส. ที่เขาพึงมีในเบื้องต้น ถ้าใครได้ยังไม่ครบก็ใส่ลงไปจนครบ ด้วยวิธีนี้ ๑๕๐ นี้มันพอ ถ้าใครเกินแล้วก็อย่าเพิ่งใส่ ก็ใส่คนอื่นจนครบแล้วมันเหลือ ถ้ามันเหลือจึงเอามาแบ่งตามเปอร์เซ็นต์คะแนนที่เขาได้มาอีกทีหนึ่ง ที่นี้ใครได้มากคนนั้นก็ได้เยอะ ขึ้นต้นเราใส่ให้เขาได้คะแนนที่เขาพึงมีได้เสียก่อน แล้วจึงไปแบ่งตามจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เขามี แต่ด้วยวิธีนี้จะต้องยอมรับว่าพรรคที่ได้คะแนนเยอะมันจะได้มากขึ้น ก็เป็นไปตามสัดส่วนที่มันจะได้ เราก็ไม่รู้ว่าพรรคไหนจะได้เยอะไม่ได้เยอะ แต่ด้วยวิธีที่ ๑ จำนวน ส.ส. จะตายตัว ๕๐๐ ก็ ๕๐๐ เพราะมันจะไม่เกิน ถ้าอย่างนี้จะได้หรือเปล่า

นายเมธา ศิลาพันธ์ : หลักการจะเป็นเหมือนกันท่านครับ เพราะว่าเวลาเราหารสมมติว่าเราเอา ๖๐,๐๐๐ ไปหารนี่นะครับพวกจำนวนเต็มได้ไปโดยยุติธรรม คือความหมายว่าจะได้ ๑๐ ล้านนี่นะครับก็ ๖๐,๐๐๐ เต็ม ๆ ไปทุกที่นั่งก่อน ที่นี้เศษที่เหลือก็เป็นเศษของแต่ละพรรคได้ตามคะแนนจริงของตนเอง ใครเหลือเศษเยอะก็บวกเข้าไป ๑ แล้วก็ไล่ลงมาจนครบ

ประธาน : ไม่ อันนั้นมันหมายถึงแบ่งไปแล้วตอนเศษ เศษนั้นเราก็ใช้หลักของคุณปรกรณ์ ใครเกินตั้งแต่จุด ๕ ก็ให้ ๑ ถ้าต่ำกว่าจุด ๕ ก็ทิ้งไป จนกว่ามันจะเหลือ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ถ้าจุด ๕ แล้วเราให้ มันจะมีปัญหาว่าบางคนเขาเต็มจำนวนแต่เขาไม่ได้ตัวอย่างตัวอย่างที่ปรากฏ

ประธาน : ต้องได้สิ เขาต้องได้ก่อน

นายอุดม รัฐอมฤต : ต้องได้จำนวนเต็มก่อน แล้วส่วนที่เป็นจุด ๙ จุด ๗ จุด ๕ อะไรนี้ก็ต้องมาดูว่ามีเก้าอี้เหลือไหม

ประธาน : ไม่ แต่ถ้าคิดเปอร์เซ็นต์อย่างที่ผมว่าทั้งหมดรวมแล้วมันจะต้องได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

นายอุดม รัฐอมฤต : ได้ครับ ใช่ครับท่าน

ประธาน : เพราะฉะนั้นก็เอา ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ไปหาร ๑๕๐ มันได้เท่าไรก็เท่านั้น จำนวนเต็มมันต้องได้อยู่แล้ว

นายอุดม รัฐอมฤต : วิธีที่ท่านประธานพูดก็ทำได้ครับ

ประธาน : คือทำ ๒ หน คำนวณ ๒ หน

นายอุดม รัฐอมฤต : ครับ ทำได้ครับ

ประธาน : เอาไปใส่ให้เต็มที่พึงมีเสียก่อน แต่อันนี้ลองไปทำ scenario ดูได้ไหม ว่าคะแนนมันจะไปตกหนักอยู่ที่ใครเสียจนจะเกิดปัญหาอะไรหรือเปล่า เชิญคุณเจษฎ์

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายเจริญ โทณะวณิก : ขอบพระคุณท่านประธานครับ เมื่อสักครู่นี้ท่านประธานพูดถึงคะแนนจุด ๕ นี้ครับ ที่หลาย ๆ ท่านคงพูดแล้วว่ามันปิดขึ้นเสียทีเดียวไม่ได้เพราะว่าพอจำนวนคน ๔๐๐-๕๐๐ คนแล้วมันกลายมาเป็นว่า ๑ เปอร์เซ็นต์มันเท่า ๔-๕ คน เพราะฉะนั้นจุด ๕ นี้มันเท่ากับ ๒ คนกว่า

ประธาน : จุด ๕ คน หมายถึงเวลาหาเปอร์เซ็นต์มาแล้วสมมติว่าคนนี้จะได้ ๓.๕ คนอย่างนี้

นายเจริญ โทณะวณิก : ครับ ใช่ครับ

ประธาน : กับ ๒.๔ คน ก็ต้องให้ ๓.๕ ก็กลายเป็น ๔ คน

นายเจริญ โทณะวณิก : อ้อ เข้าใจแล้วครับ เพราะฉะนั้นจุดเทคนิคสุดท้ายมันต้องเกลี้ยเพราะเนื่องจากว่าเราปิดจำนวนที่มันจะไหล เพราะมันจะอยู่ที่ว่าจะให้ใคร คนที่จุดสูงสุดถึงจะได้ ๑ คน

ประธาน : ใช่ ก็เกิน ๕ ก็ไล่มา

นายเจริญ โทณะวณิก : จุด ๕ กับจุด ๙ เราต้องให้คนจุด ๙ ไป ๑ คน

ประธาน : แต่ในที่สุดมันจะมาถึงจุด ๕ เพราะเมื่อเราใช้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ไปหาร ๑๕๐ มันจะพอดี เพราะจุด ๔ มันจะถูกทิ้ง จุด ๔ จุด ๑ มันจะมี ถ้ามีจุด ๕ มันก็จะมีจุด ๔ จุด ๑

นายเจริญ โทณะวณิก : ครับ แต่ที่นี้โดยทั่วไปท่านประธาน พอเหลือคนอยู่จำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะเหลือคนอยู่คนเดียวนี้เขาจะคิดไล่จุดเทคนิคที่มากที่สุด จุดเทคนิคที่มากที่สุดคนนั้นจะได้คน ๑ คนไป คน ๑ คนสุดท้ายนะครับ

ประธาน : อันนั้นหมายถึงเทคนิคของคะแนน ถูกไหม

นายเจริญ โทณะวณิก : ครับ

ประธาน : ที่ผมพูดนี้เทคนิคของคน

นายเจริญ โทณะวณิก : ใช่ครับ ผมพูดถึงเทคนิคของคนครับ สมมติว่ามันมี ๓.๙ คน

ประธาน : คนนั้นก็จะได้ ๔

นายเจริญ โทณะวณิก : แล้ว ๔.๗ คนอย่างนี้ครับ

ประธาน : คนนั้นก็จะเป็น ๕

นายเจริญ โทณะวณิก : แล้วก็ ๒.๕ คนนี่นะครับ

ประธาน : คนนั้นก็จะเป็น ๓

นายเจริญ โทณะวณิก : แล้วมันเหลือคนอยู่ ๑ คนนี่นะครับ

ประธาน : ถ้าหารแล้วมันจะไม่มีเหลือ มันจะหมดพอดีครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายเชษฐ โทณะวณิก : ถ้าคะแนนมันสูงมาก ๆ มันมีโอกาสครับ

ประธาน : เพราะเมื่อหารด้วย ๑๐๐ เอาจำนวน ๑๕๐ หารไปคำนวณนี้ มันจะต้องออกมาพอดีครับ ไม่เกิน คำนวณอย่างไรก็ไม่เกิน เพราะมันบวกแล้วต้องกลับไปเป็น ๑๐๐

นายเชษฐ โทณะวณิก : ครับ ใช่บวกแล้วมันกลับไปเป็น ๑๐๐ แต่ว่าเหตุที่ว่า พอบวกกลับไปจริง ๆ นี่ครับมันจะมีกรณีที่ว่ามันเกินได้เพราะว่ามันจะมีเขตที่คนที่ได้รับเลือก มันได้รับเลือกเกินไปจากจำนวนที่ตัวเองควรจะได้แล้ว พอมันเกินไปแบบนี้ครับ เนื่องจากว่าเราปิดช่องในการที่มันจะไหล เพราะฉะนั้นคน ๒-๓ คนมันจะถูกดันคืนกลับมาครับ เพราะถูกดันคืนกลับมาคน ๒-๓ คนต้องถูกเฉลี่ยในครึ่งคน ๑ จุด หรือจุด ๗ จุด ๙ นี่ครับ อันนี้มันพอเกิดได้ แต่อาจจะน้อย เพราะว่าถ้าจากที่ กกด. ทำมาเนี่ยถ้าใช้ตัวเลขเดิมปี ๒๕๕๔ หรือปี ๒๕๕๘ มันมีอยู่แค่ ๒ คนเองคนแบบนี้ครับ

ประธาน : ก็ใช้หลักเดิมที่เขาใช้ ใครเหลือเศษมากก็ใส่คนนั้นไปโล่งมา

นายเชษฐ โทณะวณิก : ครับ ใช่ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในที่ฝ่ายเลขาเขาแจกในข้อ ๓ นี่มันต้องเอาคะแนนรวมทั้งหมดมาหาจำนวนสัดส่วนของ ส.ส. ที่จะได้ก่อนใช่ไหมครับ ซึ่งอันนี้มันอาจจะมีการเกินมาได้ ส.ส. เขตเกินมาจุดนี้ จะไม่เป็น ๓๕๐ มันก็จะเป็น ๓๕๒ อย่างที่ท่านเมธายกตัวอย่าง

ประธาน : จริง ๆ จำนวนคะแนน at last ที่เขาได้มาแล้วได้ ส.ส น้อยกว่าที่พึงได้มันจะมีจำนวนไม่มาก ไม่เกิน ๔๐ ที่ ผมคิดว่ามันจะไม่เกินนั้น เพราะถ้าเรามี ๑๕๐ ที่ใช้ใหม่เราไป ๔๐ ที่นี้ลงไปก่อนจนครบจำนวนที่จะพึงมี ที่เหลืออีก ๑๑๐ จะไปแบ่งกันอย่างไรก็อาจจะต้องแบ่งแบบเปอร์เซ็นต์ดั้งเดิม at last เพราะว่าเขาได้ไปก็เปอร์เซ็นต์ก็เอาไปเท่านั้นเปอร์เซ็นต์เพื่อมิฉะนั้นถ้าคนที่ได้เกินแล้วไม่ได้รับการแบ่งเพราะมันเกินไปคนหนึ่ง แล้วที่เหลือเขาไม่ได้รับแบ่งเลย พวกที่เหลือมันจะได้มาก มากจนเกินกว่าคนที่ได้ที่ ๑ เพราะมันมาแล้วคนที่ ๒ มันอาจจะได้สมมุติว่ามันต่ำกว่าที่มันจะพึงมีอยู่ ๒ ที่นะ แต่พอเอา ๑๕๐ มาแบ่งให้มันอาจจะได้อีกตั้ง ๘ พอ ๘ บวกมันก็แทนที่จะเป็น ๕๐ ตามที่มันพึงได้มันกลายเป็น ๕๖ เลยมากกว่าคนที่ได้ที่ ๑ ไปเลย เพราะฉะนั้นต้องคำนวณ ๒ ที่อย่างที่ว่าเนี่ยแล้วมันก็จะแฟร์

นายเชษฐ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ คือส่วนใหญ่แล้วเปอร์เซ็นต์คืนกลับมาแบบนี้ครับ มันจะอยู่ประมาณที่ ๒ เปอร์เซ็นต์กว่า ๆ ไม่เกิน ๓ เปอร์เซ็นต์ ที่นี้เป็นไปได้นะครับที่มันจะไปกองอยู่ที่บางพรรค ๒-๓ คน ๓-๔ คนอะไรอย่างนี้ครับ แต่ถ้าในกรณียกเว้นจริง ๆ แล้วไม่มี overhang

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

คือไม่มีการเกินไปจากเขตด้วยนี่นะครับ มันถึงจะเป็นไปอย่างที่ท่านประธานพูดครับ ก็คือว่า เนื่องจากว่า ๓ เพอร์เซ็นต์ ถ้าเรา ๕๐๐ คนมันก็ ๑๕ คน ๘ คนไปกองอยู่ที่พรรคใดพรรคหนึ่งได้ ถ้าเกิดมันไม่มี overhang เลยนะ แต่ถ้ามี overhang แล้วมันจะไม่ค่อยเกิดครับ

ประธาน : เดี่ยวคนละเปอร์เซ็นต์นะ คำว่า ๓ เพอร์เซ็นต์อันที่ผมพูดว่าคะแนน at last สมมติว่าทั้งประเทศคะแนนเขามาเป็นที่ ๕๑ เพอร์เซ็นต์ หรือเอาอย่างนี้คะแนนเขามาที่ ๕๐ เพอร์เซ็นต์แต่เขาได้ ส.ส. สมมติว่า ส.ส. มี ๕๐๐ คน เขาได้ ส.ส. ๒๕๑ คน

นายเจริญ โทณะวนิก : ครับ

ประธาน : แปลว่าเกินที่เคยมีแล้วถูกไหมครับ แต่นี่พอเราเอา ๑๕๐ จะไปแบ่ง เราก็ไม่แบ่งให้เขาใช่ไหม

นายเจริญ โทณะวนิก : ใช่ครับ

ประธาน : เราก็คำนวณพรรคอีก ๕-๖ พรรคที่เหลือ ๑๕๐ ก็จะไปแบ่งกับ ๕-๖ พรรคที่เหลือ ถ้าแบ่งกันอย่างนี้ไป ๆ มา ๆ พรรคที่ ๒ อาจะกลายเป็นคะแนนเป็นที่ ๑ ได้ -----

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เพราะ ๑๕๐ นี้พอตัดตัวนั้นออกไป พวกนี้จะได้เยอะขึ้น แล้วพอเอาไปบวกเข้าเลนนั้นเลย เว้นแต่วิธีที่ผมบอกว่าจะไม่เกิน ก็คือว่าสมมุติอันนั้นได้ ๒๕๑ โอเคหยุดไว้ก่อน อันนี้ ๓๐ เปอร์เซนต์เท่ากับได้ สมมุติว่าเขาควรจะได้ ๑๕๐ แต่เขาได้เพียงแต่ ๑๔๐ ก็ใส่ให้เขาไป ๑๐ เขาก็จะได้เป็น ๑๕๐ อันนี้ควรจะได้ ๓๐ แต่ได้ ๒๘ ก็ใส่ให้ไป ๒ ใส่จนครบจนเท่ากับที่ฟังได้แล้วมันจะเหลืออีกเหลือตรงนี้ที่เอาคะแนน at last เปอร์เซนต์ของ at last นี้ได้ ๕๑ นี้ได้ ๓๐ นี้ได้ ๒๐ มาหารเฉลี่ยจากที่เหลือ อย่างนี้เป็นธรรมดา

นายเจริญ โทณะวณิก : ใช่ครับ เหลือสุดท้ายของท่านประธานครับคือเหลืออันเดียวกับที่ผมได้เรียนไปเมื่อสักครู่ว่า เปอร์เซนต์ที่เหลือโดยทั่วไปเมื่อเทียบกับจำนวน ส.ส. ทั้งหมดแล้วมันจะเหลือประมาณอยู่ ๒-๓ เปอร์เซนต์ จะไม่เหลือเกินนี้ ก็เหลือประมาณ ๑๐ คน ๑๕ คน แต่ว่าถ้าตามตัวอย่างของท่านประธาน พรรคที่ ๒ ไม่มีทางได้มากไปกว่าพรรคที่ ๑ เพราะพรรคที่ ๑ ได้ ๒๕๑ ไปแล้วจาก ๕๐๐ ก็คือเกินกึ่งไปแล้ว อย่างไรก็ตามก็เป็นที่ ๑ แน่นอนครับ แต่ถ้าเปอร์เซนต์ต่ำ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเปอร์เซนต์ไล่กันอยู่ที่หลาย ๆ ประเทศมีนะครับ เปอร์เซนต์ไล่กันอยู่ที่ ๓๐ กว่าไม่เกิน ๔๐ มีครับ โอกาสคือที่ ๑ ได้ประมาณ ๓๗ ที่นี้ปรากฏว่าได้ ๓๗ แล้วที่ ๑ ไป hang ไป hang ในเขตแต่ hang แค่นสองคน ปรากฏว่าที่ ๒ ไล่มาอยู่ที่ประมาณ ๓๕ แต่ไม่ hang อันนี้ครับมีโอกาสได้บวกเพิ่มกลายเป็นว่าคนที่ได้ที่ ๒ ในเขตนี้ชนะที่ ๑ อย่างนั้นมีโอกาสมากเลยครับ

ประธาน : แต่ผมคิดว่าเวลาที่คะแนนที่คนได้ พรรคใหญ่ ๆ นะ ที่ได้จำนวนเขตกับจำนวนเปอร์เซนต์ของคะแนนทั่วไปมันจะไม่ต่างมาก เพราะส่วนใหญ่มันได้จากเขตที่จะต่างมากคือพรรคเล็ก ๆ ซึ่งไม่ได้ ส.ส. เขตเลย เกือบได้ เกือบได้ เกือบได้ แล้วพอมารวมกันคะแนนมันก็เยอะเหมือนกัน แต่ว่ามันไม่ได้ ส.ส. เขตเลย เพราะฉะนั้นพอเอาตัวนี้มาคำนวณอาจจะได้ ๕ มันก็ต้องได้โปะลงไป ๕ อันนี้พรรคเล็กก็จะได้เยอะขึ้น

นายเจริญ โทณะวณิก : ใช่ครับ ส่วนใหญ่จะเป็นอย่างนั้นครับ

ประธาน : แต่ว่าในที่สุดมันจะมีคะแนนเหลือ มีจำนวนเหลือ แล้วเหลือมันจะกลับไปหา

นายเจริญ โทณะวณิก : ใช่ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : รู้สึกในเรื่องการคิดคำนวณ รู้สึกฟังดูแล้วยังไม่ค่อยตกผลึกเท่าไร ผมว่าคงต้องอย่างไรครับ ไปศึกษาดูอีกทีก่อนดีกว่าไหมว่า เราก็พยายามคิดว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ทุกคะแนนมีความหมาย ในเมื่อเอาคะแนนคนแพ้ไปรวมเป็นบัญชีก็จะมีคนคัดค้านอยู่ เราก็รับฟัง กำลังคิดจะปรับปรุงอะไรอย่างนี้ครับ คงต้องเอามาดูอีกนิดหนึ่งมากกว่าไหมครับ เพราะมันรู้สึก จะไม่ค่อยตกผลึกเท่าไรนะครับ แล้วกรณีเมื่อวานที่ว่าใช้บัตรเดียวแล้วก็เกิดประกาศผลไปแล้ว และมีคนโดนใบแดงจะต้องเอาคะแนนมาเฉลี่ยใหม่ไหม อะไรนี่นะครับ อันนี้ขออนุญาตให้ทาง คุณเมธาอธิบายตรงนี้นิดหนึ่งได้ไหมครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : คือโดยขั้นตอนของการคิดคะแนน แบบแบ่งเขตกับ แบบบัญชีรายชื่อเนี่ยครับ เรื่องแรกเลย คือเรื่องของเขตเลือกตั้งแตกต่างกันนะครับ ก็คือ ส.ส. เขต แต่เป็นเขตเล็ก ทั้งประเทศก็แบ่งเป็น ๓๗๕ เขต แต่ว่า ส.ส. บัญชีรายชื่อคือเขตประเทศ ใช้เขต ประเทศไทย เพราะฉะนั้นถ้าเกิดว่าเรามองว่า ส.ส. แบบแบ่งเขตเนี่ยครับโดนใบแดง แล้วไป สัมพันธ์กับ ส.ส. บัญชีรายชื่อ หมายถึงเขตทั้งประเทศ ซึ่งตรงนี้ก็จะเป็นธรรมครับ ส.ส. เขต คนเดียวเนี่ยครับ จะไปทำให้บัญชีรายชื่อของทั้งประเทศกระทบกระเทือนทั้งหมดเลยนะครับ อันนี้โดยหลักนะครับ อันนี้ข้อแรกก็คือว่า เมื่อประกาศผลไปแล้ว บัญชีรายชื่อก็จะไม่โดน กระทบกระเทือน ส่วนที่ ๒ ก็คือว่าการที่ ส.ส. เขตคนนั้นได้ใบแดง บางทีก็ไม่ได้ชื่อว่าประชาชน เขาไม่ได้ต้องการจะเลือกครับ เช่น ไปทำผิดในกรณีข่มขู่ ใช้อิทธิพล ใช้อะไรอย่างนั้นนะครับ แล้วก็ ไม่สามารถจะตรวจสอบกลับไปจริง ๆ ว่า แล้วมันเป็นเรื่องของคนที่พรรคได้ประโยชน์หรือไม่ แต่ว่าตัวผู้สมัครคนนั้นได้ประโยชน์ก็ได้รับผลร้ายเฉพาะตัวผู้สมัครเขตคนนั้นนะครับ มันไม่สามารถ ที่จะสื่อ

ประธาน : ผมเข้าใจแล้ว เมื่อกี้ท่านมาเล่าให้ผมฟัง แล้วผมไม่เข้าใจ ว่าทำไม ท่านคิดอย่างนั้น พอคุณพูดแล้วเข้าใจแล้ว คุณเข้าใจกติกาของเราผิด ของเราอันใหม่ไม่ว่าจะเป็น ส.ส. แบ่งเขต หรือ ส.ส. บัญชีรายชื่อ คะแนนไม่ได้มาจากที่ต่างกัน ที่คุณพูดนั้นหมายถึงการลงบัตร สำหรับทั้งประเทศ สำหรับ ส.ส. บัญชีรายชื่อ แต่ของเราไม่ เราลงเป็นเขต แล้วในเขตนั้น เอามานับหมด เพราะฉะนั้นเราจึงรู้เลยว่า คะแนนที่ไหนเขตที่มันใช้ไม่ได้ พอคุณบอกว่าเขตนี้ การเลือกตั้งไม่สุจริต ใช้ไม่ได้ คุณต้องไปจัดเลือกตั้งในเขตนั้นใหม่ใช่ไหม ถูกไหมครับ แต่ว่าเดิม คุณเอาคะแนนของผู้สมัครเขตกับผู้แพ้เอามารวม แต่พอคุณไปจัดเลือกตั้งใหม่ ถ้ามว่าคะแนน ของผู้ชนะกับผู้แพ้ยังเท่าเดิมไหม ไม่เท่าแล้วใช่ไหม เพราะฉะนั้นพอไม่เท่า เราถึงบอกว่าถ้าอย่างนั้น เมื่อเวลาคุณประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ คะแนนเก่าต้องตัดออก แล้วเอาคะแนนใหม่ใส่เข้าไป

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

แล้วคำนวณใหม่ เพื่อจะได้รู้ว่ามันเปลี่ยนไหม บางทีมันอาจจะไม่เปลี่ยนเลยก็ได้ เพราะมันใกล้เคียงกับของเก่าก็ไม่เปลี่ยน ไม่เปลี่ยน แต่ถ้ามันเปลี่ยน มันก็จะทำให้ ส.ส. เปลี่ยน เหมือนกับก่อนคุณประกาศ ถ้าก่อนคุณประกาศผลใช้ใหม่ ๓๐ วัน คุณจะยังไม่คำนวณใช้ใหม่ จนกระทั่งรอรู้ผลหมดแล้วถึงจะคำนวณ ถึงจะรู้ว่าใครได้เท่าไร แต่พอประกาศผลไปเรียบร้อย ไปเป็น ส.ส. แล้วถามว่าพอไปเลือกตั้งใหม่คะแนนที่เอามาคำนวณมันเปลี่ยนหมดเลยถูกไหม พอเข้าใจใช้ไหมครับ เพราะมันไม่ใช่ ถ้าเป็นของเดิมเห็นด้วย ว่าเขตเดียวจะไปกระทบกับทั้งประเทศได้อย่างไร แต่อันนี้มันไม่ใช่ เขตนั้นมันกระทบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เป็นอย่างที่ท่านว่าจะต้องมาดูคะแนน จัดคะแนน ส.ส. บัญชีรายชื่อใหม่ มันจะเกิดความวุ่นวายมากเลยครับ เพราะบางทีการโดนใบแดง ไม่ใช่ว่าโดนทีเดียวแล้วก็จบ บางทีวันนี้โดน พรุ่งนี้อีก ๑๕ วัน คดีเสร็จโดนอีกนะครับ แล้วท่านต้องมานับใหม่ระบบเราจะถูกตำหนิอย่างมากระวังครับ แต่ถ้าเป็นกรณีบัตร ๒ ใบ มันไม่มีปัญหาตัวนี้เกิดขึ้น เพราะว่าบัตรใบที่ ๒ มันลงคะแนนพรรคมันชัดเจน ลงแล้วมันจบเลย มันจะไม่เกิดปัญหาที่เกิดขึ้น อันนี้ ถ้าจะใช้ระบบแบบนี้ครับ ถ้าเกิดโดนใบแดงนับคะแนนใหม่ เอาคะแนนใหม่มาคำนวณใหม่ผมว่ายุ่งเลยครับ

ประธาน : ผมคิดว่าถ้าเวลาเราทำเสร็จ กกต. ก็จะมีสูตรในการคำนวณ พอมีสูตรในการคำนวณ พอคะแนนมันเปลี่ยนก็จับคะแนนใส่เข้าไปดู เพราะมีฉะนั้นท่านจะเท่ากับเอาคะแนนที่ท่านบอกเป็นโมฆะแล้ว ยังใช้อยู่ ซึ่งการคำนวณไม่น่าจะยาก ว่าง ๆ เอาสูตรมาให้ผมผมช่วยคำนวณให้ด้วยก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือการคำนวณไม่ยากครับ เพราะว่าทำได้เสมอ แต่ว่าพอเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างนี้ เขาก็บอกว่าระบบนี้มันยังไม่ค่อย practical เท่าที่ควร มันสู้ระบบบัตร ๒ ใบ แบบเดิม แบบคู่ขนานไม่ได้ เวลาเขาพูดอย่างนี้เราก็อธิบายยาก

ประธาน : ไม่ แต่ของเราจะบริสุทธิ์ ผุดผ่อง คือลองคิดอย่างนี้นะครับว่า ถามว่าเมื่อเวลาท่านให้ใบแดง ส.ส. เขต ความจริงท่านต้องให้ใบแดง ส.ส. บัญชีรายชื่อด้วยซ้ำไป ถ้า ส.ส. บัญชีรายชื่อมันทำ ยังไม่เคยคิดกันว่าจะทำอย่างไร แต่เพียงแต่ กกต. หลับตาเสีย ไม่ยอมให้ใบแดงมันเสียก็จบกันไป แต่สมมุติว่าเวลาท่านให้ใบแดง ส.ส. เขต หลังจากประกาศผลแล้ว ถามว่า ส.ส. เขตคนนั้นยังเป็น ส.ส. ไหม คำตอบว่า ไม่ใช่ไหมครับ พันไปเลยใช่ไหมครับ แล้วท่านทำอย่างไรท่านก็ไปเลือกตั้งใหม่ ยุ่งไหม ก็ยุ่งเหมือนกันใช่ไหมครับ แต่ไม่ทำได้ไหม ก็ตอบว่า ไม่ได้ ต้องทำ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ครั้งนี้พอท่านได้คะแนนมาแล้ว ก็เพียงแต่ท่านจับคะแนนเก่าออก เอาคะแนนใหม่ใส่แล้วก็ดูจำนวนว่ายังเท่าเดิมไหม ก็เหมือนกันพอ ส.ส. คนใหม่มา สมมุติว่าถ้าคนละพรรคมันได้ วุฒใหม่ในสภา ก็ไม่วุ่นกันใหม่ ถ้าบังเอิญเดิมต่างกันคนละคะแนน คะแนนเดียวอย่างสมัยพรรคประชาธิปัตย์ กับพรรคความหวังใหม่ ต่างกันคะแนนเดียว ถ้าเกิดพรรคความหวังใหม่ถูกใบแดงมันก็จะลดไป ๑ อันนี้มาบวกเข้า ๑ กลายเป็นชนะไปเลย ใช่ไหมครับ ยุ่งใหม่ ก็ยุ่ง ยุ่งตามประกาศการเมืองมันยุ่งนั้นแหละ แต่มันก็ไม่ได้ยุ่งยากอะไรถึงขนาดจะทำไม่ได้ แต่ว่าก็สุดแต่จะคิดว่าถ้าจะชี้แจงไปทำหรือไม่ เชิญท่านเจริญครับ

นายเจริญ โทณะวนิก : ขอบพระคุณครับท่านประธานครับ ท่านประธานครับ ผมคิดว่าคำอธิบายมันมีได้ ๒ คำอธิบายครับ คืออย่างที่ท่านประธานอธิบายไปแล้วก็คือว่า อันนั้นในเรื่องการคำนวณ ซึ่งท่านอาจารย์ประพันธ์และท่านเมธาก็บอกว่ามันมีสูตรในการจัดการได้อยู่แล้ว อันที่ ๒ ผมคิดว่าคือปกติเวลาที่เราไปพิจารณาว่ามีการทุจริต มีการซื้อสิทธิ ขายเสียง หรือว่ามีการกระทำความผิดในการเลือกตั้งหรือไม่ พิจารณาเฉพาะคนที่ลงเขต ซึ่งโดยทั่วไปคนที่ได้ทุจริตไปก็มักจะได้คะแนนทั้งในส่วนของตัวเองและในส่วนของพรรคในการกาไปที ๒ ทีนี้ถ้าเกิดเราจะบอกให้มันดูว่า เราได้แก้ปัญหาไหนะครับ ก็คือว่าพอกาใบเดียว วิธีการในการที่จะจัดการกับคนทุจริตเลือกตั้งก็เป็นแบบเดิม วิธีการในการคำนวณก็อย่างที่ท่านประธานบอกมันก็ยุ่งยากไปตามประกาศของมันเป็นครับ แต่สิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นก็คือว่า คะแนนทุจริตที่มันเข้าไปอยู่ในบัญชีรายชื่อหรือคะแนนมิชอบที่มันเข้าไปอยู่ในบัญชีรายชื่อ จากการที่ผู้ลงเขตประพฤติทุจริตหรือประพฤตินิชอบมันไม่เคยถูกคำนวณใหม่เลย เพราะเหตุว่าสมมุติว่า นาย ก อยู่ในเขต ๑ ไปซื้อเสียง นาย ก ไม่ได้ได้แต่เฉพาะตัวเองหรอกครับ เพราะว่าคนที่เขาไปกาเขาอาจจะกาให้นาย ก และพรรคของนาย ก ด้วย ปรากฏว่าคะแนนของนาย ก มีปัญหา แต่คะแนนที่เข้าไปอยู่ในพรรคไม่ได้มีปัญหาทั้ง ๆ ที่นาย ก ซื้อเพื่อที่จะให้ได้ทั้ง ๒ คะแนน แต่ปรากฏว่าพอกาครั้งเดียวนี่ครับปัญหามันเกิดตรงนาย ก เหมือนเดิม แต่คะแนนมันเป็นคะแนนเดียวกัน เพราะฉะนั้นเมื่อเราจัดการกับนาย ก เท่ากับว่าพรรคที่นาย ก สังกัดอยู่ก็ได้รับผลกระทบจากการที่นาย ก ทำสิ่งไม่ดีด้วย ทำให้ถ้านาย ก ไปทำอะไรไม่ดีก็แล้วแต่ พรรคได้รับผลกระทบโดยตรงทันทีเลย คำอธิบายก็คือว่าก็เดิมมันไม่เคยเอาคะแนนทุจริตออกจากพรรคเลย คราวนี้มันก็ต้องทำแบบนั้นแล้วมันก็ทำได้ง่ายด้วยการจัดการแค่ตรงเขตครับ ขอขอบคุณครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ยังมีคอมพิวเตอร์ผมเชื่อมือ กกด. กกดปุมก็รู้เลย ไม่ยากหรอก ยากไหม
ครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ไม่ยากครับ

ประธาน : อธิบาย ที่ท่านเชษฐาธิบายผมว่าเข้าท่าด้วย เพราะแต่ก่อนต้องยอมรับ
ว่า กกด. มั่นใจหรือเปล่าว่า บัญชีรายชื่อที่ลงคะแนนกัน ไม่มีทุจริตเลย มั่นใจไหมครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : คือตามที่อาจารย์เชษฐาธิบายครับ

ประธาน : ใช่

นายเมธา ศิลาพันธ์ : เพียงแต่ว่า

ประธาน : เราไม่เคยเอามาคิดใช้ไหม

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ใช่ครับ

ประธาน : ทีนี้เราบอกว่าการเลือกตั้งคราวนี้เราจะเข้มกับคนทุจริต เพราะฉะนั้น
ผมว่าเอามาคิดไม่น่าจะเสียหายนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เอาประเด็นแรกอย่างไรครับ ๓๕๐ ๑๕๐ ๓๕๒ ๑๔๘
อะไรทั้งหลายนี้ครับ ตกลง

ประธาน : อันนั้นเราก็ยื่นครับ ๓๕๐ กับ ๑๕๐ ถูกไหมครับ ส่วนวิธีคำนวณ
เดี่ยวพวกที่เขาเก่งคำนวณเขาไปคำนวณได้ ผมมองเห็นทางออกว่ามันจะคำนวณได้ เพียงแต่ว่า
จะคำนวณคนเดียวหรือคำนวณ ๒ คน ถ้าคำนวณ ๒ คนทุกอย่างมันจะเป็นไปตาม presented
หมดกับปันส่วนด้วย ปันส่วนให้ได้จำนวนเท่าที่เขาฟังจะได้ก่อน แล้วจึงเอาที่เหลือไปคำนวณ
ตามเปอร์เซ็นต์ ซึ่งตัวเลขก็จะลง lock ๑๕๐ กับ ๓๕๐ แต่ว่าตรงนั้นผมคิดว่าเราไปคิดดูอีกที
ก็ได้ว่า แล้วมันจะทำให้คะแนนมันตกลงไปที่ใครคนใดคนหนึ่งเสียจนเกินไปหรือเปล่า เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตกลงผู้สื่อข่าวถามวันนี้เราจะบอกอย่างไร

ประธาน : เราก็บอกว่า วิธีคำนวณเดี่ยวเราจะไปหาวิธีกันใหม่ เชิญท่านนรชิตครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : เรียนท่านประธานครับ ผมขออภัยที่เข้ามาช้านิดเลยไม่ได้
ฟังตั้งแต่แรก ตั้งแต่ฟังก็รู้สึกว่าการและหลักการของระบบใหม่นี้ที่ท่านประธานถามและ
อาจารย์เชษฐาธิบาย รวมทางท่านรองเลขา กกด. ก็รู้สึกว่าเป็นทิศทางถูกต้องว่า ทุกคะแนน
ในขณะเดียวกันถ้ามีการทุจริตเกิดขึ้นก็เป็นการลงโทษพรรคไปด้วยในตัว ซึ่งแต่เดิมไม่ได้ลงโทษ
ครับ คราวนี้ผมไม่แน่ใจว่าได้มีการพูดกันถึงเวลาหรือยังครับ เพราะฟังดูและผมพยายามฟัง

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ตามไปแล้ว ถ้ามีการให้ใบแดงหรือต้องมีการเลือกตั้งใหม่ก็หมายความว่า ทั้ง ส.ส. เขต อาจจะเรียบร้อย แต่คะแนนที่จะมาได้บัญชีรายชื่อก็ต้องรอจนกระทั่งเลือกตั้งสุดท้ายที่ไม่มีการทุจริต ไม่มีการให้ใบแดงแล้วถึงจะทราบจำนวน ส.ส. ใหม่ครับ

ประธาน : ไม่ใช่ครับ จะเป็นระบบเดิมครับ คือถ้า กต. เดิม เขามีเวลา ๓๐ วัน ก่อนที่เขาจะประกาศผล ช่วงนี้ก็เป็นช่วง free style ของเขา เขาก็ยังไม่รวมคะแนนจนกระทั่งครบ เขาเรียบร้อยหมดแล้ว เขาก็จะหมายหัวไว้ สมมุติว่าหมายหัวไว้ ๑๐ ๑๐ นี้เขาประกาศ ไปก่อนไปตามเท่าที่มันมี ประกาศก็ประกาศไป ๑๐ นี้ปัจจุบันนะ ๑๐ นี้เขาก็สอบไปเรื่อย ๆ พอปี ออกมาเมื่อไรทีละคน ๒ คน ๓ คน เขาก็ประกาศตาม นี้ทุจริตเลือกตั้งก็ไปเลือกตั้งใหม่ อันนั้นก็ออก เลือกตั้งใหม่ก็เหมือนกัน พอครบ ๓๐ วันก็ประกาศไป แล้วเหลือจากนั้นก็ว่าไป เพียงแต่ว่า เรากำลังคิดกันว่า เราจะปล่อยให้ กต. ทำงานไป ๔ ปี หรือบังคับให้ กต. ทำงานให้เสร็จภายใน ๑ ปี อันนี้ยังไม่ได้พูดกัน สมมุติว่าเราบอกว่าภายใน ๑ ปี กต. ต้องทำให้เสร็จหมด บอกมาให้หมด เลยว่า ทั้งหมดเคลียร์หรือไม่เคลียร์ ถ้าสมมุติว่ายังไม่เคลียร์เขาก็ไปสอยออก เมื่อสอยออกก็ไปเลือกตั้งใหม่ พอเลือกตั้งใหม่คะแนนมาใหม่ เขาก็เอาคะแนนใหม่เข้ามาแทนที่ สมมุติว่าคะแนนนั้น ทำให้ผลทางบัญชีรายชื่อเปลี่ยนแปลง พรรคที่ได้เกินไปต้องออก พรรคที่จะได้ใหม่ก็ใส่เข้าไป พวกนี้ไม่ต้องไปเลือกตั้งใหม่ ผลอันนี้ผมว่าทำให้ศักดิ์สิทธิ์ เหมือนว่าถ้าทุจริตเมื่อไรแล้วป่วนทั้งพรรค เหมือนกัน ไม่ใช่นอนตักินไปได้ ไม่อย่างนั้นมันโกงไปแล้วมันก็นอนตักิน เพราะไม่ต้องคำนวณใหม่ก็สบายไปเลย ซึ่งผมเชื่อว่า กต. เอาจุ๋ยอย่างนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ถ้าอย่างนั้นก็เอกสารที่ฝ่ายเลขานุการมาให้ดู สรุปประเด็นอันนี้ขอให้เก็บเป็นเอกสารภายในก่อนแล้วกันนะครับ เพราะว่ามันยังต้องมีการปรับ เดี่ยวเขาได้เอกสารไปแล้วเขาเข้าใจผิด

ประธาน : อันนี้มันมาจากไหน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เมื่อวานนี้ที่ว่าขอให้ทางฝ่ายเลขานุการช่วยสรุป

ประธาน : มันออกเป็นข่าวไปตั้งแต่เมื่อวาน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้เลขาเพิ่งแจกวัดนี้ครับ

ประธาน : แต่ว่าออกเป็นข่าวตั้งแต่เมื่อวานนี้แล้วอันนี้ เมื่อเช้าเขาก็แน่นกันอยู่ในทีวี ผมก็ยังแปลกใจ มันไปอย่างไร เชิญครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายนคร ชิต สิงห์เสณี : อธิบายครับท่านครับ เมื่อวานนี้ผมออกไปตอนเรายังพูดถึง ๑. คือ ๓๕๐ กับ ๑๕๐ นะครับ ก็เป็นตัวเลขหนึ่งที่ผมให้สัมภาษณ์นักข่าวนะครับว่า ๔๐๐ กับ ๑๐๐ ก็พิจารณา ๓๗๕ กับ ๑๒๕ ก็พิจารณานะครับ แต่ว่า ๓๕๐ นี่ก็จะเป็นตัวเลขที่ไม่เคยมีตามของจริง อันนั้นอันที่ ๑ แล้วก็บอกว่าขณะนี้ที่ประชุมกำลังพิจารณาเรื่องระบบ ซึ่งท่านประพันธ์ในฐานะประธานอนุกรรมการโครงสร้างนิติบัญญัติ นำมาเสนอและมีการคุยกันนะครับ ประเด็นที่ผมให้ก็คือว่าเรารับฟังข้อห่วงกังวลต่าง ๆ เราก็นำกลับมาพิจารณา นั่นคือที่ผมแถลงไปและนักข่าวส่วนใหญ่ก็เข้าใจไปตามนั้น ขาวมันถึงออกมาคล้าย ๆ กัน แต่มีอยู่ประมาณ ๔-๕ คนที่สนใจ โดยเฉพาะคุณมงคล บางกอกโพสต์ ซึ่งถามว่าแปลว่าอะไร ผมก็ยกตัวอย่างว่าสิ่งที่กำลังพิจารณากันคืออะไร เขาบอกแล้วนี่ภาพไม่ออกช่วยอธิบายหน่อย ก็อธิบายไปตามนั้น สูตรแรกครับที่ ๑ หักด้วยที่ ๒ ต่างกันเท่าไรเอาไปรวม วิธีนั้นพรรคหนึ่งก็ไม่เสียเปรียบ อันที่ ๒ คุณไม่ได้ชนะเฉพาะ ๑ ชนะ ๒ แต่คุณชนะ ๒ ๓ ๔ ๕ เพราะฉะนั้น ๒ ๓ ๔ ๕ ก็ต้องมารวมแล้วหัก และยืนยันไปว่าเป็นสูตรที่กำลังคิดกันอยู่ ยังไม่ได้ตกผลึก ยังไม่ได้เคาะครับ แล้วเมื่อกลับมาก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ ผมนั่งลงมาก็มีสูตรใหม่แล้วนะครับ ถ้าเกิดความสับสน ก็โทษผมเองครับ แต่ชัดเจนครับ คือคณะกรรมการนี้ฟังข้อห่วงกังวล ข้อเสนอแนะ และพยายามแก้ไข และส่วนใหญ่ก็เป็นตามนั้นก็กลับไปแล้ว แต่ว่ามีผู้สื่อข่าวบางคนยังขอทราบรายละเอียดโดยเฉพาะคุณมงคล ซึ่งผมก็ได้ชี้แจงไปแล้ว อันนี้เป็นแนวคิด แล้วก็คิดว่าที่คุยก็เป็นประโยชน์ เพราะว่าเขาก็ทำหน้าที่คล้ายเป็นโฆษกให้เราได้ ท่านประธานก็คงเห็นแล้วว่า ที่มีคนหนึ่งต่อแยกท่านไม่จบเสียที ในที่สุดถามคำถามหนึ่งคุณมงคลตอบให้ก็หยุดไปเลยนะครับ ก็ขอภัยด้วยถ้าทำให้เกิดความสับสนแต่จริง ๆ เป็นการยกตัวอย่างนี่คือสิ่งที่เรากำลังพิจารณา ขอบพระคุณครับ

ประธาน : ไม่มีอะไร เพียงแต่บอกให้รู้ว่าเมื่อเข้ามามี เขาวิเคราะห์กันแล้ว วันนี้เราจะให้สัมภาษณ์เขาใหม่ ไม่ให้ก็คงสงสัยนะครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ตอนผมเข้ามาเขาถาม เขาถามอยู่ ผมว่าตอนนี้ข้างนอกเมื่อวานอาจารย์ปริญญา ใครต่อใครหลายคนพูดนะครับ ที่นี้ท่านนครก็ได้ไปนำร่องตรงนั้นก่อนแล้ว ผมคิดว่าถ้าเราบอกแล้วไม่ ๑๐๐ เปอร์เซนต์นะครับอาจารย์คือใช้ทำที่แบบเดิม คือว่าเราเป็นหลักอยู่ที่เราคิดทั้งหมด นับทั้งหมด เอามาคำนวณ แต่เราฟังดูแล้วเราก็มาใคร่ครวญของเราเองด้วยแล้ว เราคิดว่าจะทำให้การจัดสำหรับข้าวแกงอะไรของท่านอาจารย์นี่นะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

วิธีการปรุ้งมันน่าจะปรุ้งโดยสูตรนี้ แต่ว่าเรายังศึกษาอยู่อีกนะให้มันอร่อยที่สุดหรืออะไรอย่างนี้นะครับ มันก็ฟังอยู่อะไรอย่างนี้ผมว่าถ้าไปประมาณนี้น่าจะพอได้ครับ

ประธาน : อย่างนั้นเชิญเข้ามา

(เชิญสื่อมวลชนเข้าห้องประชุม)

ประธาน : หลังจากที่ท่านโฆษกท่านได้ไปแถลงเรื่องวิธีการเลือกตั้งและการคิดคะแนนแบบใหม่ที่จะไม่ให้คะแนนของประชาชน ซึ่งไปใช้สิทธิเลือกตั้งต้องเสียไป ไม่ว่าจะลงคะแนนให้ใคร เราก็สดับรับฟังเสียงคนที่วิพากษ์วิจารณ์มาโดยตลอด หลายคนก็มีแนวทางไม่ว่าเราจะคิดอะไรก็ไม่ถูกไปทั้งนั้น อันนั้นก็ปล่อยให้ทุกขของท่านไปคนเดียว แต่หลายท่านก็ติดใจในเรื่องของวิธีการนับ ซึ่งจะทำให้มันเกิดการเสียเปล่าของคะแนนไปได้ ในกรณีที่คะแนนของคนที่ได้รับเลือกตั้งในเขตมันชนะมาก ๆ แล้วมันไม่ได้ถูกนำกลับมานับใหม่ มันก็จะเสียไป เราก็เอากลับมาคิด มาปรึกษาหารือกันดูว่า ข้อติดใจเหล่านั้นก็มีเหตุผลอยู่ เพราะฉะนั้นเราก็ต้องพยายามหาทางแก้ไข เท่าที่ปรึกษาหารือกันดูแล้ว เรายังคิดว่าการที่ลงคะแนนโดยบัตรลงคะแนนใบเดียวนั้นยังน่าจะเป็นหลักการที่ถูกต้อง เพราะจะทำให้คนที่ไปลงคะแนนเลือกตั้งทุกคนสมัครและดูทั้งบัญชีรายชื่อและพรรคประกอบกันไปทั้งหมดตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้พรรคมีความเข้มแข็งในการคัดเลือกคน แต่วิธีการในการที่จะนำคะแนนเหล่านั้นมาใช้เพื่อคำนวณหาสัดส่วนของผู้สมัครบัญชีรายชื่อนั้นมีได้หลายวิธี ตอนนี้เรากำลังคิดว่าจะทำอย่างไรจึงจะนำคะแนนทั้งหมดเหล่านั้นมาใช้คำนวณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ลงคะแนน โดยไม่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น ตอนนี้กรรมการก็คิดกันอยู่หลายวิธี แต่ว่ายังไม่ได้ตกลงใจว่าจะใช้วิธีหนึ่งวิธีใดโดยเฉพาะ ถ้าเทียบอย่างบ้านที่มีคน ๑๐ คน แล้วจะกินแกงเผ็ด ๔ คน แกงจืด ๓ คน ผัดผัก ๒ คน ไม่ออกเสียง ๑ คน ตอนนี้เราก็ตกลงใจแน่นอนว่าจะต้องให้ทั้ง ๔ คนนั้นอยู่ด้วยกันได้เฉลี่ยกันไป แต่วิธีเฉลี่ยบางคนก็บอก กินแกงเผ็ดไปเลย ๔ วันติดกัน แล้วกินแกงจืด ๒ วัน กินผัดผัก ๑ วัน เขาก็ว่าอย่างนั้นมันก็ซ้ำ ๆ ซาก ๆ น่าจะมีอีกวิธีหนึ่ง กินแกงเผ็ดสักวันหนึ่ง แกงจืดวันหนึ่ง ผัดผักวันหนึ่ง แล้วกลับไปแกงเผ็ดหรือกินแกงเผ็ด แกงจืดแล้วก็กลับไปแกงเผ็ด นี่มีหลายวิธีที่จะทำ เราก็กำลังคิดว่าวิธีไหนที่จะทำให้มันเกิดความเป็นธรรม อยู่ได้อย่างสุขสงบ ตอนนี้ก็กำลังใช้นักคำนวณลองช่วยคำนวณดู แต่ว่าหลักการก็ค่อนข้างจะแน่นอนว่า จำนวน ส.ส. จะมี ๕๐๐ คน แล้วก็ ส.ส. เขต ๓๕๐ ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๑๕๐ แล้วก็จะใช้คะแนนของทุกพรรคมาเป็นตัวเกณฑ์ในการคำนวณ แต่วิธีคำนวณนั้นมีหลายวิธี ก็กำลังจะไปหาวิธีที่ดีที่สุดที่เป็นธรรมที่สุด เพราะฉะนั้น

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ก็อาจจะต้องไปสมมุติตัวเลขมาลองคำนวณดู ก็มีเรื่องที่จะให้ทราบเท่านี้ครับ เพื่อใครมีอะไรมีข้อสงสัยก็ยินดีตอบคำถามให้

สื่อมวลชน : ขออนุญาตเรียนถาม ฐานที่มาของการกำหนดสัดส่วนแบบแบ่งเขต ๓๕๐ และบัญชีรายชื่อ ๑๕๐ นะครับ

ประธาน : เราคิดว่าใกล้เคียงกับที่ผ่าน ๆ มามากที่สุด แล้วก็เมื่อจะให้ประชาชนที่ไปลงคะแนนเลือกมีน้ำหนักที่ไม่แตกต่างกันจนสุดหล้าฟ้าเขียว นี่เราก็คิดว่า ๒.๕ เท่านั้นจะเป็นเกณฑ์ที่อยู่ในจำนวนที่พอดี

สื่อมวลชน : อันนี้คำนึงถึงกรณีการชดเชยคะแนนให้ผู้ชนะที่ ๑ ในเขตหรือยังครับ เพราะถ้าหากว่าไม่มีส่วนนั้น ตรงนี้อาจจะดึงให้ยอดรวมของ ส.ส. ของระหว่างฝ่ายค้านกับฝ่ายรัฐบาลอาจจะใกล้ ค่อนข้างจะใกล้ นะครับ

ประธาน : เรากำลังหาวิธีคำนวณที่จะไม่ทำให้เกิดอย่างนั้น ถ้าใครเขา สมมุติว่าคะแนนเสียงที่เขาได้รับเลือกตั้ง สมมุติว่าเกิน ๕๐ เปอร์เซ็นต์ มันจะต้องไม่มีใครบวกกันไปอย่างไร แล้วจะต้องไม่มีใครเกินจนทำให้เขากลายเป็นที่ ๒ ซึ่งอย่างนั้นจะไม่เป็นธรรม เขาเป็นที่ ๑ อยู่อย่างไรก็ต้องเป็นที่ ๑ อยู่อย่างนั้น

สื่อมวลชน : ท่านคะ ในส่วนที่บอกว่า ยังยืนยันว่าควรที่จะต้องเป็นบัตรใบเดียว อะไรเป็นปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจว่า ควรจะต้องเป็นบัตรใบเดียว แทนที่จะใช้ ๒ ใบคะ

ประธาน : เป็นวิธีเดียวที่จะไม่ทำให้คะแนนที่ประชาชนไปลงแล้วต้องสูญเปล่าไปทาง กกต. เองเขาก็มายืนยันว่า วิธีนี้จะเป็นวิธีที่ทำให้พรรคเข้มแข็งขึ้น -----

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เพราะพรรคจะต้องคัดเลือกคนที่ดีที่สุดลงไป เรายังหาวิธีอื่นไม่ได้ที่จะทำให้คะแนนเสียงของประชาชน
ไม่เสียเปล่า

สื่อมวลชน : แล้วในแง่ความเป็นธรรมระหว่างประชาชนในการเลือก ตรงนี้มีการ
แก้ปัญหาตรงนี้ด้วยไหมคะ

ประธาน : นี่เป็นธรรมที่สุด คือคนที่เขาเลือก ส.ส. เขต เขาก็ได้ ส.ส. ไปแล้ว
คะแนนของเขาก็จะนำมานับเพื่อจะนำไปทำบัญชีรายชื่อที่เรากำลังคิดกันอยู่ เพราะฉะนั้นเขาจะไม่
เสียเปรียบอะไรเลย ความไม่เป็นธรรมจะไม่เกิดขึ้น

สื่อมวลชน : หมายถึงว่าพอได้ ส.ส. เขต จำนวนแค่ไหนมาคำนวณเป็น ส.ส. บัญชีรายชื่อคะ

ประธาน : บัญชีรายชื่อจะมี ๑๕๐ แล้วเรากำลังคิดว่าคะแนนทั้งหมดจะเอามา
รวมใหม่แล้วก็มาคำนวณ แต่ว่าวิธีคิดยังมีหลายวิธี ถ้าคิดตกลึกเมื่อไรก็จะมาเล่าให้ฟัง

สื่อมวลชน : ท่านคะ คะแนนรวมใหม่นี้หมายถึงว่าอย่างไรคะ คือเอาคะแนน
ทั้งหมดมารวมกันทั้งประเทศแล้วมาคิดหรือคะ

ประธาน : ก็ทำนองนั้น

สื่อมวลชน : อย่างนี้มันก็ไม่แตกต่างอะไรจากเหมือนกับเลือกระบบเดียว

ประธาน : ไม่ใช่ระบบเดียว มันจะเป็นบัญชีรายชื่อซึ่งจะมีวิธีการคำนวณ ซึ่งอันนี้
ขออนุญาตเอาไว้ให้เขาคิดให้ละเอียดรอบคอบแล้วก็จะเล่าให้ฟัง

สื่อมวลชน : มันเขตอย่างไรคะ

ประธาน : อะไรรนะ

สื่อมวลชน : แล้วคำนวณเขตอย่างไรคะ

ประธาน : ก็ ๓๕๐ เขต

สื่อมวลชน : หมายถึงว่าที่ท่านพูดเมื่อสักครู่นี้ก็คือว่า ใครได้ที่ ๑ อันนั้นส่วน ส.ส.
เขตไม่เกี่ยวข้องถูกไหมคะ แล้วเอาคะแนนตรงไหนคะที่จะมาบวกกันแล้วเป็น ส.ส. บัญชีรายชื่อ
ในส่วนของคนที่ชนะแล้วคะ

ประธาน : คะแนนที่เขาได้รับเลือกทั้งหมดของแต่ละพรรค

สื่อมวลชน : ก็จะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในแง่ได้รับ ๒ ครั้งไหมคะ

ประธาน : ทุกคนจะได้รับ ๒ ครั้งทั้งคู่ เพราะว่าทุกคนก็จะมี ส.ส. เขต

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สื่อมวลชน : ท่านประธานครับ ระบบนี้มีเจตนาที่ตรงความต้องการที่จะเพิ่มเก้าอี้ให้กับพรรคขนาดกลางและพรรคขนาดเล็กกันครับ

ประธาน : ไม่มี อันนั้นคุณพูดนะเดี๋ยวใครจะไปลง เราไม่เคยมีเจตนาอย่างนั้นเลยระมัดระวังที่สุด

สื่อมวลชน : แต่อย่างเมื่อวานนี้ อย่างมีพรรคขนาดเล็กหรือพรรคขนาดกลางก็พูดออกมาแล้วว่าอย่างนี้มันจะสร้างความเสียเปรียบให้กับพรรคขนาดกลาง ขนาดเล็กหรือเปล่า เพราะว่าต้องส่ง ส.ส. ให้ได้จำนวนมากที่สุดเพื่อจะได้คำนวณสัดส่วนของ ส.ส. บัญชีรายชื่อ

ประธาน : ก็ของเดิมคุณส่งน้อย คุณก็ได้คะแนนน้อยอยู่แล้ว มันก็หลักธรรมดา ถ้าคุณไม่ส่งแล้วจะไปได้คะแนนที่ไหน

สื่อมวลชน : เรียนถามแนวคิดที่จะให้ผู้สมัครแบบเขตจะได้เป็นชื่ออยู่ในผู้สมัครแบบบัญชีด้วย ตรงนี้ได้เอาไปคิดเพิ่มเติมอย่างไรหรือไม่ครับ

ประธาน : ก็เท่าที่คิดกันไว้ก็คือว่าจะแยกเป็นเด็ดขาด

สื่อมวลชน : ท่านครับ แต่ยังมีข้อเสนอของพรรคการเมืองส่วนใหญ่ยังอยากให้แยกเป็น ๒ ระบบอยู่ กา ๒ ครั้งอย่างนี้ครับ คือคิดเหมือน ๆ กันหมดเลยตรงนี้จะตัดอย่างไรดีครับ

ประธาน : ก็รักเคารพความคิดเห็นของท่าน ท่านก็คงเคารพความคิดเห็นของเราเหมือนกัน เราพยายามจะแก้ปัญหาก็ให้ประชาชนที่เวลาเขาออกไปลงคะแนนเสียง คะแนนเสียงของเขาได้รับการยอมรับนับถือตามสมควร ถ้าลง ๒ คะแนนมันก็ไม่สามารถจะแก้ปัญหานั้นได้ในขณะเดียวกันคนซื้อเสียงก็ซื้อทั้ง ๒ ข้างอยู่แล้ว

สื่อมวลชน : เมื่อสักครู่ท่านเหมือนอยากจะอธิบายเกี่ยวกับเหตุผลที่จะแยกบัญชีกันเด็ดขาด ขออนุญาตท่านอธิบายต่อให้จบ

ประธาน : คือถ้าเราเอาคะแนนทั้งหมดมารวมกันแล้วนี้ ปัญหายืดโยงกับตัว ส.ส. เขตที่เขาจะกังวลว่าเขาเอาคะแนนให้พรรคแล้วเขาไม่ได้อะไร มันก็จะน้อยลงก็จะหมดปัญหาไป เพราะว่าถ้าใช้ ส.ส. เขตมาใส่ลงในบัญชีรายชื่อด้วยมันจะยิ่งไปกันใหญ่ คนที่ไม่เห็นด้วยเขาก็จะต้องว่าเอาว่าตกลงมีการแทงกั๊กกันหรืออย่างไร

สื่อมวลชน : อาจารย์คะ ในสูตรคำนวณใหม่ที่อาจารย์ได้มีการเกริ่นไปแล้วส่วนหนึ่งคะ ในการคิดคะแนนของบัญชีรายชื่อหมายความว่าคะแนนเขตที่ได้ที่ ๑ ก็จะได้ไม่ได้ตัดทิ้งออกไปอย่างนั้นใช่ไหมคะอาจารย์

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ก็เท่าที่เรากำลังคิดกันอยู่ก็จะไม่ตัดทิ้งไป

สื่อมวลชน : อาจารย์คะ ถ้าอย่างนั้นเมื่อเอาคะแนนทั้งหมดมารวมกันมันจะมีสัดส่วนหรือว่าการหาค่าเฉลี่ยอย่างไรเพื่อให้ได้ ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๑ คนต่อกี่คะแนนคะอาจารย์

ประธาน : เดี่ยว นักคำนวณเขากำลังไปคำนวณกันอยู่ ผมสอบตกเลข

สื่อมวลชน : อาจารย์คะ แต่ว่าเป็นคะแนนรวมไม่มีการแบ่งเป็นภาคแล้วใช้ไหมคะ หมายถึงคะแนนที่จะมาคิดเป็นบัญชีรายชื่อคะ

ประธาน : ครับ เป็นคะแนนรวม

สื่อมวลชน : ท่านคะ หลักเกณฑ์ยังคงหลักเดิมไหมคะว่าใช้บัญชีรายชื่อไตรยางศ์ก็สามารถคำนวณได้แล้วคะ

ประธาน : ก็คงต้องใช้บัญชีรายชื่อไตรยางศ์เพราะสูงกว่าบัญชีรายชื่อไตรยางศ์ ผมก็จะไปไม่เป็นเหมือนกัน เรียนมาแค่นั้น

สื่อมวลชน : ท่านคะ คิดว่าระบบนี้จะให้ผลลัพธ์อะไรบ้างจากการเปลี่ยนแปลงระบบเลือกตั้ง แตกต่างจากในอดีตคะ

ประธาน : ผลลัพธ์ก็คือประชาชนทุกคนที่ออกไปใช้สิทธิจะมีกำลังใจในการไปใช้สิทธิเพราะคะแนนเขาไม่เสียหายเลย ส่วนพรรคแต่ละพรรคจะได้คะแนนเท่าไรเราไม่รู้ คำนวณเขาไม่ได้เพราะว่าตัวเขตกับตัวจำนวน ส.ส. บัญชีรายชื่อมันเปลี่ยนไปแล้ว เราไม่ได้ทำเรื่องนี้เพื่อพรรคใคร แล้วไม่ได้คิดถึงประโยชน์ของพรรค เราทำเรื่องนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนจริง ๆ ส่วนใครจะได้มากได้น้อยก็สุดแต่

สื่อมวลชน : การคิดเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะที่มันเกิดขึ้นในปัจจุบันเกี่ยวกับเรื่องรัฐบาลเข้มแข็งเกินไปจึงต้องทำให้มีการปันคะแนนกันหรือเปล่าคะ

ประธาน : เปล่า เพราะว่าด้วยวิธีนี้รัฐบาลก็ยังเข้มแข็งอยู่ได้ เพราะถ้าได้คะแนน คุณชนะคะแนนมากคุณก็ได้ ส.ส. มาก มันเป็นหลักปักติดอยู่แล้ว เราไม่มีทางไปสกัดตรงนั้นได้ แล้วก็ไม่ใช่เรื่องที่เราจะไปกังวล เรากังวลแต่เพียงว่าเมื่อคนออกไปลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ทำอย่างไรถึงจะ让他ได้มีน้ำหนักบ้าง มีที่ยืนในสังคม

สื่อมวลชน : อาจารย์ครับ มีข้อกังวลของพรรคเล็กที่เขาบอกว่าการที่เขาส่งลงเขต มันจะส่งได้ลำบากมากขึ้น ตอนนี้ได้มีแนวทางในการแก้ปัญหาหรือยังครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ก็ต้องไปส่งเสริมให้พรรคเล็กเขามีทุนมีรอนส่ง เพราะไม่ว่าจะใช้ระบบไหน พรรคเล็กที่ส่งคนสองคนมันก็ได้ผลเท่าที่นั่นละครับ คุณส่งลง ๒ เขตแล้วคุณหวังจะให้ได้ ๕๐ เขต แข่งกับพรรคใหญ่มันก็เป็นไปไม่ได้ หรือจะให้ได้คะแนนเท่ากับพรรคใหญ่มันก็เป็นไปไม่ได้ มันก็เป็นของธรรมดา เพราะถ้าเราลงไปช่วยเพื่อให้พรรคเล็กได้คะแนนมากพรรคใหญ่เขาก็คงจะว่าเอาช่วยพรรคใหญ่พรรคเล็กก็ว่าเอา พรรคกลางก็ว่าเอา เพราะฉะนั้นเราไม่คิดถึงพรรคอะไรเลย ก็เป็นไปตามธรรมชาติ

สื่อมวลชน : อาจารย์ครับแบบนี้จะส่งผลให้พรรคเล็กหลาย ๆ พรรค อาจจะเกิดการควบรวมกันได้ไหมครับ ถ้าอย่างนั้น

ประธาน : ถ้าเขาจะควบรวมกันก็เพราะเขาเห็นประโยชน์จากการควบรวม แต่ไม่ใช่เพราะเป็นความตั้งใจหรือความมุ่งหมายของการคิดวิธีนี้ขึ้น ความมุ่งหมายมีเรื่องเดียวครับ จริง ๆ คือทำอะไรให้คะแนนของประชาชนมีน้ำหนัก โอเคนะครับ

สื่อมวลชน : อาจารย์คะ ในส่วนของ ส.ส. เขต ค่ะอาจารย์ ในตอนนี้เราได้มีการคิดหรือยังคะว่าในเขตมันจะแบ่งการเลือกตั้งเป็นเขตใหญ่ เขตเล็ก หรือว่าบัญชีรายชื่อจะเป็นบัญชีรายชื่อภาค หรือจังหวัดคะอาจารย์

ประธาน : เขตมันจะเป็นเขตคนเดียว บัญชีรายชื่อก็เป็นบัญชีเดียว แต่ว่าอาจจะมี การกำหนดเงื่อนไขว่าจะต้องมีคนมาจากทุกภาคอย่างไร อันนั้นเป็นอีกอันหนึ่งที่จะต้องไปเขียน เอาไว้ในกฎหมายลูก

สื่อมวลชน : ท่านคะ จากการเปลี่ยนระบบเลือกตั้งแบบนี้ในส่วนของ กกต. จะต้องมีการเตรียมพร้อมอะไร อย่างไรบ้างคะ

ประธาน : ไม่ต้อง เมื่อกี้ถามป๊อบเขาก็คำนวณให้ได้ป๊อบ เขาเก่งออกแล้วไม่ต้องกังวล

สื่อมวลชน : หมายถึงว่า กกต. เองเห็นด้วยกับระบบเลือกตั้งนี้แล้วมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้เลยใช่ไหมคะ

ประธาน : ผมไม่รู้ว่าเขาเห็นด้วยหรือไม่นะ แต่ผมเชื่อว่าเขาพร้อม เพราะว่ามันไม่ได้เลือกตั้งพรุ่งนี้มะรืนนี้ มันยังอีกนาน

สื่อมวลชน : เรียนถามเรื่องเกี่ยวกับการ vote no หรือกาช่องไม่ประสงค์ลงคะแนนมีความคืบหน้าเพิ่มเติมไหมครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ก็ยังยืนยันหลักเดิมว่า vote no จะมีความหมาย คือทุกคนจะต้องเอาชนะตัวนี้ให้ได้ถ้าแพ้เมื่อไรก็ไปกันหมด

สื่อมวลชน : ในกรณีที่แพ้รอบแล้วรอบเล่านี้จะให้ยุติอย่างไรครับ

ประธาน : ก็ยังอยู่ระหว่างการที่ให้ยุติไปเลยเพราะถ้าวารอบนี้เขาปฏิเสธแล้วไปรอรอบหน้าเถอะ กับให้ทดลองอีกสักกรอบหนึ่งแล้วก็ค่อยยุติไปรอรอบหน้า ตรงนี้ยังไม่ได้ลงชัดเจนแน่นอน แต่มีน้ำหนักแน่

สื่อมวลชน : อาจารย์คะ ที่อาจารย์บอกว่า กกต. เขาคิดคำนวณให้คะ กกต. เขาใช้สูตรอะไรมาคำนวณให้คะแนน ให้ได้คะแนน ส.ส. คะ

ประธาน : เรายกตัวอย่างที่คะแนน ๑๐ ล้าน แล้วก็เฉลี่ยกันไป ๕ พรรคอะไรทำนองนั้น คืออธิบายให้เขาเข้าใจแล้วเขาก็บอกอย่างนี้คำนวณได้ไม่มีปัญหา

สื่อมวลชน : คะแนนเฉลี่ยจากพรรคไม่ได้เฉลี่ยจากจำนวนประชากรหรือคะ

ประธาน : ไม่ใช่ อันนั้นตัวเลขสมมุติที่บอกว่า ๑๐ ล้าน คือทำต้นแบบว่าจะคำนวณอย่างไร ไม่ได้ทำต้นแบบว่าใครจะได้เท่าไร ทำต้นแบบว่าวิธีคำนวณจะคำนวณอย่างไร

สื่อมวลชน : สามารถกำหนดสัดส่วนได้เลยใช่ไหมคะว่าตอนนี้คิดว่าประชากรจำนวนเท่าไรถึงจะเหมาะสมกับการได้ ส.ส. ๑ คน

ประธาน : ไม่รู้ว่าคนจะมาลงคะแนนเท่าไร มันกำหนดไม่ได้ เพราะเวลาคำนวณมันจะคำนวณคนที่มาใช้สิทธิ ไม่ได้คำนวณคนที่มีสิทธิ

สื่อมวลชน : คือการแบ่งเขตเลือกตั้งจะแบ่งตามจำนวนของคนที่มีสิทธิ แต่การคำนวณจำนวน ส.ส. บัญชีรายชื่อจะต้องคำนวณตามผู้ที่ใช้สิทธิอย่างนี้ถูกต้องไหมครับ

ประธาน : ถูกต้องครับ

สื่อมวลชน : เรียนถามทางกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ปรึกษากรณีของการเพิกถอนสิทธิหรือการเลือกตั้งใหม่ นะครับ ในระบบการเลือกตั้งที่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญคิดขึ้นมา มันมีผลกระทบหรือความลำบากในแง่การปฏิบัติของ กกต. เพิ่มเติมหรือไม่อย่างไร จากอดีตครับ

ประธาน : มันจะไม่ลำบากสำหรับ กกต. เพราะ กกต. เขาเชี่ยวชาญในเรื่องเหล่านี้มาก แต่มันจะมีผลกระทบนะครับ เพราะว่าคือแต่เดิมพอเวลาที่จับได้ว่า ส.ส. เขตคนหนึ่งไปซื้อเสียง กกต. เขาก็จะให้ใบแดง ส.ส. เขตคนนั้น ถ้ามว่า ส.ส. เขตคนนั้นซื้อเสียงนี้ซื้อให้ตัวเองอย่างเดียวหรือซื้อ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ให้บัญชีรายชื่อด้วย แนวโน้มก็คือว่าขอให้บัญชีรายชื่อด้วย แต่ถามว่าแล้วมันกระทบต่อบัญชีรายชื่อใหม่ คำตอบก็คือ ไม่กระทบ เพราะเขาลงคะแนนเป็นทั้งประเทศมันไม่รู้จะแยกอย่างไร กทต. ก็เลยไม่ได้ทำอะไรกับจำนวนคะแนนในบัญชีรายชื่อ แต่คราวนี้เมื่อรวมแยกเป็นจังหวัด ๆ เป็นเขต ๆ ถ้า ส.ส. เขตคนไหนทุจริตคะแนนบัญชีรายชื่อของพรรคนั้นจะถูกลบออกแล้วไปเลือกใหม่ เมื่อเลือกใหม่จึงเอามาคำนวณใหม่ แล้วก็จะส่งผลเปลี่ยนแปลงบัญชีรายชื่อด้วย เพราะฉะนั้นมาตรการนี้จะเป็นมาตรการที่จะทำให้พรรคจะต้องระมัดระวังในการทุจริตให้มากยิ่งขึ้น นอกเหนือไปจากโทษที่เรา กำลังจะหาทางทำให้แรงยิ่งขึ้น

สื่อมวลชน : ถ้าอย่างนี้ก็ต้องแปลว่าผลของการจัดการทุจริตเลือกตั้งต้องยุติก่อน ถึงจะได้จำนวนยอด ส.ส. ทั้งหมดอย่างนั้นหรือเปล่าครับ

ประธาน : เขาจะมี ๒ ระยะเวลาที่เป็นปัจจุบันนี้แหละ คือเขาจะรอจนสิ้นสุดระยะเวลาก่อน ๓๐ วันเขาก็ประกาศผล เขาก็คำนวณตรงนั้นไปก่อนแล้วเขาก็ไปสอยที่หลัง ตอนไปสอยที่หลังก็ต้องไปเลือกตั้งใหม่ พอเลือกตั้งใหม่ตัวเลขก็จะมาเปลี่ยนแปลงไปมันอาจจะไม่เปลี่ยนก็ได้หรือเปลี่ยนก็ได้ก็แล้วแต่

สื่อมวลชน : อย่างนี้มันจะไม่เกิดปัญหาเรื่องความไม่มั่นคงเกี่ยวกับคะแนนเสียง ในทางการเมืองหรือคะ เพราะมันเหมือนกับว่าอยู่ในภาวะที่อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

สื่อมวลชน : ขออนุญาตคำถามเดียวกันนะครับ คือในการเลือกตั้งใหม่รอบหลัง ยังจะต้องเอาคะแนนกลับมาคำนวณแบบบัญชีรายชื่ออีก หรือถือว่าการเลือกตั้งใหม่รอบหลัง เฉพาะเป็นผลต่อตัวผู้สมัครแบบเขตเท่านั้น

ประธาน : เพราะคะแนนทั้งของทุกพรรคมันจะเกิดขึ้นในตอนเลือกตั้งครั้งใหม่ เหมือนกัน ถามว่าแล้วมันจะทำให้เกิดความไม่มั่นคงไหม ก็ต้องถามว่าแล้วถ้ามันมาจากการทุจริต คุณจะหลับตาแล้วปล่อยให้มันอยู่กันอย่างนั้นต่อไปอย่างนั้นหรือ เราก็คิดว่ามันไม่น่าจะเป็นอย่างนั้นหรอก คนทุจริตเมื่อถูกจับได้กว่าจะจับได้ก็แทบตายอยู่แล้ว ถ้าจับได้มันก็ต้องมีผลกระทบ ถามว่าทำอะไรถึงจะไม่ให้มันไม่มั่นคงอย่างนั้น คำตอบก็คือก็อย่าไปทุจริตจนเขาจับได้

สื่อมวลชน : ด้วยระบบในลักษณะอย่างนี้มันจะมีผลถึงขั้นทำให้อาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลกลางคันไหมคะ

ประธาน : ก็ถ้ามันทุจริตเสียจนกระทั่งจำนวน ส.ส. น้อยลงคุณคิดว่าควรจะให้เขา อยู่ต่อไหมล่ะ เราเห็นตรงกันไหมล่ะ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สื่อมวลชน : เห็นตรงกันครับ

ประธาน : เพราะฉะนั้นก็ถึงจะยากลำบากอย่างไรก็คงจะต้องไปทำ ซึ่ง กกต.ถามเขาแล้วเขาก็บอกว่า ก็ไม่เหลือปากว่าแรงทำได้ แต่ผมคิดว่าด้วยกลไกเหล่านี้มันจะช่วยทำให้ค่อย ๆ กระชับ ไม่ให้เกิดการทุจริตได้ง่ายขึ้น คณะเสี่ยงนั้นจึงจะเป็นคณะเสี่ยงที่บริสุทธิ์เท่าที่จะทำกันได้ โอเคเนะครับ

สื่อมวลชน : อีกนิดเดียวค่ะว่า การทุจริตที่ท่านบอกว่าจะกำลังกำหนดเกี่ยวกับเรื่องของบทลงโทษยังคิดว่าเรื่องการยุบพรรคมีความจำเป็นไหมคะ

ประธาน : ถ้าพรรคทั้งพรรคทำทุจริตมันก็ต้องยุบใช่ไหม แต่ว่าเราคงจะไม่ใช้แบบระบบเดิมที่ว่าผู้บริหารทำผิดแล้วจะยุบพรรค อันนั้นก็อาจจะเปลี่ยนแปลงเราอาจจะไม่ไปไกลถึงขั้นนั้น เพราะเราก็เห็นใจคนที่เขาไม่ได้เกี่ยวข้องอยู่ เราดูแล้วเราก็พบว่าถ้าขึ้นทำอย่างนั้นต่อไปเรื่อย ๆ มันจะเหมือนบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สมัยก่อน ในที่สุดมีแต่คนตรวจ proof มาเป็นบรรณาธิการเพื่อเอาไว้ติดตะรางแทน พอตอนหลังผู้บริหารพรรคก็ชักจะเริ่มทยอยออกไปอยู่ข้างหลังกันหมด ซึ่งในที่สุดมันก็ไม่ได้ผลเท่าไร

สื่อมวลชน : เท่ากับว่าจะตัดสิทธิเฉพาะตัวบุคคลที่ถูกจับได้ว่าทุจริต

ประธาน : รู้เห็นเป็นใจ หรือทุจริตเสียเอง

สื่อมวลชน : ตัวพรรคจะยุบไหมคะ

ประธาน : ก็ยังไม่มีความคิดที่จะยุบ เว้นแต่พรรคกระทำเองเห็นชัดเจนเนะครับ

สื่อมวลชน : จะวัดได้อย่างไรว่าพรรคกระทำเองหรือคนกระทำ เพราะพรรคเป็นนิติบุคคล มันไม่ใช่ตัวบุคคลค่ะ

ประธาน : ถ้าพรรคยอมให้คนต่างชาติเข้ามาบริหารอย่างนั้นก็ต้องยุบพรรค

สื่อมวลชน : แล้วถ้าพรรคยอมให้คนที่อยู่ต่างชาติบริหารต้องยุบพรรคไหมคะ

ประธาน : ก็ขึ้นอยู่กับว่าคนนั้นเขาเป็นสมาชิกพรรคหรือเปล่า ถ้าไม่เป็นก็อาจจะต้องยุบเหมือนกัน เพราะแปลว่าพรรคนั้นไม่มีคนมีฝีมือพอที่จะบริหารได้แล้ว ไปให้คนที่อยู่ข้างนอกมาบริหาร

สื่อมวลชน : คนที่มีคดีนี้ก็ไม่มีคุณสมบัติในการที่จะเป็นสมาชิกพรรคแล้วใช่ไหมคะ

ประธาน : คุณสมบัติชักใกล้ identity เข้าไปทุกที่แล้วนะ ID มันใกล้เคียงเกินไปอย่าตอบดีกว่านะ เดียวไปคุยกันข้างหลัง ไม่สบายหรือเปล่าเสียงวันนี้ถามไม่ค่อยเข้มแข็งเลย ไม่ดุดันเลย

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สื่อมวลชน : หนูกลัวท่านตกใจค่ะ

ประธาน : ขอบคุณนะ

สื่อมวลชน : ท่านคะ ขอคำถามเดียวคำถามสุดท้ายแล้วค่ะว่าในส่วนของการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องของการบริหาร กกต. เองเคยมีการพิจารณาในเรื่องนี้ครั้งหนึ่งที่มีการบริหารจากบุคคลภายนอกเข้ามาแล้วมีเหตุให้ต้องยุบพรรคหรือไม่ แต่ กกต. นี้ตอนนั้นบอกไม่เกี่ยว มันควรจะมี่ปักจี้ชีวิตอย่างไรที่จะดูรู้ว่าพรรคการเมืองนี้ไม่ได้ถูกบริหารได้ด้วยตัวเองแต่ว่าถูกบริหารโดยบุคคลภายนอกคะ

ประธาน : เราคงไม่เขียนรายละเอียดในรัฐธรรมนูญ เราคงวางแต่หลักแล้วรายละเอียดคงจะต้องไปกำหนดไว้ในกฎหมายลูกว่าอย่างไรจึงจะถือว่าให้คนภายนอกเป็นผู้บริหาร ตอนนั้นคนเขียนกฎหมายนั้นต้องไปคิด

สื่อมวลชน : หมายความว่า จะมีความชัดเจนมากกว่ากฎหมายในปัจจุบันใช้ไหมคะ

ประธาน : ก็ถ้ามันเคยเกิดเป็นปัญหาของ กกต. ถ้า กกต. เขามาเล่าให้เราฟัง เราก็ต้องแก้ปัญหาให้เขา แต่ในรัฐธรรมนูญเราก็คงจะเขียนแต่เพียงหลักเท่านั้น

สื่อมวลชน : วิดีโอลิงก์มาอย่างนี้ถือว่าผิดไหมคะ

ประธาน : เอาไว้คุยกันหลังไมค์

สื่อมวลชน : อาจารย์คะ รบกวนถามถึงสูตรการคำนวณ ส.ส. อีกนิดหนึ่งคะอาจารย์

ประธาน : อย่าเพิ่งถามเลย ยังไม่ได้ เดียวไกลไปกว่าบัญญัติไตรยางศ์

สื่อมวลชน : ในที่ประชุมได้เอาสูตรคำนวณของระบบ MMP มาพิจารณาด้วยไหมคะอาจารย์

ประธาน : ไม่ ไม่รู้เป็นอย่างไรระบบ MMP ผมไม่รู้ บอกแล้วว่าไกลกว่าบัญญัติไตรยางศ์อย่าถาม

สื่อมวลชน : อาจารย์แล้วอย่างนั้นในส่วนของคุณคณะแนบขั้นต่ำเราจะต้องมีการพิจารณาอย่างไรไหมคะในการที่จะเอาผู้มาใช้สิทธิมาคำนวณเป็น ส.ส. ในบัญชีรายชื่อคะ

ประธาน : ไม่ มันไม่ต้องมีคะแนนขั้นต่ำ พอคุณหารออกมาแล้ว สมมุติว่าบัญชีรายชื่อ ๑ คนจะต้องได้อย่างน้อย ๗๐,๐๐๐ ใครได้ ๗๐,๐๐๐ คนนั้นก็ได้ไป ๑ คน ถ้าได้ต่ำกว่า ๗๐,๐๐๐ มันก็ไม่ได้จนกว่าจะเหลือเศษ มันไม่ต้องไปมีขั้นต่ำอะไร เวลาคำนวณก็ต้องคำนวณง่าย ๆ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สื่อมวลชน : แล้วคะแนน vote no ละคะอาจารย์เราจะใช้มาพิจารณาอย่างไรในการคำนวณใหม่คะ

ประธาน : มันจะไม่เกี่ยวเพราะ vote no เราไม่รู้ที่ว่า no คนไหนหรือนั้นคนไหน เพราะมันโหวตในเขต ที่ถามว่าแล้วจะให้หน้าใหม่ ก็ตอบว่า ให้ ให้สำหรับการเลือกตั้งในเขต นั้น ๆ ถ้าเขตนั้น ๆ ใครแพ้คะแนน vote no ก็ไม่ว่าจะได้คะแนนสูงกว่าคนอื่นเท่าไรก็จะไม่ได้รับเลือกตั้ง นั่นคือน้ำหนักที่เราจะชั่งให้กับโหวต no

สื่อมวลชน : ตรงจุดนี้มีประเด็นหนึ่ง ท่านอาจจะยังไม่ต้องตอบก็ได้คะครับ คือถ้าในกรณี vote no ต้องลงคะแนนใหม่หลายครั้งมันก็จะไปดึงการคำนวณคะแนนของทั้งประเทศให้ช้าออกไปหรือเปล่า

ประธาน : ใช่ นั่นแหละกำลังจะไปเป็นต้นเหตุว่าถ้าเขา vote no แพ้แล้ว ช่วยคิดหน่อยสิว่ามันสมควรไหมจะให้สมัครเลือกตั้งได้คราวนั้นอีก หรือจะรอให้ไปสร้างความดีก่อนแล้วคราวหน้าค่อยมาสมัคร หรือที่ใครเคยพูดบอกว่าพอแพ้ vote no แล้วถูกตัดสิทธิไปตลอดชีวิตไม่จริงนะ ถ้าจะตัดสิทธิก็ตัดสิทธิเฉพาะคราวนั้นแหละ เพราะถือว่าประชาชนปฏิเสธแล้ว แล้วก็ลองช่วยคิดแล้วก็ช่วยมาบอกด้วยนะ

สื่อมวลชน : ท่านคะ มันจะเกิดปัญหาเหมือนในอดีตไหมคะว่าถ้าเกิดว่ามันมีความล่าช้าในการที่จะได้จำนวน ส.ส. แล้วจะทำให้ไม่สามารถเปิดประชุมได้คะ

ประธาน : ไม่หรอกครับ เพราะว่า กกต. ก็ต้องทำให้เสร็จภายใน ๓๐ วันอยู่ดี เพราะมันจะกำหนดไว้ตายตัว โอเคคะครับ ขอขอบคุณครับ

(สื่อมวลชน ออกจากห้องประชุม)

ประธาน : อาจารย์นรชิตไปทอดกฐินต่างประเทศหรือ

นายนรชิต สิงหเสนี : ไปที่อินเดียครับ

ประธาน : อนุโมทนา สาธุ

นายนรชิต สิงหเสนี : เมื่อกี้ท่านทำให้นึกถึงเพลงเจมส์บอนด์ nobody does it better แต่ต้องถามคุณภักดิ์ว่าเจอคำถามหลัง ๆ headline มันต้องมีเปลี่ยนหรือเปล่าครับ ยังสนใจระบบเลือกตั้งอยู่หรือเปล่าครับ

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : อาจจะเปลี่ยนแล้วแต่ฉบับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : บางฉบับต่อให้คุณเอาที่เขารู้ว่าเรา เรามาเขียน เขาก็ยังจะว่าอยู่ดี เพราะเป้าหมายมันมีชัดเจน เมื่อเข้านี้องค์กรชุมชนเขามาพบผมก็คุยกับเขานะครับ องค์กรชุมชนเป็นองค์กรที่ตั้งใจให้ชาวบ้านรวมตัวกันอย่างธรรมชาติมากที่สุด แล้วไม่ได้ให้มีอำนาจไม่ได้ให้อะไร ด้วยความตั้งใจ เดิมเขาอยากจะทำอะไรก็ได้แต่ผมก็บอกอย่าเลย เอาไปรวมตัวกันเป็นธรรมชาติ แล้วก็ปรากฏว่าคนดี ๆ เขาก็เข้ามาอยู่ในองค์กรชุมชนเยอะ ตอนนี้อยู่ที่รู้สึกว่าเขาทำงานไม่ค่อยได้ผลเขาก็อยากให้เราเขียนอะไรไว้ในรัฐธรรมนูญ ผมก็บอกว่าถ้าพื้นที่ที่ผมเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญพวกคุณถูกเขียนออกหมด เพราะความสำคัญมันจะเกิดขึ้น ธรรมชาติมันจะหายไป เพราะฉะนั้นก็บอกกับเขาบอกว่าไว้เวลาผมเสร็จอันนี้หลังเดือนเมษายนแล้วมาคุยกันเพื่อหาทางแก้กฎหมายขยับขึ้นไปอีกนิดหนึ่งเพื่อให้เขามีบทบาทอะไรมากขึ้น เขาก็ดูจะ happy ดี แต่ว่าสิ่งที่จะเล่าให้ฟังก็เพราะว่าเขาบอกว่าเขาก็เป็นแกนกลางในการคุยเรื่องรัฐธรรมนูญ แล้วเขาก็กำลังจะทำรัฐธรรมนูญในหน้าตาที่ประชาชนอยากจะมีมองเห็น ผมก็คิดว่าถ้าเวลาที่ท่านจะไปต่างจังหวัดไปนั้นลองบอกให้เขารู้ อาจารย์เชียรชัยจะรู้ดีว่าจะติดต่อกับใคร บอกให้องค์กรชุมชนในจังหวัดนั้นเขารู้แล้วให้เขามา บางทีจะได้อะไรจากเขาเยอะ เพราะในขั้นนี้ในระหว่างนี้คนเหล่านี้จะยังเป็นคนที่มีความตั้งใจสาธารณะอยู่มากยังไม่มีใครที่ประเภทกระเหี้ยนกระหือรือเข้าไปยุ่งเหยิงมาก ผมก็บอกว่าผมก็เคยอยู่ว่าถ้าเราจะให้มีการเลือกวุฒิสภาในลักษณะที่มาจากกลุ่มนี้ ถ้าเราจะฟังอย่างองค์กรชุมชนให้เขาคัดเลือกแล้วเขาก็เลือกกันเองมาเป็นทอด ๆ มันจะเป็นอย่างไร แล้วผมก็บอกกับเขาว่าแต่ในใจผมก็ยังสองฝักสองฝ่ายเพราะว่าถ้าพื้นที่ที่เขียนอย่างนั้นหรือบอกอย่างนั้นมันจะเกิดองค์กรชุมชนขึ้นเป็นดอกเห็ดพริบเลย แล้วก็องค์กรชุมชนที่ขึ้นมาใหม่มันจะเป็นตัวที่ไปทำลายองค์กรชุมชนเก่าหมด มันก็จะเหมือนกับผมไปทำลายองค์กรชุมชนที่มันดีอยู่ ผมบอกผมก็กำลังนั่งสองจิตสองใจอยู่ เขาก็เข้าใจ เขาบอกใช่ ถ้ามีอำนาจนั้นมาบีบพวกเขาจะออกไปเลย ก็เลยกำลังคิดว่าถ้าเราจะทำอย่างนั้นเมื่อไรเราอาจจะต้องกำหนด

๑. องค์กรชุมชนที่ตั้งมาก่อนแล้ว ๑ ปี ไม่ใช่เพิ่งมาตั้งเอาคราวเหมือนกับ กสทช. เพิ่งตั้งสมาคมวิทยุกันเมื่อวานขึ้นนี่อะไรอย่างนี้

๒. คนที่สมาชิกก็ต้องเป็นสมาชิกมาแล้วอย่างน้อย ๑ ปีอะไรอย่างนี้ อาจจะต้องไปกำหนดอย่างนั้นเพื่อคุ้มครองเขาไว้ให้ ไม่อย่างนั้นพวกเขาถูก replace หมด ก็เล่าให้ฟังว่าเพื่อเวลาไปต่างจังหวัดจะได้พบปะกับเขาได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อารีรัตน์ ๓/๑๑

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตเพิ่มเติมตรงนี้นิดครับ ในระหว่างนี้ผมก็ได้หารือกับองค์กรชุมชนกับเครือข่ายสมาชิกคุณธรรมเขาส่วนใหญ่จะเป็นพวกเดียวกันอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ก็ขอให้เขาลองไปหารือกันดูว่าให้เขาคุยกันเพราะเขาก็มีเวทีประจำของเขาอยู่แล้วนะครับ เขาคุยกันอยู่เสมอให้เขาคุยกันแล้วก็จับประเด็นในเรื่องของรัฐธรรมนูญที่สำคัญ ๆ แล้วให้เขาส่งขึ้นมาจะครับ อันนี้ทางด้านองค์กรชุมชนทางฝ่ายเลขาสำนักงานเขากำลังดำเนินการแจ้งข่าวสารกันอยู่นะครับ แล้วเขาก็เล่าให้ฟังว่าเขามาหาท่านเมื่อวานนี้ด้วยนะครับ แล้วก็ถ้าอย่างไรได้ข้อมูลต่าง ๆ ก็ขออนุญาตนำมาเสนอที่นี้นะครับ คือเราไม่ต้องไปออกหน้าออกตาก็คงให้เขาไปทำเองตามธรรมชาติของเขาครับ ขอขอบคุณครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : เมื่อเช้าก็ถามเขาถึงเรื่องการเลือกตั้งแบบใหม่ที่เรากำลังเสนอ ถามว่าเห็นด้วยไหม เขาบอกเห็นด้วย เพราะเขาอยากได้อย่างนี้มานานแล้ว พวกนี้แสดงว่าเป็นพวกที่แพ้ผมก็โอเค ถ้าเห็นด้วยช่วยเอาไปกระจายข่าว ไปเป็นศูนย์กลางกระจายให้หน่อย เขาก็ยินดีตั้งอกตั้งใจดี ก็อาจจะช่วยเหลือเราอีกแรงหนึ่ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ วันนี้ก็มีเรื่องคำถามที่ว่าจะส่งไปทำโพลที่ฝ่ายเลขาเขาได้เสนอตัวอย่างมาให้ท่านพิจารณาแล้ว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขออนุญาตท่านประธานครับ คำถามที่คุณประพันธ์พูดถึงนั้นจะอยู่ในหน้าสุดท้ายใช่ไหมครับของเอกสารที่แจกนะครับที่ทางฝ่ายอนุกรรมการด้านนิติบัญญัติได้หารือกันเบื้องต้นและได้เสนอมา อยากให้ท่านกรรมการลองช่วยดูนะครับ เพราะว่ามันมีทั้งในเรื่องของการมี ส.ส. เรื่องของแบ่งเขตมาคิดคำนวณ แล้วมันก็มีของ ส.ว. มันมี ๒ อย่าง อาจจะต้องขออนุญาตว่าคงจะต้องถามแยกกัน เรื่องการเลือกตั้ง ส.ส. ก็ที่หนึ่งเรื่องของ ส.ว. ที่มา องค์ประกอบอะไรต่าง ๆ ก็จะถามอีกที่หนึ่งนะครับ ที่นี้อยากจะนำเรียนว่าโพลที่เราฝากถามไปที่นิด้าเขาไปทำให้ นะครับ ที่เป็นเรื่องของการตัดสิทธิ เขาเพิ่งส่งผลมาให้เบื้องต้นแล้วครับ เขาประมวลเรียบร้อยแล้ว ถ้าอย่างไรเดี๋ยวผมจะขออนุญาตให้ฝ่ายเลขา ลอง print ให้ท่านประธานดูนะครับ เพราะว่าเราคงไม่มีหน้าที่ไปนำเสนอ

ประธาน : เล่าให้ฟัง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เล่าให้ฟังด้วยวาจา นะครับ ขออนุญาตเล่า นะครับ คืออย่างนี้มันมีคำถาม ๕ คำถามใช่ไหมครับ

คำถามแรก ที่ถามว่าคิดอย่างไรกับนักการเมืองที่ถูกตัดสินว่า กระทำทุจริต ต่อหน้าที่ เราก็มียทางเลือกให้เลือกว่า ห้ามสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิต ห้ามสมัครรับเลือกตั้ง ๕ ปี ไม่ห้ามเลย และอื่น ๆ ปรากฏว่าผู้ตอบร้อยละ ๕๔.๙ ตอบว่า ห้ามสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิต ถ้าทุจริตต่อหน้าที่ มี ๕๓.๐ โดยประมาณ ห้ามสมัครรับเลือกตั้ง ๕ ปี ที่เหลือก็แค่ ๖ เปอร์เซ็นต์ บอกว่าไม่ต้องห้ามอะไร แล้วอื่น ๆ ก็กระจัดกระจายไปตามว่า ห้าม ๓ เดือน ห้าม ๕ ปี ห้าม ๑๐ ปี ห้าม ๒ สมัยอะไรก็ว่ากันไปนะครับ ก็เป็นส่วนน้อยนะครับ สรุปว่าข้อนี้ก็ คือ เสียงส่วนใหญ่ ที่ไปถามมา เห็นว่าถ้าทุจริตต่อหน้าที่แล้วควรจะห้ามตลอดชีวิต

คำถามที่ ๒ ก็คือว่าถ้าจะห้ามแล้ว จะห้ามเมื่อไร ห้ามทันที หรือมีผลย้อนหลังหรือไม่ ท่านองนี่นะครับ ผู้ตอบเขาก็ตอบว่า ๕๒ เปอร์เซ็นต์ ตอบว่า ควรห้ามทันที ให้มีผลทันที

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ก็คือย้อนหลังนะครับ ส่วนว่า ๔๕.๕ เปอร์เซ็นต์ ตอบว่า ควรจะมีผลต่อเมื่อรัฐธรรมนูญใหม่มีผลใช้บังคับแล้ว อันนี้ก็เป็นความเห็นในส่วนของทุจริตต่อหน้าที่

ข้อ ๓ เราถามถึงการทุจริตต่อการเลือกตั้งว่า ควรจะถูกตัดสิทธิอย่างไร ข้อเลือกแรกก็คือว่า เมื่อทุจริตต่อการเลือกตั้ง ต้องห้ามสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิต ข้อนี้มีผู้ตอบมาร้อยละ ๖๒ ว่าเห็นด้วย ถ้าทุจริตต่อการเลือกตั้งก็ควรจะให้ลงเลือกตั้งตลอดชีวิต ส่วนว่าห้ามลงเลือกตั้ง ๕ ปี มีผู้ตอบมา ร้อยละ ๓๑ และไม่ห้ามเลยมี ๔ เปอร์เซ็นต์กว่า ๆ และที่เหลือแค่ ๒ เปอร์เซ็นต์ ก็เป็นกระจัดกระจายไป ไม่ได้เป็นสาระสำคัญอะไร

ที่นี้พอมาถามว่า ถ้าห้ามไม่ให้ทุจริตต่อเลือกตั้ง ถ้าห้ามไม่ให้ลงสมัครหรืออย่างไร ก็ตามให้ตัดสิทธิเมื่อไร ผู้ตอบร้อยละ ๕๕ ตอบว่า ให้ตัดสิทธิทันที นั่นก็คือมีผลย้อนหลัง คนที่เคยทุจริตมาแล้วก็ต้องตัด ส่วนร้อยละ ๔๓ ตอบว่า ควรจะมีผลก็ต่อเมื่อรัฐธรรมนูญใหม่มีผลใช้บังคับแล้ว ก็คือไปข้างหน้านะครับ อันนี้เป็นความเห็น

และข้อสุดท้าย ซึ่งก็แปลกใจดีเหมือนกันก็คือว่า เราถามว่า ถ้ากรณีของคะแนน vote no เราถามว่า ถ้าผู้สมัครคนใดก็ตามในเขตใดก็ตาม ถ้าลงสมัครแล้วได้คะแนนน้อยกว่าคะแนน vote no ในเขตนั้นจะยอมให้เขาลงสมัครได้ไหมใหม่หรือไม่ควร ปรากฏว่าร้อยละ ๖๑ ตอบว่า ควรจะยอมให้ลงสมัครใหม่ได้ แต่ว่าร้อยละ ๓๑-๓๒ ตอบว่า ไม่ให้ลงแล้ว ให้พรรคส่งคนใหม่แทน อันนี้บังเอิญที่เราสัมภาษณ์ไปอีกข้อหนึ่งว่า ถ้าทั้งหมดทั้งคนสมัคร ๔ คนแล้วได้คะแนนรวมกันแล้วยังน้อยกว่า vote no ๔ คนนี้ควรจะมาได้ใหม่อีกไหม ก็ไม่ได้ถาม เพราะมันคล้ายคลึงกับข้อแรกอยู่แล้ว แต่ว่าก็เป็นทัศนะของคนไทยซึ่งมักจะเรียกว่า ใจดีรวมขอม นี่ก็เป็นผลเบื้องต้นนะครับ ซึ่งต้องหารือท่านประธานว่าเดี๋ยวจะอนุญาตให้ฝ่ายเลขาลอง print แล้วแจกท่านไว้นะครับ แต่ว่าเขายังไม่เปิดเป็นทางการ เรารู้กันภายใน

ประธาน : ไม่ต้อง print ทรอก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่ต้อง print นะครับ

ประธาน : ไม่ต้องแจก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เดี่ยววันอาทิตย์เขาก็จะแถลง ส่งผู้สื่อข่าวเอง

ประธาน : เดี่ยวเราไปทำหลุดที่ไหนเสียหายกับเขา

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ก็เลยขออนุญาตเล่าให้ท่าน แต่บังเอิญเขารีบทำให้นะครับ เพราะคำถามของเราไปเร็ว ฉะนั้นคำถามสำหรับสัปดาห์หน้าถ้าเราไปได้วันนี้หรือเสาร์นี้นะครับก็ไปก่อน เดี่ยวเขาก็จะกลับมาเร็วขึ้นครับ ขอบพระคุณครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : บอกหรือยังว่าจำนวนเท่าไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ที่ไปสำรวจนะครับ population นะครับ ขออนุญาต ลืมเล่าไปครับ คืออย่างนี้ครับในจำนวนทั้งหมดเขาไปถาม ๑,๒๕๐ คน เป็นชาย ๕๘ เปอร์เซ็นต์ เป็นหญิง ๔๒ เปอร์เซ็นต์ แล้วก็พิเศษทางเลือกมานิดเดียว

แล้วก็กระจายไปตามภูมิภาคต่าง ๆ ใน กทม. ๙ เปอร์เซ็นต์ ปริมณฑลและภาคกลาง ๒๖ เปอร์เซ็นต์ ภาคเหนือ ๑๘ เปอร์เซ็นต์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๔ เปอร์เซ็นต์ ภาคใต้ ๑๔ เปอร์เซ็นต์

แล้วก็อายุ อายุเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่ ๓๘ เปอร์เซ็นต์ อยู่ในอายุช่วง ๔๖-๕๙ ปี เด็กวัยรุ่น ๑๘-๒๕ ปีมีแค่ ๖ เปอร์เซ็นต์กว่า ๆ นอกนั้นก็มารองลงมาคืออายุ ๓๖-๔๕ ปี มีอยู่ ๒๔ เปอร์เซ็นต์

ศาสนา ส่วนใหญ่ก็เป็นศาสนาพุทธ ๙๓ เปอร์เซ็นต์ อิสลาม ๓.๕ เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือก็เป็นศาสนาพวกคริสต์ พวกอะไรต่าง ๆ

แล้วก็เป็นคนสมรสแล้ว ๗๖ เปอร์เซ็นต์ โสด ๑๙ เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือก็เป็นแบบแยกกันอยู่ หม้ายบ้าง อะไรบ้างนะครับ

การศึกษา ก็คือว่ามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ามากที่สุดก็คือ ๓๑ เปอร์เซ็นต์ มหาวิทยาลัยขึ้นไป ๒๕ เปอร์เซ็นต์

ประธาน : อยากรู้ว่า ๒๕ เปอร์เซ็นต์ เขาแยกใหม่ว่าพวกนี้เขา vote อย่างไร มีไหม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : vote คะแนนพวกนี้ขอได้ครับ เดี่ยวไขว้ให้ได้ ถ้าจะเอา ถ้าอยากจะทำพวกเรียนหนังสือระดับไหน อยู่ที่ไหน จะชอบ no มาก no น้อยหรือว่าจะให้ตัดสิทธิ หรือไม่ให้ตัดสิทธิ เดี่ยวขอให้เขาทำ

ประธาน : คือถ้าได้รายละเอียด ผู้หญิงเป็นอย่างไร ผู้ชายเป็นอย่างไร คนในกรุง เป็นอย่างไร คนภาคไหนเป็นอย่างไร ผมคิดว่ามันจะทำให้เราได้อะไรมาคิดได้มากขึ้น

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ครับ เตียวให้เขา อันนี้มันเป็นเรื่องตันอยู่ เตียวเขา ทำ analyze ให้ต่อนะครับ ในอาชีพก็น่าสนใจครับ อาชีพเจ้าของธุรกิจหรือทำอิสระมากที่สุด ที่สุ่มมา ๒๒ เปอร์เซ็นต์ เกษตรกรเป็นกลุ่มรองลงมา ๑๗ เปอร์เซ็นต์ และพวกรับจ้างทั่วไป ลูกจ้าง ๑๖ พ่อบ้านแม่บ้านเกษียณ ๑๓ เปอร์เซ็นต์ ข้าราชการก็มีแค่ ๑๔ เปอร์เซ็นต์ครับ ก็เรียกว่า กระจายกันค่อนข้างเยอะครับ

ประธาน : น่าสนใจว่า คนที่บอกว่า ตลอดชีวิต กับคนที่ ๕ ปี มันมาจากกลุ่มไหน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เพราะว่าเรานึกว่า ส่วนน้อยจะออกเสียงอย่างนี้ นะครับ เราก็นึกว่าเขาจะไม่ห้าม แล้วก็โดยเฉพาควรจะห้ามไปข้างหน้า เขากลับไม่ห้ามเลย ส่วนใหญ่ ไม่เป็นไรเตียวผมขอให้เขาทำรายละเอียดแจจแจงไขว้มาให้ดู ขอบคุณครับ

ประธาน : น่าสนใจ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขออนุญาตช่วยกันสำหรับคำถามของสัปดาห์ต่อไป ด้วยนะครับ ไม่ทราบที่ท่านประธานจะให้ถามเรื่องอะไรครับ เพราะเรื่องเลือกตั้งที่เราคุย ท่านประธานให้สัมภาษณ์อยู่ ผมคิดว่าเราอย่าเพิ่งถามนะครับ ให้สังคมเถียงกันไปสักครู่ สักพักก่อน ดีกว่านะครับ เราไปถามเรื่อง ส.ว. ไหมครับ

ประธาน : ผมว่า ส.ว. เราเองเราก็ยังไม่ได้คิดตกผลึก อย่าเพิ่งไปถาม แต่ถาม เรื่องนี้ ถ้าถามคำถามเดียวว่า ถ้าเอาหัวใจของเราไปถามได้ไหมว่า ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าเวลา ไปลงคะแนนเสียง ให้คะแนนเสียงของท่านทุกคะแนนเสียง ไม่ว่าจะลงให้คะแนนให้ใครมีน้ำหนัก เอาตัวนี้เป็นหลัก

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานเลยขออนุญาตถามอีกเรื่องหนึ่งครับ กรณี เรื่องสิทธิหรือหน้าที่ในการเลือกตั้ง เราก็อยากรู้เหมือนกัน ผมส่วนตัวนะครับอยากรู้ว่าถ้าเขา จะต้องได้รับการลงโทษหรืออะไรประมาณนี้

ประธาน : เขาทำไปแล้ว

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ทำไปแล้วหรือครับ

ประธาน : เมื่อ ๒ อาทิตย์ที่แล้ว เฉียด ๆ เลย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ๕๐.๑ เปอร์เซ็นต์ กับ ๔๙.๕ เปอร์เซ็นต์ ท่านประธานครับ คำถามของท่านประธานนี้ก็เหมือนกับ ผมว่าดีนะครับ เพราะว่าจะเรียนหาหรือ เหมือนกันว่า เรายังไม่ถามเรื่องระบบการเลือกตั้ง วิธีการคิดคะแนนโดยตรง แต่เราเอาหลักของที่

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

คณะอนุกรรมการด้านนิติบัญญัติได้วางไว้ เรื่องของควรจะให้ง่ายไหม ควรจะให้มีความหมาย
ทุกคะแนนไหนนะครับ แล้วก็จะได้ส่งเสริมให้พรรคเข้มแข็งใหม่นั้นะครับ ถามทำนองนี้ก่อน
ดีไหมครับ

ประธาน : ใช่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เพื่อเป็นการปูพื้นเอาแนวคิดไปถามก่อนนะครับ
แล้วก็ท่านอื่น ๆ ถ้าจะกรุณาให้แนวคำถามมาก็จะขอบคุณครับ เพราะว่าเราถามได้ ๕ ข้อครับ
ตอนนี้มันยังมีอยู่ประมาณ ๓ ข้อ ๔ ข้อเท่านั้นเองครับ ผมหมายถึงว่าตอนนี้ก็ได้ครับถ้าเกิดว่า
ใส่กระดาษเขียนมาให้ผมก็ได้

ประธาน : ท่านประพันธ์มีอะไรเชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณครับ ในประเด็นที่จะตั้งคำถาม ความจริง
ในอนุบัญญัติได้คิดคำถามมากกว่านี้ แต่ว่าตัดออกไป ๒ เรื่อง คือเรื่องจำนวน ส.ส.
เพราะว่าเห็นว่าที่ประชุมพิจารณาไปแล้วเมื่อวาน ก็ถามไปก็คือประชาชนเขาตอบยาก จะเอา
จำนวนเท่าไร ๆ ก็เลยตัดออกไปนะครับ อีกอันหนึ่งที่เขาตั้งคำถามตอนแรกนี้ พอดีเขาทำไว้
ก่อนที่เราจะพิจารณาเมื่อวานก็เลยจะถามว่า จะใช้บัญชีทั้งประเทศหรือแบ่งกลุ่มก็เลยตัดออกไป
นะครับ ที่นี้ในส่วน of คำถามอื่น ๆ ทางอนุบัญญัติได้ให้ทางฝ่ายเลขา ค้นที่ชุดที่แล้ว
กรรมวิธีการชุดแรก เขาก็ทำเรื่องโพล อะไรต่าง ๆ เอามาทั้งหมดเลย ส่วนมากถามหมด
เกือบหมดแล้วครับ อย่างเป็นสิทธิหน้าที่เขาถามไป ๒ ที่ คำถามอื่นก็ถามเกือบหมด เราก็เลย
เอาเฉพาะเท่านี้ครับ ส่วนคำถามที่ว่าทุกคะแนนมีความหมายหรือไม่ก็อยู่ในข้อ ๑ แต่ว่าท่าน
จะปรับปรุงอย่างไรก็ลองปรับปรุงดูนะครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายบรรชิต สิงหเสนี : ขอบพระคุณครับท่านประธานครับ ผมคิดว่าหลักการ
ที่ท่านมอบถูกต้องแล้วก็คือว่า อะไรที่เราคิดไปแล้วอย่างที่ท่านประพันธ์พูดว่า มันลงแล้ว ๓๕๐
๑๕๐ อย่าไปถามดีกว่า แต่ว่าครั้งต่อไปมันใกล้จะถึงอยู่แล้ว ผมก็เลยคิดจากที่ท่านประธานเสนอ
เรื่องแรกเลยที่ทุกคนกำลังสนใจก็คือว่า เห็นด้วยไหมที่การจะใช้ระบบการเลือกตั้งที่ทุกคะแนน
มีความหมาย ก็ลองถามเป็นข้อ ๒ ไปในเรื่องเดียวกันว่า แล้วท่านเห็นว่าในอดีตระบบที่ใช้คะแนน
ของท่านหรือคะแนนของทุกคนมีความหมายหรือไม่ ก็คือเอาข้อเดียวกันมา tried ถามอีกทางหนึ่ง

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ที่เขาบอกว่า ของเดิมดีแล้ว เราจะได้พอทราบว่าแล้วคนอื่น ๆ คิดอย่างไร ไม่ใช่เฉพาะนักการเมือง พรรคการเมือง แต่ว่าถามว่า อันของเราเนี่ยเราคิดจะให้มันเป็นทุกคะแนนมีความหมาย แล้วถามกลับไป ต่อไปว่า ในอดีตระบบที่เคยใช้อยู่ท่านคิดว่า ทุกคะแนนมีความหมายไหม นั่นก็อาจเป็นทางหนึ่ง แล้วมันก็ได้ deviate ทำให้มันมีข้ออื่นเข้ามา แต่ว่ามันภายใต้บริบทเดียวกันของระบบเลือกตั้ง ที่เรากำลังพยายาม fight out อยู่ และผมมีข้อสงสัยหนึ่งจะถามอาจารย์ชาติชายเกี่ยวกับ นิติ์โพล ซึ่งอันนี้เราจะใช้ต่อไปในอนาคตนะครับ คือฟังดูแล้วเขาแจ่มแจ้งมาชัดเจนว่า กรุงเทพฯ ปริมาณ ภาคต่าง ๆ แต่น่าสังเกตว่าอยู่ดี ๆ มีอยู่ภาคหนึ่งมันสูงขึ้นมาอย่างมากเลย ไม่ทราบว่า เขา design อย่างนั้นหรือบังเอิญผลมันออกมาเป็นอย่างนั้น คือถ้า line ของท่านตอนแรก ก็คือ อยากจะถามทั้งกรุงเทพฯ และทุกภาคนะครับ เมื่อกี้ถ้าได้ยินไม่ผิดของกรุงเทพฯ ประมาณ ๙ เปอร์เซ็นต์ ปริมาณ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ทางภาคเหนือ ๑๘ เปอร์เซ็นต์ อีสาน ๓๔ เปอร์เซ็นต์ มันรู้สึกมันต่างกันค่อนข้างเยอะ เกือบเท่าตัว ไม่รู้เขา design อย่างนั้นหรือบังเอิญตัวอย่างที่เขาสุ่ม ออกมา มันผลมันเป็นอย่างนั้น ขอเรียนถามครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : คืออย่างนี้ครับ population มันไปเป็นตามจำนวน ประชากร โดยเฉพาะผู้ที่เป็นเจ้าของหมายเลขมือถือครับ เพราะว่าเขาใช้ระบบมีฐานจากหมายเลข โทรศัพท์มือถือที่ประชาชนทั้งประเทศมีประมาณ ๓ ล้านเลขหมาย ความที่คนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือมีมากกว่าภาคอื่น คือเป็นธรรมดาที่โทรศัพท์มือถือ เบอร์มันจึงไปอยู่แถว ภาคอีสานเยอะนะครับ แล้วผมคิดว่าจำนวนที่เขาออกมา ก็นับว่าเชื่อถือได้ เนื่องจากถ้าเราดู สะท้อนไปนะครับจากสัดส่วน กรุงเทพฯ ๘-๙ เปอร์เซ็นต์ ปริมาณ ภาคกลาง ๒๖ เปอร์เซ็นต์ ภาคเหนือ ๑๘ เปอร์เซ็นต์ ตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๔ เปอร์เซ็นต์ ภาคใต้ ๑๔ เปอร์เซ็นต์ ถ้าพูดถึง สัดส่วนก็จะสอดคล้องกับประชากรทั้งประเทศจริง ๆ อันนี้ถือว่ามัน scientific ครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : คือเขาตั้งใจใช้ใหม่คะ

ประธาน : เขาคงคิดเอาประชากร

นางจรี วิจิตรวาทการ : เอาประชากรเป็นหลัก ใช่คะ

ประธาน : ก็ถูกแล้ว เพราะว่ามันจะได้ represent ได้

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันมีข้อสงสัยว่าเราควรจะมีสักข้อหนึ่งใหม่ ที่ถามว่า การเลือกตั้งจะคำนึงถึงว่าให้เสียง ให้พรรคตั้งพรรค dominate ใหม่ ให้ถามความเห็น ของเขาว่า ถ้าสมมุติควรจะมีฝ่ายค้านที่เข้มแข็งใหม่ หรือควรจะมีอะไรใหม่จะเป็นประโยชน์ใหม่คะ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

พุทธชาติ ๔/๗

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : อย่างนั้นอันตรายครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ทำไมคะ

ประธาน : ออกมาอย่างไร เรากลายเป็นเข้าข้างพรรคเลย คืออย่าไปยุ่ง

นางจรี วิจิตรวาทการ : หมายถึงว่าการเมืองควรมีฝ่ายค้านที่เข้มแข็งหรือไม่
อะไรอย่างนี้คะ

ประธาน : เท่ากับบอกเจตนาเราว่าเราจะสร้างฝ่ายค้านให้แข็ง ถ้าเราจะสร้าง
ก็แอบสร้าง อย่าไปปรับสภาพแบบคุณสมศักดิ์ เราพีก่อนนะครับ เดี่ยวค่อยมาต่อใหม่ครับ

พักประชุมเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

พุทธชาติ ๔/๘

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๕.๔๕ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : เดี่ยวเดือตร้อนโฆษกทั้ง ๒ ท่าน เมื่อกี้ออกไปก็เห็น line ของเด็กช่อง ๙ เขาส่งพาดหัว online ของมติชนว่า มีชัยขู่มุขที่พรรคไหนให้คนอยู่ต่างประเทศบริหาร ถือว่าไร้ฝีมือ เขาก็ถามว่า ผมพูดอย่างนั้นหรือ ผมบอกเมื่อกี้คุณก็นั่งฟังอยู่ด้วย เขาบอกนั่นสิ เขานึกว่าไปแอบพูดตอนไหน ผมจำได้ว่าเขาถามว่า ถ้าให้คนต่างประเทศมาบริหารพรรคจะเป็นอย่างไร ผมก็บอกว่า อย่างนั้นก็ขู่มุขที่พรรคไหนให้คนอยู่ต่างประเทศละ ผมก็บอกคุณสมจิตต์ ID ของคุณมันซึกจะใกล้เกินไปแล้วนะ เอาไว้คุยกันทีหลังแล้วกัน แต่ว่าอันนี้ ตั้งใจปิดเบือน

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธาน วันนี้ก็เลยไม่ได้แถลงข่าวเลยครับ เพราะคิดว่าท่านประธานให้ข้อมูลชัดเจนแล้ว คงจะเป็นพรุ่งนี้จะเป็นท่านนรชิตนะครับ สำหรับวันศุกร์ครับ

ประธาน : มติชนเขาหายไปแล้วหรือ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ยังครับ ได้ยินข่าวแต่ว่าคุยกันอยู่ครับ ให้โฆษกท้วงไปที่เขาตอนนี้เลย ผมว่าน่าจะแก้ได้ครับ

ประธาน : ได้ ท่านนรชิตมีท้วงไปที่มติชนหน่อยได้ไหมบอกกว่า ไม่จริง เพราะคำถามคือว่า คนต่างประเทศ ชาวต่างชาติ ไม่ใช่คนอยู่ต่างประเทศ

นายสุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ พอดีผมรับมติชน short message มันก็เขียนแล้วนะครับ มันออกมาแล้วว่า มีชัยขู่มุขพรรคไหนให้คนอยู่ต่างประเทศบริหารถือว่าไร้ฝีมือ อันนี้เป็นมติชนแบบที่มันเป็น short message ที่เขาจะแจ้งไปทุกคนครับ

ประธาน : ใช่ อันนี้ครับที่เขาส่งมาให้ผม ผู้สื่อข่าวส่งมาให้ผม

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ คิดว่าเดี่ยวฝ่ายเลขาฯคงช่วยดำเนินการได้ครับ จะช่วยท่านนรชิตเรื่องนี้ครับ

ประธาน : เอาต่อ

เลขานุการ (นายปกรณ์ นิลประพันธ์) :

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคน โดยกรรมการการเลือกตั้งจำนวนหกคนมาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาตามหมวดนี้ จากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง การสอดส่อง การเลือกตั้งให้ยุติธรรม และการวินิจฉัยการทุจริตในการเลือกตั้ง ส่วนกรรมการการเลือกตั้งอีกสามคนมาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านกฎหมาย ซึ่งได้รับการคัดเลือก จากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ให้กรรมการการเลือกตั้งเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง

ประธาน : แล้วตัวแดงนี่ล่ะ

เลขานุการ : ตัวแดง เต็มจากมติเมื่อวานนะครับบอกว่า เป็นได้องค์กรเดียว ไม่ใช่ เป็นที่อื่นอีกครับ

ประธาน : จำนวนนี้มากไปไหมครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขออนุญาตเรียนถามว่าต่อไปนี้จะไม่เอาทางด้าน รัฐศาสตร์หรือด้านรัฐประศาสนศาสตร์อะไรที่เคย ผมจำได้ว่าเคยมี จะไม่เอาแล้วใช่ไหมครับตรงนี้

ประธาน : เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับท่านประธานครับ คือในเรื่องจำนวน นี้ะครับจะเพิ่มเป็น ๙ คน ปัจจุบันมี ๕ คน จะเพิ่มเป็น ๙ คนจะอย่างไรครับ ต้องการให้เท่ากับ จำนวนของ ป.ป.ช. หรืออย่างไรครับ คือถ้าดูตามเนื้องานผมว่าถ้าจะเพิ่มก็น่าจะเป็นสัก ๗ คน นะครับ อาจจะทำให้มาช่วยดูตอนวินิจฉัยอะไรอย่างนี้นะครับ

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนครับ ที่เป็นจำนวน ๙ คน เพราะว่าเป็นจำนวน มากที่สุดเท่าที่คราวที่แล้วเราพูดถึงครับ เราบอกว่า ๗-๙ คน ผมก็เลยเอา ๙ คนเต็มไว้ก่อนครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ เมื่อกี้ผมก็อยากจะพูด เหมือนกันครับว่าจำนวน ๙ คนมันจะมากไป ๗ คนน่าจะพอเหมาะดีครับ คือให้ไม่ใช่กว่า ๕ ด้าน แล้วก็อยู่ด้านไหนด้านมัน ให้มีโอกาสให้ยืดหยุ่น ให้ช่วยกัน และหมุนเวียนออกไปดูต่างจังหวัด ดูการเลือกตั้งต่างจังหวัดได้ครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตนะครับ ในส่วนของคุณสมบัติของกรรมการเลือกตั้งที่ท่านอาจารย์อมรภาม จริง ๆ แล้วในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ คุณสมบัติของกรรมการเลือกตั้งเปิดกว้างมากเลยนะครับ แต่จะไม่ได้เขียนจำกัดไว้เลยว่าต้องมีคุณสมบัติ มีรายละเอียดอย่างไรนะครับ ซึ่งต่างกับหน่วยงานอื่น อย่าง ป.ป.ช. จะบอกเลยว่าจะต้องอะไรตำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ศาสตราจารย์อะไรบ้างนี่ ของ กกต. ไม่มีครับเปิดกว้าง หมายความว่าให้ผู้สมัครมาแสดงว่าตัวเองมีความรู้ที่จะทำอะไรได้ แต่ไม่ได้จำกัด ทีนี้ถ้าจะเขียนเจาะจงว่าจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งตรง ๆ อย่างนี้ รู้สึกว่าอาจจะมียุทธศาสตร์ เจาะจงได้แก่คุณสมบัตินี้ครับ มีความรู้ที่นี้ครับ คือถ้าจะเขียนกว้าง ๆ ถ้าจะเอาหน้าครับ ถ้าจะกำหนดความรู้หรือคุณสมบัติอาจจะกำหนดกว้าง ๆ อย่างอาจารย์อมรได้เสนอจะดีไหม เป็นผู้มีความรู้ทางด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ การบริหารอะไรลักษณะอย่างนี้กว้าง ๆ ไว้ สังคมศาสตร์อะไรอย่างนี้นะครับจะดีไหมครับ คือถ้าไปกำหนดว่าต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญ อย่างนี้หายากนะครับ ถ้าไม่ใช่คนที่ทำงานกับ กกต. เก่า นอกจากว่าเป็นคนที่ทำงานอยู่ใน กกต. เก่าครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ อันนี้ลองเขียนขึ้นมาเพื่อจะเป็น แนวให้กรรมการสรรหาว่า เวลาเขาสรรหาคนนั้นให้ดูคุณลักษณะไหน เพราะเคยพูดกันว่า ไม่อย่างนั้นแล้วก็แล้วแต่ใครสมัครมาอย่างไรก็เลือก ซึ่งบางทีมันไม่ได้เคยเกี่ยวกับงานนี้เลย ก็เลยลองว่าจะให้มีแนวอย่างไรบ้าง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขออนุญาตท่านประธานว่า พอดีท่านประธาน เขียนว่า ยังประโยชน์ในการบริหารและการจัดการการเลือกตั้ง พอดีนึกตอนิดหนึ่งครับว่า กรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่เรื่องของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอะไรพวกนี้ ถ้าเขียนแค่นี้ มันจะตีกรอบไปนิดหนึ่งไหมครับ

ประธาน : บริหารจัดการการเลือกตั้ง จริง ๆ หลักใหญ่มันอยู่ที่วิธีการ ไปส่งเสริม ประชาธิปไตย ผมก็ยังสงสัยนะครับมันใช้หน้าที่ของกรรมการการเลือกตั้งหรือเปล่า

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมว่าหน้าที่นั้นเป็นหน้าที่ที่จะส่งเสริมให้ประชาชน มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งการส่งเสริมให้ประชาชนมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือว่า มาออกเสียงลงประชามติทั้งคู่จะเป็นหน้าที่ที่เป็นประโยชน์นะครับ คราวนี้แต่ถ้าเราไปเขียนจำกัดไว้

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

มันเหมือนกับที่เราไม่ได้ให้ความสำคัญกับตรงนั้นหรือเราจะให้งานอย่างนั้นไปให้คนอื่นเขาทำแล้ว
ทางนี้ไม่ต้องทำ

ประธาน : ถ้าเขาจะทำก็ต้องไม่ใช่หน้าที่หลัก คือลำพังการบริหารและการจัดการ
การเลือกตั้งให้มันดี ผมว่าก็เป็นงานหนัก ไม่ควรจะไปยุ่งอย่างอื่น แล้วยิ่งตอนหลังมาตั้งสถาบันขึ้น
ใช้ใหม่เพื่อที่จะรับนักการเมือง รับใครต่อใครก็ไปเรียน ไปกันใหญ่เลยคราวนี้ พอเรียนเข้าก็เกิด
ความคุ้นเคยกัน ผมคิดว่าไม่ควรทำ

นายสุภชัย ยาวะประภาช : คือส่วนตัวผมก็เห็นด้วยนะครับ ที่ว่าน่าที่จะ focus
ลงไปในเรื่องที่มันเป็นเหตุผลจริง ๆ ของการมีคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วก็เรื่องอื่นที่เป็น
เรื่องลองก็ให้คนอื่นทำ เพราะว่าถ้าหน้าที่หลักยังทำได้ไม่ดีแล้วไปทำอย่างอื่นมันก็คงดูจะไม่ใช่
แต่ว่าเรียนถามเพราะว่าเพื่อจะให้เห็นเหตุผลที่ชัดเจนนะครับเวลาที่ต้องไปอธิบาย เพราะผมคิดว่า
ถ้าเราเขียนแค่นี้ กรรมการการเลือกตั้งที่มีอยู่เขาก็คง โดยเฉพาะคนที่ดูแลเรื่องพวกส่งเสริม
อะไรพวกนี้เขาก็คงจะถามว่าแล้วของเขาหายไปไหน คำตอบก็คือว่าเขาควรจะ

ประธาน : ย้ายไปอยู่ที่อื่น

นายสุภชัย ยาวะประภาช : ครับ แล้วเขาควรจะทำ กรรมการการเลือกตั้งควรจะทำ
หน้าที่ที่สังคมคาดหวังให้ทำได้ดีที่สุดเสียก่อน แล้วค่อยทำหน้าที่อื่น

ประธาน : ใช่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมขออนุญาตท่านประธานนะครับ คือในส่วนของการ
ให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุขและส่งเสริมการมีส่วนร่วม คือเขามองในแง่ที่ว่าประชาชนมีส่วนร่วม ถ้าเกิด
ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ปัญหาเรื่องการซื้อสิทธิ ขายเสียง
ความไม่ถูกต้องต่าง ๆ มันก็จะลดลงนะครับ ฉะนั้นเรื่องการให้ความรู้ในส่วนนี้ก็มีความสำคัญ
รวมทั้งผู้สมัคร พรรคการเมืองก็ต้องให้ความรู้เขานะครับ ยกตัวอย่างง่าย ๆ อย่างเช่น ผู้สมัคร
สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ไม่รู้เรื่องเลยนะครับ ระเบียบงานอะไรไม่ทราบเรื่องเลยครับ
ความจริงมันต้องพยายามให้ความรู้เขาว่า มาทำงานพวกนี้มีอะไร อะไรทำได้ ทำไม่ได้ อันนี้ผมว่า
ยังมีความสำคัญ คือในการที่จะป้องกันปราบปรามการทุจริตในการเลือกตั้งมันมีอยู่ ๓ ส่วนด้วยกัน
ถ้าพูดจริง ๆ นี่นะครับ

ส่วนแรก ก็คือ กกต. คือ กกต. นี้รวมทั้งเจ้าหน้าที่ กกต. จะต้องอย่างไรครับ คือ ต้องสุจริต เทียงธรรม ถ้าคนจัดไม่สุจริต เทียงธรรม การเลือกตั้งมันก็ไม่เรียบร้อยนะครับ มันก็จะไม่บริสุทธิ์ ยุติธรรม

ส่วนที่ ๒ คือพรรคการเมืองกับผู้สมัครใช้ใหม่ครับ ถ้านักการเมือง พรรคการเมือง ผู้สมัครไม่ซื้อเสียง การซื้อเสียงมันก็ไม่เกิด แต่ทำไมมันถึงยังทำไม่ได้呢ครับ โดยเหตุนี้ ตอนรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ถึงใช้ยาแรง ในมาตรา ๒๓๗ ถ้าเป็นกรรมการบริหารพรรค เอาเงิน ไปให้ลูกพรรคซื้อเสียง แล้วคุณตั้งพรรคอยู่ทำไม ก็ต้องยุบ เหตุผลก็เป็นตอนนั้น

ส่วนที่ ๓ คือประชาชนนะครับ ทำอย่างไรจะให้ประชาชนเข้าใจว่าการซื้อสิทธิ ขายเสียง มันเสียหาย อันนี้มันระยะยาวนะครับ แล้ว กกต. ควรจะช่วยให้ความรู้ประชาชน ในส่วนนี้ ถ้าเราให้ความรู้ประชาชนส่วนนี้ได้การซื้อสิทธิ ขายเสียง การเลือกตั้งมันก็สุจริต เทียงธรรม นี่ถือเป็นเหตุผลนะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

และอีกส่วนหนึ่งก็คือว่า อย่างที่ผมเคยเรียนคราวก่อน กกต. ใช้คนเยอะมาก กรรมการประจำหน่วยมี ๕๐,๐๐๐ หน่วย ๑๒ คนนี้ ๑๒ คูณ ๕ เท่ากับ ๑๐๘ เฉพาะอยู่ที่หน่วย ๑,๐๘๐,๐๐๐ คนแล้ว แล้วท่านไม่ยึดโยงกับประชาชน ไม่ให้ประชาชนมาช่วย ไม่เข้าหาประชาชน ไม่เรียกเขามาอบรม แล้วเอาคนที่ไหนมาเป็นกรรมการประจำหน่วย มันก็มีเหตุผลอย่างนี้ครับ

ประธาน : ตอนที่เราจะไปเลือกตั้งแล้วก็ไปเอาประชาชนมาอบรมเพื่อให้รู้กระบวนการในการเลือกตั้งมันเป็นหน้าที่ในการบริหารจัดการเลือกตั้งของ กกต. ซึ่งต้องทำ แต่การไปเปิดหลักสูตรประชาธิปไตยอะไรที่ทำงานอยู่นั้นมันทำตามแห่เขาไป ตามยุคสมัย ซึ่งหน่วยทั้งหลายตอนนี้ก็ทำงานเกือบจะทุกหน่วย ทำงานทุกหน่วยที่ไม่มีหน้าที่ ส่วนหน่วยที่มีหน้าที่นั้นไม่ได้ทำ คือสถาบันการศึกษานั้นไม่ค่อยได้ทำ คนไม่ค่อยจะเชื่อ เพราะมันไม่มีบริการติดปลายนมเหมือนอย่างองค์กรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นอยากทำก็ทำไป แต่ไม่ใช่หน้าที่ที่เราจะระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ ถ้าอยากทำก็ทำ วันหนึ่งสังคมเขาบอกว่าไม่ควรทำ ก็จะได้เลิกทำ แต่ว่าถ้าเราไปเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญปีบเขาก็จะบอกว่รัฐธรรมนูญบอกให้ทำ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตกราบเรียนครับ ตอนที่คิดหลักสูตรนี้ขึ้นมาพวกเราก็คุยกันในหมู่กรรมการนะครับว่าสภาพบ้านเมืองตอนนั้นเกิดการแตกแยกมาก แล้วเราก็คิดว่าให้มีโอกาสมาพูดคุยกันในลักษณะแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนอย่างนี้ มันอาจจะทำให้สถานการณ์ดีขึ้นด้วยครับ ทุกคนก็จะได้รับฟังซึ่งกันและกัน บางคนพอเกลียดแล้วก็ไม่อยากเจอเจอ ไม่อยากฟัง พูดอะไรก็ไม่ฟังทั้งนั้น เราก็เปิดโอกาสให้ จะได้คิดในแง่ในการปรองดองอยู่ด้วยครับ แล้วก็รู้สึกว่ในแง่นี้ก็ไ้ผลดีนะครับ แต่พรรคต่าง ๆ ก็ส่งมาแล้วก็มาเป็นนักเรียนห้องเดียวกัน แต่ไม่ได้คิดว่าจะให้สัมผัสกันสามัคคีอะไรเลยเกิดไป เพราะแม่แต่เจ้าหน้าที่ของ กกต. ก็ไม่อนุญาตให้เข้าเรียนเลยนะครับ แต่ว่าตอนหลัง ๆ รุ่นผมก็ผ่อนคลายลงไป ซึ่งเราอาจจะต้องปรับปรุงให้เคร่งครัดขึ้นอีกครับ ถ้าผมมีโอกาสคุยกับท่านผู้เกี่ยวข้อง ถ้ายังคงหลักสูตรนี้อยู่ นะครับ ก็อยากจะให้เคร่งครัด ไม่ให้เกิดสัมพันธ์อันดีเลย แต่ถ้าเห็นว่าไม่เหมาะสมก็จะรับฟังท่านอาจารย์แล้วไปคุยกับท่านประธานฝ่ายนั้นดูครับ

ประธาน : ก็แล้วแต่ คือเขาไม่มีงานทำก็อยากจะไปทำก็ทำ แต่ผมคิดว่า กกต. มันมีภารกิจมหาศาล มันไม่ควรไปทำอะไรที่มันไม่เกี่ยว ว่าง ๆ ควรจะจัดการอบรมจริยธรรมของพนักงานของ กกต. ให้เป็นคนที่ดีตรงไปตรงมาให้มากที่สุด ตรงนั้นสำคัญกว่าที่จะไปอบรมชาวบ้าน เพราะว่าถ้าคนตัวนี้นั้นได้เราจะฟังฟัง กกต. ในการวินิจฉัยได้มากที่สุดทีเดียว

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เพราะความหวังเราทั้งหมดในการจัดการเลือกตั้งมันจะอยู่ที่ กต. ที่จะเพิ่มให้อีก ๒ คน ก็เพื่อที่จะไปทำความหวังตรงนั้นให้มันสำเร็จ ฉะนั้นที่ยังเป็นห่วงก็คือว่าที่พรรคการเมืองเขาพูดกันอยู่มากเลยก็คือว่า เจ้าหน้าที่ กต. มันซึกจะไปไกลพอ ๆ กันกับ กต. จังหวัดแล้ว ซึ่งก็จะยิ่งอันตรายมากขึ้น แต่ว่าก็ไม่ใช่ว่าเรื่องที่เราจะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะว่ามันเล็กเกินไป อาจจะต้องไปเขียนไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง ฉะนั้นถ้าเราเขียนหน้าที่สำคัญของ กต. เอาไว้เสียตรงนี้ แล้วเดี๋ยวก็ให้อำนาจไปเพื่อให้ไปจัดการเรื่องนี้ ส่วนอย่างอื่นจะไปใส่ไว้ในกฎหมายลูกอย่างไรก็แล้วแต่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ขออนุญาตเรียนอย่างนี้นะครับว่าในส่วนของพนักงาน กต. เราก็จัดอบรมอยู่เสมอ นะครับ กำชับมาโดยตลอด แล้วถ้าใครมีปัญหาเรื่องความประพฤติ หรือทำอะไรไม่ถูกต้องก็มีการดำเนินการทางวินัยหรืออะไรต่าง ๆ ไป ทีนี้บางทีการพูดว่า เอ๊ะ กต. เจ้าหน้าที่ กต. บางทีก็แอบอ้าง พนักงานการเมืองทั้งหลายบางคนเป็นหัวหน้าหลังหะ พอบอกว่า เป็นเจ้าหน้าที่ กต. มาขอโน่นขอนี่ก็กลัวอะไรอย่างนี้ มีอยู่เรื่องหนึ่งนะครับที่จังหวัดราชบุรี ที่อำเภอบ้านโป่งที่ผมอยู่เนี่ย อ้างเป็นเจ้าหน้าที่ กต. ไปเรียกเงินนายกเทศมนตรีที่กำลังโดนสอบสวนเรื่องใบเหลืองใบแดง ทีนี้เขาเกิดความสงสัย ถึงแจ้งทาง กต. จังหวัด กต. จังหวัดให้ตำรวจไปดัก ไม่ใช่ครับ ฉะนั้นทุกวงการนี้ผมว่ามันมีทั้งคนดีและคนไม่ดีทั้งสิ้น เราก็พยายามอยู่ นะครับ ทีนี้ยังคุยกับทางผู้บริหารของ กต. เลย์ว่าทางชุดของกรรมการร่างในชุดนี้คิดว่า ไม่อยากจะให้มี กต. จังหวัด ผมยังบอกไปว่า ถ้าไม่มี กต. จังหวัด ทาง กต. จะต้องเข้มมากขึ้น ในส่วนเจ้าหน้าที่ เพราะเดี๋ยวนี้ถ้าไม่มี กต. จังหวัดนี้ไปต่าง ๆ มันจะพุ่งมาที่พนักงาน กต. ทั้งหมดเลย รวมทั้ง กต. ๕ คนในส่วนกลางจะต้องรับไปทั้งหมด ก็ยังคุยกำชับกับเขาอยู่ ฉะนั้นในเรื่องของการกวดขันนี้ก็พยายามกวดขันกันอยู่นะครับ ในสมัยที่ผมทำมานี้

ประธาน : เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ในสังคมไทยนี้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เกี่ยวกับประชาธิปไตยเป็นเรื่องที่ขาดแคลนมาก เราถึงได้มีปัญหาต่าง ๆ ที่เรามีอยู่ ทีนี้เวลาเราพูดถึงการจะให้ความรู้กับประชาชนเรื่องนี้ ทุกคนก็จะบอกว่าหน้าที่ กต. เป็นหน้าที่ของ กต. กต. เองก็คงคิดว่าจะต้องมีเอกสารมีการจัดอะไรให้เด็กเข้าใจ เขาก็ทำไปบ้าง ในเรื่องของส่งเสริม อย่างที่อาจารย์ศุภชัยว่า แต่ดิฉันก็เห็นด้วยกับท่านประธานว่าไม่ใช่ภารกิจหลัก ภารกิจหลักคือจะต้องบริหารจัดการการเลือกตั้งให้ดีที่สุด และอบรมคนของตัวเอง แต่ถ้าไม่ใช่เขา เราเอาหน้าที่นี้ไปจากเขา เราจะมีอะไรทดแทนให้คนที่ทำหน้าที่นี้ให้กับประชาชน เพราะว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ความไม่รู้ไม่เข้าใจเป็นประเด็นปัญหาที่ทำให้เกิดอะไรต่าง ๆ คนในสังคมถูกเป็นเหยื่อ โดนล้างสมอง โดนอะไรต่ออะไรต่าง ๆ มันไม่ใช่เรื่องที่ดี ที่นี้จะต้องมีอะไรทดแทน ท่านประธานจะมีอะไรตรงไหนในรัฐธรรมนูญนี้จะมอบหน้าที่นี้ ถ้าบอกมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยก็ทำบ้างไม่ทำบ้าง มันไม่ใช่ส่วนหนึ่งของหลักสูตร เขาก็ไม่ทำ เขาก็งานล้นมือ ที่นี้จะต้องมีอะไรอีกไหมคะ อยากจะฝากท่านประธานนิดหนึ่งเพราะว่ามันเป็นเรื่องสำคัญค่ะ คือขณะนี้เรามุ่งไปที่ กกต. ว่า กกต. ต้องทำ ถ้าไม่ทำแล้วใครจะทำ มันเป็นเรื่องสำคัญนะคะ

ประธาน : ทำเรื่องอะไร

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ที่ปลูกฝังให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้ง เกี่ยวกับประชาธิปไตย เกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่ดี มันเป็นสิ่งละอันพันละน้อยที่ทำให้การเมืองเข้มแข็งขึ้น แล้วให้ประชาชนมีคุณภาพในเรื่องของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองในระบบประชาธิปไตย ตอนนี้ความเข้าใจบิดเบือนหมดเลย

ประธาน : ต้องไปสร้างองค์กรที่จะไปทำสิ่งเหล่านี้ ผมคิดว่าต้องให้ กกต. ไปทำอย่างนั้น

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันก็คิดว่าถ้าไม่ใช่ กกต. คือเราไม่มีใคร เราก็กด กกต. ตอนนี้ กกต. เขาทำใช้ไหมคะ ที่นี้ถ้าเราบอกว่าไม่ให้ กกต. ทำ เราจะเอาอะไรมาทดแทนคะ

ประธาน : ไม่ได้บอกว่าไม่ให้ กกต. ทำ แต่ไม่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันก็ไม่ได้ mind ที่ กกต. ไม่ทำนะคะ เพียงแต่อยากเรียนถามว่าเราจะอะไรทดแทนให้ได้ไหม

ประธาน : ก็ต้องไปหาอะไรที่ทดแทน เพราะว่าเมื่อไรที่ กกต. ไปทำสิ่งเหล่านั้นขึ้น กกต. ก็จะขยายปีก กลายเป็นหน่วยราชการที่เอาความเทอะทะ อ้วยอ้าย และอะไรทั้งหลายทั้งปวงระบบราชการลงไปตรงนั้น แต่ระบบ กกต. จริง ๆ มันต้องไม่ใช่ระบบราชการ มันทำระบบราชการไม่ได้ และจริง ๆ ที่เขาทำเขาก็ไปคนละทิศคนละทางกับราชการเลย เพียงแต่เวลาจะไปจัดการบัตรเลือกตั้งคุณไปใช้ระเบียบของทางราชการเขาได้ที่ไหน กกต. จึงไม่ใช่เป็นข้าราชการเป็นใครอีกคนหนึ่งซึ่งเขาแยกไว้ต่างหาก เขาไม่ให้เอามาทำหน้าที่พวกนี้

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับขออนุญาตครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์อมร

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : คือต่อเนื่องจากทั้งท่านประพันธ์และท่านอภิชาติและท่านอาจารย์จूरี่ด้วยนะครับ พอดีคำถามว่าใครจะทำนี้ บังเอิญเคยทำวิจัยประมาณเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตยกับประชาชนนี่นะครับ ก็พบว่าในการศึกษานี้ สิ่งที่ประชาชนจะรู้เท่าทันมากที่สุดก็คือด้วยตัวเอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเราก็มีประสบการณ์อย่างการที่คนในบางภาคเขาคุยกันเรื่องการเมือง แล้วสนใจเรื่องการเมือง ก็ไปคุยกันในร้านกาแฟ ร้านน้ำชาอะไรแบบนี้ คือต้องส่งเสริมให้ประชาชนสามารถที่จะรู้เท่าทันการเมืองหรือว่าเรื่องต่าง ๆ ด้วยตัวเองให้ได้ พอดีเมื่อก็เห็นมีการพูดกันถึงองค์กรชุมชนต่าง ๆ ใน สปช. เองก็พยายามจะผลักดันส่งเสริมองค์กรภาคประชาชนให้เติบโตขึ้นมา แต่ที่นี้ผมเสริมนิดหนึ่งก็คือตรงกรณีหลักสูตรหรืออะไรก็ตามที่มันไม่ใช่ภาระหน้าที่ จริง ๆ แล้วมันไม่ใช่เฉพาะ กกต. ที่เดียววันนี้ะครับ เห็นมีหลักสูตรแม้แต่ศาลยุติธรรมเองก็มี บยส. แล้วในส่วนของศาลปกครองเองก็มีหลักสูตรของศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญก็ทำ แม้แต่จุฬาเองวันนี้เราก็มีหลักสูตร ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ดี แต่ว่าวัตถุประสงค์มันไม่ได้เป็นเรื่องของการส่งเสริมให้คนที่เป็นรากหญ้าหรือคนที่เป็นพื้นฐานเขาได้เข้าใจประชาธิปไตย กลายเป็นไปเอาผู้นำของสังคมซึ่งก็ไม่ว่าเหตุผลความจำเป็นเป็นประการใดมารวมกัน ผมเห็นหลาย ๆ แห่งทำกันก็มีคนเข้าหน้าเข้าตาหมุนจากหลักสูตรหนึ่ง บางคนเรียนในปีเดียวกันนี้ ๒-๓ หลักสูตรก็มี ผมก็เลยฝากที่ประชุมเผื่อว่าไปถึงการพิจารณาในส่วนกฎหมายลูกตรงนี้จะได้ไม่ลืมว่าภาระหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ เหล่านั้นในหน้าที่หลักอาจจะต้องเน้นหนักเป็นสำคัญนะครับ แต่การส่งเสริมแล้วไปสร้างสายสัมพันธ์ให้คนมีเครือข่ายความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรืออะไรขึ้นมาก็ไม่เห็นด้วย เขาก็จำลองแบบมาจาก วปอ. แต่ วปอ. จริง ๆ แล้วก็ไม่ใช่หลักสูตรที่มุ่งมั่นจะให้ทำกันแบบนั้น แต่ว่าระยะหลังนี้ก็แข่งกันเปิดแล้วก็หมุนเวียนกันไปเรียนแบบนี้ครับ ขอขอบพระคุณครับ

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ที่จริงอยากจะเสริมท่านอมรนะคะ จริง ๆ แล้ว กกต. ก็ได้ให้เงินสนับสนุนกับสมาคมวิชาชีพ อย่างของสมาคมเด็ก สตรี ทางกฎหมาย และเคยขอจากท่านนะคะไปลงพื้นที่ ในพื้นที่ที่เขาไม่เข้าใจเลยในเรื่องของการจะไปลงเลือกตั้ง การจะทำอะไร เราก็ไปสอนเขาแบบจริง ๆ แล้วก็อธิบายจนกระทั่งเขาเข้าใจว่าคุณจะต้องไปเลือกอย่างไร อะไรอย่างนี้จริง ๆ กกต. ก็มีให้เงินสนับสนุนองค์กรเกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมประชาธิปไตยในการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นเราปีหนึ่งถ้าดูจาก record จะเห็นว่าสมาคมพวกนี้ไม่ว่าสภาสังคมสงเคราะห์หรือสมาคมเด็ก สตรี อะไรก็จะอยู่ในกลุ่มพวกเรานี้ลงไปดูแลให้เยอะนะคะ เราได้เงินทุนจากท่าน

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

แล้วท่านก็ส่งเขาเรียกว่าวิทยากรมาช่วยเหลือเราด้วย ช่วยเหลือในการอธิบายต่าง ๆ แต่มันก็ไม่พอหรอกค่ะ อันนี้ดิฉันเห็นใจด้วยเรื่อง บยส. อะไรพวกนี้ เขาเป็นองค์กรที่สูง แล้วก็ไม่ต้องไปสอนเขาหรอก แต่พวกที่รากหญ้านี้ควรจะต้องรู้ว่าเขาจะไปทำอะไร เขาจะไปอย่างไร อะไรอย่างนี้ อันนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าถ้าเขาไม่ไปก็คือเขาขาดเสียงที่เขาไม่มีตัวแทนเข้าไปพูดแทนเขาเอง ขอขอบคุณค่ะ

นายเชียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ อย่าง กกด. นี้ผมคิดว่ามันเป็นความคาดหวังของคนจำนวนหนึ่งนะครับ เพราะว่าสมัยก่อนมหาดไทยจัดใช้ใหม่ครับ เราก็มองว่ารัฐบาลครอบงำ เราก็คิดว่าไปหาคนอื่นมาทำหน้าที่แทน แต่พอทำหน้าที่แทนผมคิดว่าเราก็คงพบกับความจริงอย่างหนึ่งว่าการทำหน้าที่ของ กกด. ที่เราบอกว่าคุณเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ยุติธรรม มันไม่ใช่เกิดขึ้นได้ง่าย ๆ ผมว่าหลายปีที่ กกด. ทำมาก็มีพัฒนาการที่ดี แต่ว่าถ้าถามว่าจัดการเลือกตั้งให้มันเป็นธรรม เทียบธรรม กกด. ก็จัดได้อยู่ อาจจะไม่ใช่งานยาก แต่ปัญหาก็คือว่าที่ทำงานที่มันเกิดไม่สุจริต หรือไม่เป็นธรรม หรือฉ้อโกง มันเกิดจาก player ที่มันเล่นอยู่ในสนาม ซึ่งตรงนี้จริง ๆ แล้วผมไม่ค่อยแน่ใจนะครับว่า กกด. เองมีกำลังที่จะไปจับ ไป monitor สักแค่ไหน คือเท่าที่ทราบนี้ กกด. ก็จะมีหน่วยจู่โจม หน่วยไปสังเกตการณ์ในพื้นที่ก็กระจายกันไป แต่ว่าสุดท้ายปลายทางแล้วคนส่วนใหญ่ที่ กกด. จัด จะมาเริ่มดำเนินการในเรื่องของความไม่สุจริต ความไม่เที่ยงธรรมได้ ส่วนใหญ่มันมักจะเกิดจากกรณีของการที่มีผู้ชี้เบาะแส หรือมีคนที่มาร้องเรียน คราวนี้เหตุที่จะมาร้องเรียนได้ก็จะเป็นไปตามกฎหมายของ กกด. เช่น ชื้อเสียง หรือว่าจัดมหรสพบ้าง อะไรบ้าง อะไรพวกอย่างนี้ ซึ่งในเคสพวกนี้ที่ผมจำเลขมาตราไม่ได้มีอยู่ ๔-๕ รายการ บางที่เป็นเคสที่รุนแรงมาก อย่างเช่นการจัดมหรสพอะไรพวกนี้เป็นคดีที่อยู่ในการพิจารณาของอนุกรรมการในชั้นของ กกด. ก็เยอะ เพราะฉะนั้นพอถามว่า กกด. มานี้ทำให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรมไหม วันนี้ตัว กกด. เองทำในสิ่งที่มันควรจะต้องทำ ก็คือจัดกระบวนการ จัดการเลือกตั้งที่พีระพันธ์พูดถึงเรื่องของ electoral process อะไรก็แล้วแต่ อันนี้ใช่ คือทำ อาจจะไม่ได้มีข้อติติงอะไร แต่พอเป็นเรื่องของการจัดการทุจริตในการเลือกตั้ง ตรงนี้เป็นข้อจำกัดในการทำงาน เพราะถ้าเกิดว่าไม่มีการร้องเรียน ผมก็ไม่รู้ว่าโดยตัวเลขนี้ กกด. ไปจับผิดเองสักเท่าไรนะครับ อันนี้ก็ประเด็นหนึ่ง ประเด็นที่ ๒ เวลาเราพูดถึงการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม ปัญหาของการเลือกตั้งวันนี้มันไม่ได้อยู่ที่บริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างเดียว มันเป็นปัญหาของคนที่ไม่ใช้สิทธิที่คนชั้นกลางในกรุงเทพมหานครมองคนชนบทนี้ คือมองว่าเขาไม่เข้าใจ เขาไปเลือกคนที่ไม่เข้าใจ ต้องการ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ที่จะไปบอกว่าคุณต้องเลือกคนให้เข้าทำนะ ซึ่งมีติการมองอย่างนี้ผมมีประสบการณ์กับตัวเอง ผมต้องเรียนว่าโดยส่วนตัวผมนี้ผมเชื่อว่าคนที่เขาเลือก เขาเลือกคนถูกต้องแล้ว ถูกต้องที่จะไป serve เขา จริง ๆ เราไม่มีสิทธิจะไปวิจารณ์ด้วยซ้ำว่าคุณเลือกคนนี้นั้นมันไม่ดี แต่เขาเลือกคนนี้ได้ เพราะเหมือนที่ผมเคยเล่าครั้นว่า เคยลงไปดูในการหาเสียงของผู้ไปเลือกตั้งนี้ พอไปถามคุณยาย แก่ ๆ คนหนึ่งแล้วบอกว่า แม่ คนนี้แม่จะเลือก แล้วก็ชี้ให้ดูรูปคนนี้ แก่ก็บอกว่าแม่บ่เลือกหรือ อาจารย์ เลือกไปคราวที่แล้วหายจ้อยเลย คืออย่างน้อยที่สุดเขาเลือกคนที่มาบรรเทาทุกข์เขาได้ แต่เราจะไปคาดหวังให้คนที่อยู่ในระดับที่มีความ suffer ในชีวิตในเรื่องต่าง ๆ จะมาเลือกแบบมีอุดมการณ์อย่างคนในเมืองมันทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นการลงทุนลงแรงไปกับ กกต. เพื่อจะไป แก้ปัญหาพวกนี้ผมคิดว่าต้องคิดจากสภาพความเป็นจริงด้วย จริง ๆ แล้วผมคิดว่าต้องมีกลไก มาเสริมอีก คือไม่ใช่ว่าเลือกขึ้นมาแล้วจบ วันนี้ก็เหมือนกับว่าทุกคนก็พูดใช่หมดครับ นักวิชาการ หลายคนก็พูด ประชาธิปไตย ๑ วินาที ๑๐ วินาที หยอดบัตรปั๊บจบ แต่จริง ๆ แล้วคนที่ถูกเลือก เข้ามา ๕๐๐ คนที่เรากำลังออกแบบนี้ กับคนที่จะเป็นวุฒิสภาอีกจำนวนสัก ๒๐๐-๓๐๐ คน สมมุติ อย่างนั้น ถ้ามามีระบบอะไรไป monitor ที่ไม่ให้มัน abuse หรืออะไรก็แล้วแต่ ซึ่งอาจจะมี ลูกเล่นซึ่งเราตามไล่ไม่ทัน แต่ผมยังคิดว่ามันง่ายกว่าหรือไม่ที่จะไปทำให้ กกต. นี้ไปเอาคน clean เข้ามาได้โดยที่เราไม่ต้องกังวลในการทำงาน ซึ่งในความเป็นจริงมันเป็นไปได้ ฉะนั้นอย่าง ของฟิลิปปินส์ ของนัมเฟลสมัยก่อน ผมเคยคุยกับเขาสัปดาห์ก่อน เขามาสมัยท่านโคทมดูแลเรื่อง watch dog อะไรพวกนี้นะครับ ก็ไปนั่งคุย คือจัดการเลือกตั้งก็จัดไป ผมคิดว่าเขาอาจจะมีปัญหา เรื่องชื่อเสียงบ้างอะไรเหมือนเราก็มีไป แต่เขาไม่ได้ไปซีเรียสจนถึงขนาดที่ว่าต้องเชื่อมั่นว่า กกต. จะทำให้เราได้คนดี แต่องค์กรนัมเฟลมันจะมานั่ง monitor คน ๖๐๐ คน มันเหมือนจะมีสมุด บันทึกคอยจดเลย ถ้าคุณเป็น ส.ส. ไปหาเสียงแล้วบอกว่าผมจะสนับสนุนการโหวตกฎหมายฉบับนี้ อันนั้นฉบับนี้ มันลง record หมดเลย เข้าที่ประชุมปั๊บคุณก็บอกผมจะโหวต yes แต่ไปโหวต no มันรายงานเข้าไปในพื้นที่เลือกตั้งเลยว่าคุณก็กระเบี้ยวไม่ทำตามที่พูด คือกลไกอย่างนี้ผมคิดว่า เป็นสิ่งที่ต้องสร้างเหมือนกัน คือถ้าเราไม่สร้าง แล้วเราไปคาดหวังว่า กกต. จะทำให้ได้คนดีขึ้นมา ผมคิดว่าไม่ใช่เรื่องง่ายนะครับ อย่างที่ประพันธ์พูด พอถึงเวลาปั๊บต้องไปตั้งกรรมการเลือกตั้ง ประจำเขต ๓๐๐ กว่าเขตทั่วประเทศ ตอนนีเราเผชิญมี ๓๕๐ ใช้หมดครับ ตั้ง ๓๕๐ ทั่วประเทศ ต้องใช้คนอีกเท่าไร ถ้ามว่า กกต. กลางจะไปรู้จักคนในต่างจังหวัดได้ขนาดที่ได้คนดีที่ไปดูแล อันนี้ แคมมองในเรื่องของ electoral process เฉย ๆ ได้หรือเปล่า นี่ยังไม่แน่ว่าจะมี tactics ในการไป

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

จับผิดคนที่มัน tactics หาเสียงเลือกตั้ง ถ้าไม่มาแจกสตางค์ต่อหน้าก็ไม่รู้อะไรอย่างนี้ อันนี้ก็เป็นประเด็นหนึ่ง เสร็จแล้วตอนนี้เราก็กังมีเรื่อง กกต. จังหวัดที่ไปตั้งเป็นสำนักงาน ตรงนี้ก็ยังเป็นปัญหาว่าแค่บริหารจัดการอย่างนี้ผมคิดว่าก็ยังไม่ใช่เรื่องง่ายแล้ว นี่ยังไม่พูดถึงกรรมการเลือกตั้งประจำหน่วยที่พี่ประพันธ์บอกเป็นล้านอีกแล้ว เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วกระบวนการจัดการแบบนี้ตรงกลางจะมี ๕ คน ๗ คน ๙ คน ผมก็คิดว่ามัน handle ไม่ได้ง่าย ๆ หรือ ที่จะได้ผลอย่างที่เราคาดหวัง ฉะนั้นในความเป็นจริงผมก็คิดว่าผมก็เลยเปิดรัฐธรรมนูญของสวีเดนหรือสเปนก็ไม่รู้ นะครับ ปรากฏว่าเขาอาจจะไม่มีการเลือกตั้งแบบทุจริตแบบเรา อาจจะไม่ได้มีการซื้อเสียงแบบเรา เขาก็จะมีแค่ Election Review Board เท่านั้น ก็คือว่าถ้ามี something wrong ขึ้นมาก็ไปตัดสินชี้ขาดจบไปตรงนั่นเอง ไม่มีอะไรที่มันยืดเยื้อ แต่ผมไม่รู้ นะครับ คือของเราถ้าเราคิดว่าจะมีในลักษณะนี้ต่อไป ผมว่าก็มีได้ แต่ว่าโดยส่วนตัวผมนี่คือผมไม่คาดหวังผลสำเร็จเท่าไรนักหรอก เพราะว่ามันมีข้อจำกัดเยอะ เพราะอย่างเคสเดียวที่ร้องเรียนเข้ามา สมมุติ นะครับ เราจะต้องเจอกระบวนการสืบสวนสอบสวนเรียกคนมาให้ปากคำ แต่ละเคสก็จะมีกระบวนการ เพราะฉะนั้นถ้าเกิดมีสัก ๑,๐๐๐ เคส สมมุติอย่างนี้ ถ้ามองว่าจะ handle อย่างไร อันนี้ก็เป็นปัญหาในทางปฏิบัติอีก โดยส่วนตัวผมคิดว่าผมไม่ได้ไปคาดหวังตรงนี้นัก แต่ผมคิดว่าทำออกมาแบบมาให้ กกต. นี้เขาสามารถทำงานในเรื่องของการจัดการเลือกตั้งให้ได้ผลดีตามที่ควรจะเป็น ผมก็คิดว่าเพียงพอแล้ว เพราะว่าหลังจากนั้นแล้วเพราะตอนนี้เราพยายามจะ clean ให้หมดใช้ไหมครับ เพราะฉะนั้นเราจะต้องมีการแจกใบเหลือง ใบแดง ไล่ไปเรื่อย ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องที่ดีก็ได้ เพราะอาจจะเหมาะกับสังคมไทย แต่ที่ผมนำเรียนก็คือว่าจริง ๆ แล้วถ้าจะบอกว่าให้ กกต. ไปทำไกลถึงขนาดไปปรับจูนทัศนคติของคนเลือกนี่นะครับ เพื่อจะบอกว่าอย่าไปเลือกคนใช้เงินจ่ายให้เรา นะ อย่าไปเลือกคนนั้นคนนี้นะ ผมว่า กกต. ทำยากตามความเป็นจริง ก็เลยคิดว่าจริง ๆ แล้วการมีขึ้นมาถ้าเกิดมีขึ้นมาเพื่อตอบโจทย์ในเรื่องของ electoral process กับ electoral justice ที่พี่ประพันธ์เคยพูดถึง ผมว่าถ้าเกิดตอบโจทย์ได้แค่นั้นก็พอแล้ว แต่อย่าไปคาดหวังว่ามันจะได้ผล ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์หรือ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตเรียนอย่างนี้นะครับ ในส่วนของ electoral process ในกระบวนการจัดการเลือกตั้งนี้คิดว่า กกต. ไทยมีประสิทธิภาพและทำได้ไม่น้อยหน้าประเทศไหนในโลกนี้ อย่างเช่นรายชื่อของคุณภัทรระบอ อินโดนีเซียนับคะแนน ๖ วัน เราปิดหีบ บ่าย ๓ โมง ทุ่มครึ่งรู้แล้ว อดีตนายอภิสิทธิ์ประกาศยอมรับความพ่ายแพ้ไปแล้ว ทุ่มครึ่งรู้หมด

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ฉะนั้นในส่วนของ electoral process ในการทำงานคิดว่ามีประสิทธิภาพนะครับ คือคนไทยเรานี่เสียอย่างหนึ่งคือชอบคิดว่าคนอื่นเก่งกว่าเรา แต่ในเรื่องของกระบวนการจัดการเลือกตั้งนี้ผมยืนยันนะครับ ท่านไปที่หน่วยนี้ท่านไปใช้สิทธิไม่เกิน ๒๐ นาทีท่านได้ลงคะแนน ท่านไปดูคนเลือกตั้งที่อเมริกา ๒ ชั่วโมงยังลงไม่ได้เลย แต่เราคิดว่าของอเมริกาเก่ง ที่นี้ในส่วนของการบังคับใช้กฎหมายนั้น electoral justice นี่คนก็คาดหวัง กกต. แล้ว กกต. ก็รู้สึกลำบากนะครับ นี่ผมพูดในฐานะผมออกมาแล้วนะครับ คือคนคิดว่า กกต. จะต้องไปจับคนทุจริตได้ กกต. พนักงาน กกต. นี่ไม่ใช่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนะครับ เจอการกระทำผิดซึ่งหน้ายังจับไม่ได้เลย ได้อย่างมากถ่ายรูป แล้วก็ไปดำเนินการกระบวนการของใบเหลืองใบแดงในส่วนนั้น ความจริงคนบังคับใช้กฎหมายในส่วนนี้ก็คือกระบวนการยุติธรรมปกติ แต่กระบวนการยุติธรรมนี้ก็อย่างที่ทราบคืออยู่ภายใต้อำนาจนักการเมือง เวลาจัดการเลือกตั้งแต่ละครั้งเราจะตั้งหน่วยเหมือนกับหน่วยเคลื่อนที่เร็วไปสังเกตว่ามีการซื้อสิทธิขายเสียงไหม ตั้งใคร ก็ต้องตั้งตำรวจ ท่านจะตั้งใครละครับ เจ้าหน้าที่ กกต. จับใครเป็น ปืนก็ไม่มี แล้วตั้งตำรวจท่านก็ทราบอยู่แล้วก็อยู่ under นักการเมือง ผมไปดูการเลือกตั้งบางจังหวัดที่เชียงใหม่ ตำรวจที่ กกต. ตั้งเป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็วขึ้นไปคอยจับอีกฝ่ายหนึ่ง อย่างนี้ครับ ฉะนั้นเมื่อยังหาหน่วยงานที่ทำไม่ได้ เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมปกติทำไม่ได้ ยังอยู่ใต้การเมือง ก็ให้ กกต. ทำนี่นะครับ ก็ต้องพยายามหากลไกให้ะครับ ผมไม่ทราบว่า กกต. ชุดนี้เขาก็อยากจะมีหน่วยที่ทำงานเชิงรุกไปสามารถจับกุมได้อย่างที่เขา present เขาอยากจะเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้จับได้เนี่ย ใจผมก็ยังลังเลนะครับ เพราะว่าถ้าเราไปทำถึงขนาดนั้น เขาก็จะบอกว่า กกต. เป็นตำรวจ อะไรอย่างนี้ แล้วพวกนักการเมืองเองในกระบวนการจัดการเลือกตั้งเดี๋ยวนี้เขาเชื่อ กกต. นะครับว่า กกต. ไม่โกง แล้วสามารถคุมการโกงการเลือกตั้งต่าง ๆ ในการจัดการเลือกตั้งได้ เขามั่นใจ ไม่เหมือนกับที่ผ่านมา บางคนชอบพูดว่าเดี๋ยวมีการเปิดหีบเหมือนที่สมุทรปราการอะไรที่ศาลลงโทษไป อันนั้นก่อน กกต. เขาควบคุมการจัดการเลือกตั้ง ตั้งแต่ กกต. มาจัดการการเลือกตั้งนี้การที่ไปโกงกันในหน่วยต่าง ๆ ทำได้ยากมากนะครับ มันมีปัญหอย่างเดียวคือ การบังคับใช้กฎหมาย electoral justice ซึ่งยังไม่ได้ผลซึ่งผมยอมรับ แต่จะทำอย่างไรให้ได้ผล จะให้ กกต. เป็นตำรวจด้วยมันจะไหวไหม และจะทำลายความน่าเชื่อถือขององค์กรจัดการเลือกตั้งของฝ่ายการเมืองหรือเปล่าครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานขออนุญาตชี้แจงเรื่องที่ประธานให้ความกังวลเรื่องนี้กับสื่อของมติชนนะครับ ล่าสุดเขามีการแก้ link แล้วก็ขอภัยมานะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ทางเลขาบอก แต่ว่าเนื้อหาท่านประธานลองพิจารณานะครับ เขาแก้จากเดิมเมื่อกี้ที่บอกว่ามีชัย ชูยุบทันทีพรรคไหนให้คนอยู่ต่างประเทศบริหารถือว่าไร้ฝีมือ นี่คือข้อความเดิมครับ ข้อความใหม่ที่แก้คือ มีชัยเผยอาจใส่เรื่องยุบพรรคหากพรรคใดให้คนอยู่ต่างประเทศรองรับการบริหาร รู้สึกไม่ต่างกันเลยครับ ขออภัย

ประธาน : ก็ไม่ใช่ ถามเขาว่าถ้าเขาอยากทำอย่างนั้นให้เขาใส่ชื่อบรรณาธิการเขาดีกว่าใส่ชื่อผม เพราะผมไม่ได้พูดอย่างนั้น ผมพูดถึงชาวต่างชาติ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : เดี่ยวฝากเลขาให้ประธาน เพราะเขาให้เบอร์คนที่ทำ link อะไรมานะ ขอให้แก้อีกรอบครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ขออนุญาตเสริมนิดหนึ่งครับ ผมได้พูดกับคนชื่ออาร์ม อยู่มติชนออนไลน์ เขารับทราบและบอกจะแก้เป็นอย่างที่ท่านประธานว่า ชาวต่างชาติ ก็คงกำลังให้ติดตามอยู่ครับ เขารับว่าจะแก้เป็นชาวต่างชาติ เขาก็บอกว่าเขาก็ได้ยินและมันต่อมาจากคำถามของคุณสมจิตต์ ซึ่งเรารู้คุณจะไปไหน ท่านประธานก็บอกอย่างนั้นคุยกันหลังไมค์ แต่ตรงนั้นให้ชัดเจน เขาก็บอกแล้วครับ ก็อย่างนี้ครับทุกครั้ง บอกอะไรไปก็บอกว่าทางพวกผมจะไม่เอาลง แต่ทางออนไลน์เขาก็อีกกลุ่มหนึ่ง อย่างนี้ตลอด ตอนเป็นโฆษก กต. ก็อย่างนี้ครับ บอกคุณก็ฟังกับผม พูดกันมาบอกว่าไม่ใช่ editor เขาไปแก้ editor แก่ผมก็ไม่ว่าจะว่าอย่างไรครับ ขออภัยครับ ท่านประธาน ก็บอกว่าคุณอาร์มนี้บอกรับจะแก้ เฟิง ๓ นาทีนี้เองครับ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : คือถ้าเราพูดเราก็ไม่ได้กลัว แต่ไม่ได้พูด เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ เรื่องเกี่ยวกับบทบาทของ กต. นะครับ ผมเข้าใจและเห็นใจภารกิจของ กต. นะครับ เพราะว่าศาลรัฐธรรมนูญกับ กต. ก็ทำงานประสานกันมาหลายเรื่องหลายบทบาทเท่าที่ผ่านมานะครับ คือส่วนใหญ่ กต. จะส่งสำนวนการฟ้องร้องพรรคการเมืองเพื่อให้มีการยุบพรรค ส่วนใหญ่ นะครับ พรรคเล็กพรรคน้อยต่าง ๆ ที่จดทะเบียนมาแล้วก็เข้ามาสู่คดีของศาลรัฐธรรมนูญปีหนึ่ง ๆ เป็นหลายสิบพรรคที่ศาลรัฐธรรมนูญได้ยุบไปแล้ว ส่วนใหญ่เป็นพรรคเฉพาะกิจ พรรคเฉพาะกิจตั้งขึ้นมาเพื่อที่จะมีวัตถุประสงค์อันเดียวคือว่า ขอเงินสนับสนุนพรรคการเมืองจาก กต. แล้วก็จากสำนวนที่เราสืบค้นมาหรือว่าได้จาก กต. มานี้ ส่วนใหญ่พรรคเหล่านี้จะเป็นพรรคที่ตั้งขึ้นมาในท้องแถวเล็ก ๆ หรือบ้านโหล ๆ ขึ้นมา แล้วก็ไม่มีการประชุมพรรค ไม่มีการตั้งสาขาพรรค ไม่มีการที่จะแสดงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้ กต. นะครับ กต. เดือนไปหลายครั้งก็ไม่มาพา ไม่ได้แจ้ง ไม่ส่งเอกสารใด ๆ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ทั้งสิ้น ผมว่า กกต. ก็พยายามอะลุ่มอล่วยเท่าที่กฎหมายจะอนุญาตให้ทำแล้ว แต่ว่าในที่สุดแล้วเขาก็ไม่มีตัวตน พอไปสืบหากก็ปรากฏว่าปิดบ้านปิดช่องไปแล้ว กกต. ก็ต้องส่งสำนวนเอาคดีมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา เราก็ได้สวน ปรากฏว่าก็ไม่มีเจ้าหน้าที่ของพรรคมารับฟังเลย เราก็ต้องตัดสินใจไป ยุบไป ก็หลายสิบพรรคด้วยกัน ที่นี้มีข้อสังเกตอันหนึ่งคือว่า เรื่องของการที่พรรคการเมืองต่าง ๆ มาขอเงินสนับสนุนจาก กกต. นี้ ผมไม่ทราบว่าจะระเบียบของ กกต. นี้มันรัดกุมแค่ไหน ในการที่จะให้เงินสนับสนุนกับพรรคเหล่านี้ ปรากฏว่าเมื่อให้เงินสนับสนุนไปแล้ว พรรคเหล่านี้ก็ไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบของพรรคการเมืองที่ระบุไว้ตามกฎหมายนะครับ ก็ทำให้มีการ abuse หรือว่ามีการที่จะไม่ทำตามกฎระเบียบของกฎหมายพรรคการเมือง ก็อยากตั้งข้อสังเกตว่าต่อไปนี้ผมไม่ทราบว่าพอมีการยุบพรรคแล้ว กกต. มีการที่จะฟ้องร้องหรือว่ามีการเรียกเงินคืนมาหรือเปล่า ในจุดนี้เป็นจุดที่ว่าอยากจะให้ กกต. นี้มีอำนาจมากขึ้นในการที่จะจัดการพวกที่จะละเมิดฝ่าฝืนกฎหมายพรรคการเมืองต่าง ๆ เหล่านี้นะครับ -----

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

แล้วก็จำนวนที่เราจะเพิ่มให้กับ กกต. ผมว่าก็น่าจะทำให้ กกต. ได้ทำงานได้สะดวกขึ้น แล้วก็ภารกิจต่าง ๆ ที่จะตามมา กกต. ก็มีภารกิจใหญ่หลวงเลยคือมีหน้าที่จะต้องดูแลเรื่องการเลือกตั้งทั่วประเทศนะครับ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นด้วย เพราะฉะนั้นผมว่า กกต. ภารกิจต่อไปถ้าสามารถที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว สามารถที่จะคัดกรองคนที่มาทำหน้าที่ในสภาได้ ปัญหาต่าง ๆ ในสภาอะไรต่าง ๆ เราก็จะได้คนดีเข้าสภานะครับ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญของเรา ผมก็เห็นด้วยนะครับที่ว่า กกต. จะได้รับการจัดสรรให้มีเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งงบประมาณด้วยเพื่อให้ภารกิจของเขาได้ดำเนินลุล่วงไปด้วยดีครับ ขอขอบคุณครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ผมขออนุญาตครับ ขออนุญาตเรียนเรื่อง กกต. หน่อยนะครับว่า กำลังเจ้าหน้าที่ที่จะไปไล่ติดตามจับพวกทำผิดในการเลือกตั้งแต่ละจังหวัดมีน้อยเหลือเกินนะครับ อย่างมากที่สุดสัก ๕-๖ คนเท่านั้นนะครับ และยิ่งไม่มีอำนาจด้วยมันก็เป็นเสียกระดาษนะครับ ทำอะไรไม่ได้ถึงเห็นว่าเขาจ่ายเงินซื้อเสียงกันอยู่อย่างนี้ก็ไม่ใช่ว่าจะมีอำนาจเข้าไปจับได้ทันที ต้องวิ่งไปตามไปขอตำรวจมาจับอย่างนี้ มันก็ไม่ทันกาลนะครับ ซึ่งอันนี้แต่ผมก็ไม่ได้เรียกร้องว่าจะควรจะให้อำนาจแก่คนของ กกต. ที่จะไปจับกุมได้ ถ้าเห็นอย่างนี้นะครับ หรือว่าถ้ามีใครมาแจ้งให้มีอำนาจเข้าไปจับกุมได้ก็ไม่ได้ขอถึงขนาดนั้น แต่ในช่วงที่ผมอยู่ก็พยายามที่จะให้ความรู้แก่ประชาชนให้เข้าใจว่ามันเป็นสิ่งที่ไม่ดี แล้วก็เรื่องการซื้อเสียงอะไร รวมทั้งการที่มีจัดหลักสูตรเราก็เห็นว่าควรจะให้พรรคได้มีความเข้าใจ แล้วก็ได้ถ่ายทอดออกไปสู่ประชาชนในทางที่ถูกต้อง ถ้าพรรคไม่ทำไปถึงผู้สมัครที่เป็นสมาชิกพรรคไม่ทำ แล้วก็ไปถึงประชาชนเรื่องการซื้อเสียงมันน่าจะลดน้อยลงไปได้ ในส่วนตัวผมเห็นว่าผู้สมัครไม่มีความรู้อะไรเลยนะครับ บางคนมีเงินมาสมัครแล้วก็ทำผิด ๆ ถูก ๆ เราก็พยายามอยากจะทำให้ความรู้แก่คนเหล่านี้ลงไปถึงระดับท้องถิ่นเลยที่แรกก็คิดไปถึงขนาดว่าถ้ามีหลักสูตรใหญ่เบื้องต้นจากคนที่อยู่ในพรรคต่าง ๆ ก่อนให้พอเข้าใจภาระหน้าที่ของ กกต. และของเขาเองในการที่ไปลงสมัครรับเลือกตั้ง แล้วก็ขยายต่อไปถึงการเลือกตั้งท้องถิ่น เพราะคนในท้องถิ่นไม่รู้เรื่องอะไรเลยนะครับ เราอาจจะจัดหลักสูตรเล็ก ๆ ให้ กกต. จังหวัดขยายการเผยแพร่ความเข้าใจนี้ไปยังต่างจังหวัดด้วยไปถึงท้องถิ่นเล็ก ๆ โดยคิดว่าจะทำแต่ว่ายังไม่ได้ทำนะครับ เรียนที่ประชุมครับ แต่อำนาจไม่มีอะไรเลยนะครับ แล้วก็เงินส่วนหนึ่งอย่างพรรคมาขอก็เอาจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เราก็เห็นว่าการอบรมให้ความรู้แก่พรรคการเมืองก็เป็นการพัฒนาพรรคการเมืองด้วยอย่างหนึ่งครับ ขอขอบคุณครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่า กกต. ตอนที่เกิดมาในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ผู้ที่ร่างเขาไม่ได้คิดว่าจะต้องมีการให้ กกต. ไปจัดการเลือกตั้ง แต่เป็นเพราะเราตัดสินใจว่า กกต. ต้องทำเอง ไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถทำให้การเลือกตั้งมันเที่ยงธรรมได้ ซึ่งผมคิดว่าการตัดสินใจครั้งนั้นมันทำให้จำเป็นจะต้องมี กกต. จังหวัด จำเป็นจะต้องมีกลไกของ กกต. ประจำพื้นที่นะครับ แล้วก็มาสู่เรื่องของการจัดการเลือกตั้งในท้องถิ่น ซึ่งในความเห็นผมคิดว่าในต่างประเทศหลายประเทศเขาไม่สร้างกลไกนี้ขึ้นมาเป็นกลไกประจำ เพราะเหตุที่ว่าการจัดการเลือกตั้งมันต้องอาศัยคนในพื้นที่ในการดูแล ผมก็ยังคิดว่าการเขียนไว้กลาง ๆ แบบนี้น่าจะเป็นสิ่งที่ดี ว่าเป็นคนที่ดำเนินการให้มีการจัด ซึ่งหมายถึงว่าอาจจะไม่ใช่เป็นคนจัดเองนะครับ เพราะว่าถ้าไปจัดเอง แน่นอน กกต. ต้องเป็นคนถือเงินเพื่อที่จะบอกว่าไปพิมพ์บัตร จะไปจ้างคน ต้องไปตั้งปะรำพิธีหรือว่าเต็นท์ หรือคูหาอะไรต่าง ๆ อันนี้ซึ่งเป็นเรื่องผมคิดว่ามันสร้างระบบงบประมาณ สร้างระบบ bureaucrat เกิดขึ้นเยอะมาก ซึ่งมันก็ขยายไปเพราะถ้าไม่ได้จัดการเลือกตั้งก็ต้องคิดว่าจะให้ทำงานอะไร เพราะว่าเมื่อมีกลไกอยู่ประจำเขตพื้นที่แล้วจะให้เขาอยู่เฉย ๆ ก็ไม่ได้ อันนี้คือที่มาของการที่เรามีกลไกประจำก็ต้องหางานให้ทำนะครับ คือเพราะว่าต้องไปตั้ง กกต. จังหวัด ต้องไปตั้งกลไกให้มีคนเพราะว่าการเลือกตั้งมันไม่ได้เกิดขึ้นตลอดเวลา อันนี้คือข้อที่ผมทำให้คิดว่าตอนรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ที่เราตัดสินใจผมจำได้สมัยคุณยุวรัตน์ กมลเวช ท่านก็บอกในฐานะที่ท่านเคยเป็นอยู่กรมการปกครอง อยู่มหาดไทยท่านก็ตั้งกลไกนี้ขึ้นมาเลยตัดสินใจในส่วนนี้ซึ่งผมมองว่าอันนี้เป็นเรื่องที่ทำให้มันจะเป็นการไปซ้อนกับเรื่องของการจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนนี้เราตัดสินใจว่าเราคิดกันว่า กกต. ก็ไม่อย่างทำเรื่องการจัดตั้งท้องถิ่นนะครับ อยากให้มันจบ ๆ ไปในเขตพื้นที่ ผมคิดว่าตรงนี้ กกต. ต้องมานั่งคิดนะครับว่าจะควบคุมอย่างไร โดยที่ตัวเองไม่ต้องลงไปเป็นผู้ดำเนินการ อันนี้คือข้อที่ผมคิดว่าทุกวันนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นคือว่าเราเป็นทั้งตำรวจ เราจัดการเราเป็นตำรวจและเราก็ให้ใบเหลืองใบแดง ที่คนเขาพูดอยู่ทุกวันนี้เป็นปัญหาอยู่เพราะเราทำทุกอย่าง ในขณะที่เราเป็นคนจัดเอง และเราก็บอกว่าอันนี้มันทุจริต อันนี้ที่เป็นข้อที่ผมคิดว่ามันไม่ควร คือในความเห็นผม ผมเข้าใจ กกต. ว่า กกต. ก็อยากให้จัดการเลือกตั้งให้เรียบร้อยแต่ว่าในขณะที่เดียวกันเราก็ต้องย้อนกลับไปดูว่าการจัดการเลือกตั้งในอดีตที่ไม่มี กกต. มันมีปัญหาการทุจริตแบบโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเต็มไปหมดหรือเปล่านะครับ เราคุมไม่ได้เลยใช่ไหม เพราะว่าฝ่ายปกครองเจ้าหน้าที่ จะเป็นเทศบาลจะเป็นอำเภอจะเป็น

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

พื้นที่ต่าง ๆ อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้มีอำนาจในท้องถิ่นทั้งหมดเลยหรือไม่ อันนี้คือข้อที่ผมคิดว่ามัน ตัดสินใจและมันต้องมานั่งคิดนะครับ คือว่าถ้าเราบอกว่า กกต. จังหวัดมีปัญหาที่ต้องมานั่งคิดว่า บทบาทหน้าที่ที่ควรจะเป็น มันควรจะเป็นอย่างไรว่าควรจะเป็นคนที่ดูแล จะเป็นคนจัดเองหรือว่า จะเป็นคนดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งอันนี้คือข้อที่ผมคิดว่าเป็นเรื่องใหญ่ นะครับ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานนะครับ คือแต่เดิมสมัย กกต. ชุดแรก กกต. ชุดนั้นเขาจัดเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. แล้วก็ต่อมาเมื่อปี ๒๕๔๗ พระราชบัญญัติว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นก็ให้ กกต. จัดการเลือกตั้งท้องถิ่นด้วย เหตุที่เขาให้ กกต. ยังควบคุมดูแลเรื่องการจัดกาเลือกตั้งท้องถิ่น คือบ้านเรามันไม่เหมือนที่อื่น ไม่ทราบมันเป็น อะไรทำไมก็ไม่ทราบ คือฐานเสียงระดับชาติลงท้องถิ่นขึ้นมาเป็นชั้น ๆ หมดเลยนะครับ ฉะนั้นคดีที่ ปากน้ำที่ท่านได้ทราบ ที่ผมพูดไปแล้วก็เป็นตัวอย่าง ตอนนั้นอำนาจการจัดการเลือกตั้งอยู่เทศบาล คนที่จัดการเลือกตั้งก็คือปลัดเทศบาล และปลัดเทศบาลก็เป็นคนสนิทของนายกเก่าใช้ใหม่ครับ ปลัดเทศบาลก็จะสั่งหมดตั้งแต่ตั้งกรรมการประจำหน่วย พิมพ์บัตรเลือกตั้ง เก็บบัตรเลือกตั้งนะ ครับ มันถึงเกิดเหตุการณ์ที่สมุทรปราการที่เกิดขึ้นนะครับ ซีมอเตอร์ไซค์เอาบัตรยัดใส่ บัตรมาจาก ไทหน บัตรก็ทางเทศบาลเก็บหมดนะครับ เขาถึงให้ กกต. จัด และหลังจากนั้นเหตุการณ์แบบนั้นจะ เรียกว่าน้อยมาก และถ้าเกิดใครทำก็จับได้นะครับ ฉะนั้น ความเชื่อมั่นในส่วนของการจัดการ เลือกตั้งมันสำคัญ เราต้องรักษาส่วนนี้และคิดว่าที่ผ่านมามาตั้งแต่รุ่นแรกเขาทำมา ก็คิดว่าในส่วนของ electoral process เขาทำได้ดีแล้วก็คิดว่านักการเมืองเขายังเชื่อว่าให้ กกต. จัดอย่างนี้ดีกว่าที่จะ ให้ฝ่ายบริหารจัดแน่นอนนะครับ ปัญหาตอนนี้มีอย่างเดียวคือการบังคับใช้กฎหมายนะครับ เรื่อง ทุจริตกาเลือกตั้งต่าง ๆ ผมเองยังพยายามคิดแล้วคิดอีกว่าจะทำอย่างไรที่มันประสบความสำเร็จ แต่ว่าการที่จะจัดการจับพวกทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงได้ มันต้องเป็นแบบหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เหมือนกับสมัยตำรวจคนดังคนหนึ่งที่เขาบุกเข้าไปจับ จับได้เงิน ๑๑ ล้านบาทที่เย็บเป็น แม็ก ๆ ๑๒๐ บาท มันต้องทำแบบนั้นถึงจะได้ แต่หาตำรวจทำแบบนั้นได้ก็คนผมถามนะครับ นี่มันคือปัญหาเราก็พยายามหาทางแก้ไขอยู่นะครับ และขนาดคิดว่า กกต. ทำงาน ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โทษที่นะคดียุบพรรคใหญ่ ๆ อยู่พรรคหนึ่ง กกต. จังหวัดไปจับเอง พาตำรวจไปจับ จนกระทั่งเกิดการยุบพรรคทั้งหลายแหละครับ และ กกต. ที่ผ่านมา

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ยุบพรรคใหญ่ ๆ ไปก็พรรคครึ่ง ๓ พรรค ขนาดว่าไม่ค่อยจะมีกำลังไม่ค่อยจะมีเจ้าหน้าที่ ก็พยายามทำเต็มที่ แต่ท่านลองช่วยคิดสิครับ กระบวนการจัดการเลือกตั้ง electoral process ท่านเลิกคิดสิว่า operator regulator เลิกสักที่มันกระบวนการเดียวกันนะครับ และอย่างที่เรียนอยู่แล้วว่าคนที่ เป็น operator จริง ๆ คือ กต. เขต และถามว่า กต. เขตมาจากไหน กต. เขตมาจากการสรรหา ส่งชื่อมา ๓ เท่าและ กต. ส่วนกลางเป็นคนเลือกนะครับ และ กต. เขตเหล่านี้ก็จะ เป็นพวกนายอำเภอบ้างหรือคนที่มีความรู้ความสามารถนะครับ ที่เชื่อว่าเขามีความซื่อสัตย์สุจริตก็ ตั้งกันไป พวกนี้คือพวก operator พวกนี้ก็จะไปตั้งกรรมการประจำหน่วย ซึ่งเป็น operator ย่อยลงไปอีกที่ กต. ดูว่าระเบียบที่ออกไปเขาปฏิบัติตามหรือเปล่า และส่งเจ้าหน้าที่ ออกตรวจแล้วก็ให้องค์กรเอกชนมาช่วยไปสังเกตการณ์ตามหน่วยต่าง ๆ และรายงานเข้ามา ฉะนั้น ในส่วนของกระบวนการจัดการเลือกตั้ง ถ้าท่านเปลี่ยนรูปแบบผมว่าละ เหลืออย่างเดียวเรื่อง ใบเหลืองใบแดง จะแก้อย่างไรท่านช่วยผมคิดหน่อยนะครับ ท่านช่วยผมคิดว่าจะทำอย่างไร หรือถ้าตั้งท่านเป็นให้มีหน้าที่จัดเลือกตั้งท่านเอาใหม่ท่านทำได้ไหม ช่วยคิดหน่อยว่าทำอย่างไรนะ ครับ ก็ตอนนี้ที่ผมทราบรู้สึกท่าน กต. ท่านธีรวัฒน์ท่านส่งร่างพระราชบัญญัติเหมือนกับจะมี หน่วยที่ว่าไปดำเนินการปราบเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียง ส่งมาเป็น พ.ร.บ. เลยเป็นร่างให้คนส่งมา ผมก็ยังกังวลอยู่ว่าให้ กต. ทำจับพวกนี้นักการเมืองพรรคการเมืองตอนนี้เขาเชื่อแล้วนะว่า กต. ไม่ทุจริตการเลือกตั้ง ท่านไปถามทุกพรรคเลยครับ แม้กระทั่งพรรคที่มาเผาโลงศพ กต. ที่หน้าสำนักงานเขายังเชื่อเลยว่า กต. พวกนี้มันผิดก็ผิด ไม่ผิดก็ไม่ผิดนะครับเขาเชื่อแล้ว ทีนี้ให้ กต. เป็นตำรวจไปจับด้วย ความเชื่อที่เขาเชื่อ กต. จัดเลือกตั้งไม่ทุจริตว่าดีแล้ว และเรา ทำหน้าที่เหมือนตำรวจ ความเชื่อมั่นในส่วนของการบริหารจัดการเลือกตั้งมันจะมีเหมือนเดิมหรือ เปล่า คือถ้าหากว่าใครทำเรื่อง electoral justice ได้ ผมว่าทำไปเลย แต่ตอนนี้มันทำไม่ได้ ถ้าท่านจะทำท่านก็ต้องใช้ใคร ท่านก็ต้องใช้ตำรวจและฝ่ายปกครองได้ไหมล่ะ จะทำได้ไหมครับ ถ้ามันยังทำไม่ได้ดีกว่านี้ นะครับก็พยายามปรับปรุงในสิ่งที่มีไปก่อนนะครับ แล้วก็ต่อไปประชาชน เจริญขึ้นเข้าใจมากขึ้น ซึ่งผมเชื่อว่าประชาชนเขาฉลาดมากขึ้นเรื่อย ๆ ผมจัดการเลือกตั้งมา เลือกตั้งท้องถิ่นมาก็ ๒ รอบอย่างที่เคยเรียน ส.ส. ส.ว. ผู้บริหารท้องถิ่นสอบตกครั้งต่อครั้ง ประชาชนเขารู้ ผมไปเยี่ยมเขายังบอกเลยคนนี่มันไม่มีผลงาน คนนี้มันกินเปอร์เซ็นต์มากเกินไป คือเขาฉลาดขึ้นเยอะก็ให้เวลาประชาชนหน่อย และเราช่วยกันให้ความรู้ นะครับ เขาถึงไปบัญญัติ ให้ กต. ให้ความรู้ก็ส่วนนี้ก็ช่วยกันพูด เราก็อบรมคนอยู่เรื่อย ไปพบประชาชนอยู่เสมอ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ผมนึกว่ากระบวนการในการจัดการของ กต. มันมาตั้งแต่เริ่มแรกตอนที่เขาจะสร้าง กต. เขาก็ลังเล ๆ จริง ๆ ก็อยากจะให้ กต. ไปควบคุมการจัดการเลือกตั้งมากกว่าไปดำเนินการจัดการเลือกตั้ง แต่ว่าเขาก็ไม่แน่ใจว่าจะไปหาคนมาจัดการเลือกตั้งได้ไหม เขาก็เลยเปิดไว้ ๒ ช่องทางหวังว่า กต. ชุดแรกจะไปคิดอ่านกันว่าจะทำอะไรถึงเหมาะ แต่โชคร้าย กต. ชุดแรกได้คุณยุวรัตน์ ซึ่งแกเชี่ยวชาญการเลือกตั้งมาจากกระทรวงมหาดไทย เพราะเป็นอดีตผู้อำนวยการกองเลือกตั้งมาเก่า แก่ก็จัดการทุกอย่างเรียบร้อยในความรู้สึกของแกว่ามันใช้ได้ และตั้งแต่นั้นมา กต. ก็เลยติดอยู่กับตรงนั้นพอคุณยุวรัตน์ไปแล้ว คนใหม่ไม่ได้มีความเชี่ยวชาญอย่างนั้น แต่ว่าก็วางพื้นฐานไว้จากคุณยุวรัตน์เขาทำไว้ให้มาตอนหลัง ๆ เราก็มองเห็นว่าการทำงานของ กต. เป็นทั้งคนดำเนินการออกกฎ แล้วก็ดำเนินการและควบคุมแล้วก็ไปจับมาและมาวินิจฉัยเอง มันเป็นอำนาจที่มันไม่เคยมีที่ไหนในโลก ที่ใครจะมีอำนาจได้สมบูรณ์แบบได้เท่านี้ ก็พูดกันอยู่มาหลายครั้งหลายคราให้ผมไปบรรยาย ผมก็พูดอย่างนี้บอกว่ามันเป็นอะไรที่มันอยู่ในตัวเองหมด แล้ววันหนึ่งมันจะถูกคนเขาสงสัยแล้วก็จะทำให้ integrity กระทบกระเทือนได้ แต่เขาก็นึกไม่ออกว่าจะไปหาใคร แต่ความจริงผมไปดูตอนหลังผมไปดู เวลาจัดการเลือกตั้ง กต. ไม่ได้จัดการเอง กต. ไปใช้คนในกระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงมหาดไทยเป็นคนจัดการเลือกตั้ง เพราะว่าจะไปเอาคนตั้ง ๑,๐๐๐,๐๐๐ คนมาจากไหน ก็เอามาจากครู พวกปกครองท้องถิ่นเป็นคนไปจัดการทีมจาก กต. อยู่ตรงหัว แล้วก็รับผิดชอบกำกับดูแลซึ่งก็ถ้าจริง ๆ จะเปลี่ยนเป็นบอกวาก็ให้หน่วยงานเหล่านั้นเขาเป็นคนจัดการเลือกตั้ง และ กต. เป็นคนสั่งการควบคุมดูแลอะไรอย่างนี้มันก็ยอมได้ แต่มันก็ไม่มีประโยชน์อะไรที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะเป็นคนไปตัดสินอย่างนั้น ก็เขียนไว้แบบนี้แหละแล้วก็ถ้าอยากไปจัดการเองก็ไปจัดการ แต่ว่าผมมานั่งนึกว่ากลไกในการจัดการเลือกตั้งที่เขาไปเขียนเอาไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่ให้ กต. จังหวัดในครั้งแรก เพราะว่าตอนนั้นมันก็ยังไม่รู้ว่าอะไรต่ออะไร ก็นึกว่าในที่สุดแล้วต่างจังหวัดจะทำอย่างไร ก็เลยเขียนขึ้นไปในกฎหมายว่าให้มี กต. จังหวัดขึ้นมา ๕ คน และมันพบตั้งแต่ชุดแรกแล้วครับว่า กต. จังหวัดเป็นคนดีมีไม่ใช่มีนะครับ แต่ว่าตัวร้ายก็เยอะและการทุจริตเกิดจากพวกนั้นเป็นส่วนใหญ่ และยิ่งระยะหลัง ๆ พรรคการเมืองรู้ รู้ว่าอำนาจมันอยู่ที่ตรงนั้นเขาก็ส่งคนแอบข้างหลังไป กต. อยู่กรุงเทพฯ ๕ คนไม่รู้ จะไปรู้ได้อย่างไรว่าคนทั้งหมด ๓๐๐-๕๐๐ คนเป็นใครบ้างเขาส่งมาดูท่าทางมันก็ดีก็เอานอกจากบังเอิญไปเจอใครที่รู้จักเขาก็ปฏิเสธไป ที่นี้มันก็เลยกลายเป็น

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ท่านลองช่วยสิครับ electoral justice ท่านจะช่วยอย่างไร

ประธาน : เชิญครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : เรียนขออนุญาตนิดหนึ่งครับ คือเรื่อง กกต. จังหวัด ผมขออนุญาตเรียนพวกเราว่า เมื่อผมต้องขอคน กกต. มาช่วย ผมก็โทรศัพท์ไปหาท่านประธาน กกต. และท่านก็เลยพูดเรื่องนี้ ท่านก็ทราบแล้วว่าอาจจะมีการเลิก กกต. จังหวัด เพราะฉะนั้นเขาก็พูดว่ามันก็ยังมีประโยชน์อยู่ แต่ถ้าหากว่าเราเกรงว่าตอนนี้ทาง กกต. เองก็กำลังหาทางว่าจะไม่ให้ กกต. จังหวัดมายุ่งเกี่ยวกับการวินิจฉัยสำนวนสอบสวน จะตัดข้อนี้ออกไปเลย และ กกต. จังหวัด ท่านก็ฝากเรียนด้วยว่าเขาไม่ได้มีอำนาจยืนยาว เมื่อครบวาระต้องออกไปเลย เพราะว่าตามกฎหมายให้ ผอ. กกต. ที่เป็นหัวหน้าตุลาการที่ต่างจังหวัดทำหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปได้ ไม่จำเป็นว่าต้องให้ กกต. จังหวัดอยู่เลยวาระ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เชิญครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตเสนอความเห็น ๒ ประเด็นเล็ก ๆ ครับว่า ๑. ผมคิดว่าสิ่งที่ท่านประพันธ์พูดเรื่อง กกต. จังหวัดอาจจะยังมีความจำเป็นอยู่ แต่ผมคิดว่าสิ่งสำคัญที่เป็นปัญหาในอดีตก็คือกระบวนการคัดสรร กกต. จังหวัด อันนั้นอันแรกที่เราจะจัดการหาวิธีการคัดสรรได้ แล้วก็ประการที่ ๒ ผมคิดว่า ขอบเขตอำนาจของ กกต. จังหวัดกับ กกต. ใหญ่ผมคิดว่าจะแบ่งแบบไหนที่ทำให้ กกต. จังหวัดสามารถเสนอความเห็นและทำให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรมได้ ในขณะเดียวกันนี้ไม่ถูกแทรกแซงและถูก abuse ผมคิดว่าจากประสบการณ์และกรณีศึกษาของ กกต.จังหวัดในการเลือกตั้ง ผมคิดว่าทาง กกต.รู้ว่าอำนาจที่ให้ไปมากหรือน้อยเกินไปที่เป็นปัญหาในเรื่องของการจัดการเลือกตั้งในระดับจังหวัด แม้กระทั่งเรื่องของการแบ่งเขต ประการที่ ๒ ผมเรียนฝากท่านกรรมการว่า ในการทำกฎหมายผมคิดว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นไม่ควรให้ปลัดเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้ง วันนี้เรามอบให้ ปลัดท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งแล้วก็จะเกิดเหตุแบบที่ท่านประพันธ์พูดก็คือเลือก นายปลัดก็ลำบากใจ หรือจะแพงก็แพงเสียใคร เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วปลัดควรเป็นฝ่ายตุลาการเท่านั้นที่อำนวยความสะดวกเรื่องบัญชีรายชื่อ เรื่องการจัดสรรงบประมาณ แต่ว่าไม่ควรใช้อำนาจในฐานะผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ผมคิดว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นหนึ่งที่ข้าราชการท้องถิ่นมีปัญหาในเรื่องของนายขณะที่มีการเลือกตั้งเขาวางตัวลำบากก็อยากฝากท่านกรรมการ เผื่อว่าจะไปทำกฎหมายประกอบต่อครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ตัวที่ปอนทำลาย กกต. มากขึ้น ๆ ทุกที ผมคิดว่าที่เราพูด ๆ กันเราไม่ได้คิดว่าจะไม่ให้ กกต. ไม่มีเครื่องมือ เพียงแต่ว่าแทนที่จะไปตั้ง กกต. จังหวัดให้มันถาวร เวลาจะเลือกตั้งทั่วไปครั้งหนึ่ง ก็ระดมเหมือนอย่างกับหน่วยเลือกตั้งทั้งหลายก็ประดมก็จะได้มีโอกาสเลือกและมันก็จะไม่กระจุกอยู่กับที่ ที่สำคัญคือไม่ฝังรากซึ่งอาจจะต้องมีกลไกหรือกระบวนการอะไรไปตรวจสอบอีก อันนั้นเราคงไม่พูดในที่นี้แต่ว่าถึงเวลาไปเขียนกฎหมายลูกก็จะต้องไปคิดอ่านกันตรงนั้นว่าจะมีกลไกอย่างไร จะมีหรือไม่มี กกต. จังหวัดในรัฐธรรมนูญมันไม่ได้เขียน ก็ฉบับ ๆ มันก็ไม่ได้เขียน เพราะฉะนั้นเราก็ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะมาเถียงอะไรกันมากไปถึงตอนโน้นเราค่อยเถียงกัน ส่วนอำนาจในการตรวจสอบผมก็เห็นด้วยอย่างที่ท่านประพันธ์ว่า ก็ไม่รู้จะใช้ใครก็ใช้ตำรวจแล้วก็รู้ว่าตำรวจมันอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมือง มันก็หมดหนทาง คราวนี้ปัญหาว่าอะไรบังคับให้ กกต. ใช้ตำรวจ มีที่ไหนบังคับไหม ใช้คนอื่นไม่ได้หรือเช่น ใช้ทหาร ใช้อาจารย์ได้ไหม คำตอบก็คือว่าเพราะคนเหล่านั้นไม่มีอำนาจสอบสวนสืบสวน ก็จะไปยากอะไร เวลาเราเขียนกฎหมายลูกเราก็บอกให้ กกต. มีอำนาจตั้งข้าราชการหรือหน่วยงานทั้งหลายมาและเมื่อได้รับการแต่งตั้ง และให้มีอำนาจสอบสวนจับกุมได้ชั่วคราวระหว่างที่เป็นก็จบ แต่ กกต. เขาไม่เคยคิดเรื่องนี้ เขาคิดแต่ว่าก็มันมีตำรวจก็ต้องใช้ตำรวจ เราก็สร้างตำรวจขึ้นมาก็ได้ แต่ว่าไม่ใช่ตำรวจถาวร เพราะว่าถ้าตำรวจถาวรเดี่ยวโดนซื้อไปอีก ปัญหามันก็จะอยู่ที่ว่าแล้วจะอบรมคนเหล่านั้นให้มีหูตาสว่าง หรือว่าเชี่ยวชาญได้อย่างไร อันนี้อาจจะต้องไปคิดอ่านกันระยะสั้น ๆ ทำได้ไม่ยาก เพราะอย่างเวลานี้ทหารเขาก็ซึกจะเริ่มเชี่ยวชาญในเรื่องพวกนี้ไม่น้อยแล้วละ ก็พอจะพึ่งเขาได้ในครั้งแรก แต่ต่อ ๆ ไปไปพึ่งเขามาก ๆ เดี่ยวเขาก็แย่งเหมือนกัน แล้วก็อาจจะต้องไปเริ่มสร้างอาสาสมัครอะไรขึ้นมา ในการทำงานที่จะอบรมระยะสั้น ๆ ในการตรวจสอบควบคุม คือจริง ๆ การสอบสวนมันจะเริ่มต้นหลังจากการจับกุม แต่ว่าถ้าพนักงานสอบสวนมันไม่เอาไหนตั้งแต่แรกแล้วมันก็ได้จับใครมา ต่อให้แจกเงินกันดำด่าถ้ามันไม่จับมันก็ไม่จับ เพราะฉะนั้นเราอาจจะต้องหาคนอย่างนี้ไปจับ จับมาแล้วก็บังคับให้สอบสวน หรือเราก็ลงมือนั่งสอบสวนเสียเอง เจ้าหน้าที่ กกต. ก็ยังจะมีขีดความสามารถอย่างน้อยถึงจะไม่เชี่ยวชาญอย่างตำรวจ เขาก็ยังสามารถที่จะดูแลสำนวนพอได้ ผมคิดว่าตรงนี้น่าจะเป็นเรื่องของการไปปรับปรุงในขั้นที่เราจะเขียนกฎหมายลูก คือถ้ามานั่งช่วยกันคิด ผมคิดว่าคิดออกไม่มีปัญหา เพียงแต่ว่าบางทีไม่รู้ลู่ทางแล้วก็ไม่กล้าที่จะทำครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ผมขออนุญาตกราบเรียน ปัจจุบันนี้มีทหารประจำการเข้ามาเป็น กกต. จังหวัดก็มีหรือนอกราชการก็มีครับ มีอยู่พอสมควรทีเดียวครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับวิธีท่านอาจารย์ ผมเรียนถามนิดหนึ่งว่า มันก็เป็นการรวมอำนาจอยู่ใน กต. เพิ่มขึ้นอยู่ดี ทีนี้ปัญหาก็คือว่า มันจะถ่วงอย่างไร ถ้าเราให้อำนาจในการไปจับกุมเพิ่มประสิทธิภาพอย่างนี้มากขึ้นนะครับ คำถามมันก็กลับไปอย่างที่ท่านอาจารย์พูดมา คือว่าการจัดการเลือกตั้งมันควรจะอยู่กับ กต. หรือเปล่า คือถ้ามันรวมกันอยู่แบบเดิม และยังมีอำนาจเพิ่มขึ้นเข้าไปอีก ผมไม่แน่ใจว่ามันยิ่งจะทำให้ กต. ในอนาคตมันจะดีหรือไม่ดีนะครับ

ประธาน : เดิมมันก็มี

นายภัทร คำพิทักษ์ : ใช่ครับ

ประธาน : เดิมมันมีอยู่แล้ว เพียงแต่ว่า

นายภัทร คำพิทักษ์ : คือมันเป็นปัญหาอยู่นะครับ

ประธาน : เวลาที่เขาใช้ตำรวจ ถ้าเราจะทำอย่างนั้นเราก็เป็นแต่เพียงให้เขามีตัวเลือกมากขึ้น แทนที่จะต้องใช้ตำรวจก็อาจจะตั้งคนอื่นมาเป็นพนักงานแล้วก็ให้อำนาจตัวนั้นไปก็เท่าเดิม คือเดิมเขาใช้แต่ตำรวจใช่ไหม เพราะตำรวจมันมีอำนาจในตัวของมันเอง แต่ว่าถ้าต่อไปเราบอกว่าไปตั้งใครก็ได้ที่มันเหมาะสมแล้วก็ให้อำนาจนั้นไป ถ้าบอกว่ากลไกในการที่จะคัดเลือกคนอาจจะต้องไปคิดกันอีกที่ว่ามันเป็นอย่างไร ทีนี้เมื่อ กต. จะดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ปัญหาก็คือว่า และให้ออกกฎเองและชี้เองจะอย่างไร ชี้ถ้าเราไม่ให้เขาชี้มันก็ลำบาก เพราะกระบวนการการเลือกตั้ง ๑. มันเร็ว ๒. มันหาหลักฐานจะ ๆ ไม่ได้ เจอบีบต้องรีบตะครุบปุ๊บเลย แล้วก็ถ้าถ้า ๆ ก็ชี้เลย และมันอาศัยตัวเอกสารหลักฐานนี้มันไม่ได้ มันก็ต้องอาศัยสายตาที่เห็นด้วยเหมือนกัน เพราะฉะนั้นดุลยพินิจเขาก็จะต้องมีในการที่จะชี้ ตรงนั้นต้องให้เขา คนอื่นไปชี้ผมเคยอ่านสำนวนของเขาหลายหน ผมก็อ่านพอรู้เรื่องว่ามันเกิดอะไรขึ้น และเมื่อเราเอาเหตุการณ์ในการเลือกตั้งมาประกอบกันเข้า เราก็จะรู้มันโยงกันอย่างไร แต่ถามว่าหลักฐานเหล่านั้น ถ้าขึ้นศาลเป็นอย่างไรก็ตอบได้ทันทีว่าขึ้นศาล ศาลก็ยก แต่ว่าเราเวลาอยู่ในคณะกรรมการกฤษฎีกาเราดู ๑. เขาทำถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ แล้วก็มันมีแววไหม พอมีมูลไหมว่าอัยการนั้นมันโยง ถ้าพอมีมูล กฤษฎีกาก็จะโอเคไม่มีปัญหา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ความชำนาญในการสอบสวนสืบสวน มันไม่สามารถที่จะสร้างขึ้นมาในช่วงระยะเวลาอันสั้นได้ ก็ขึ้นอยู่กับความชำนาญแล้วกับการปฏิบัติ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ถ้าเราเอาเจ้าหน้าที่อื่นนอกจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผมก็ไม่เห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเราเห็นด้วยในทุกกรณีนะครับ เพราะเราก็เห็นกันแล้วว่าเขาอาจจะมีปัญหา เพราะฉะนั้นตรงนี้เราต้องสร้างอะไรขึ้นมาเพื่อที่จะอบรมโดยเฉพาะเลยในด้านการสืบสวนสอบสวนให้ทัดเทียมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความชำนาญในเรื่องนี้นะครับ

ประธาน : ก็ไม่เป็นไร กกต. เขามีงบประมาณเยอะ เวลาจัดการเลือกตั้งที่มันต้อง ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ ล้านบาท เศษ ๆ ๑ เปอร์เซ็นต์ ๒ เปอร์เซ็นต์ก็ไปจัดการอบรมได้ คือเมื่อมีเงินเสียอย่างนั้นทำอะไรได้ง่ายไม่เหมือนพวกเราทำอะไรน้อยต้องไปไหว้เขา ช่วยทำให้ฟรีหน่อยเถอะ

นายอัชพร จารุจินดา : สอบสวนที่ผ่านมากกต. ใช้กรมพระธรรมนูญกับกฤษฎีกาไปสอบสวนเบื้องต้น แล้วก็ทำสำนวนแต่ตอนหลังรู้สึกกรมพระธรรมนูญอย่างเดียวหรือเปล่าไม่รู้ยังส่งคนไปช่วยร่วมด้วย หรือตอนหลังไม่รู้เขาจะให้ใคร

ประธาน : คือตอนมานั่งสอบสวนดูสำนวนมันอาจจะไม่ต้องมาก แต่คนที่จะไปออกในพื้นที่ที่จะคอยตรวจสอบ เมื่อฟังตำรวจไม่ได้เพราะตำรวจเป็นนั่นก็ต้องฟังคนอื่น และคนที่พร้อมที่สุดในเรื่องกำลังคนก็คือทหาร แต่ว่าก็ใช้เขาบ่อยเกินไปไม่ได้เตียวตายกันพอดี ค่อยไปคิดเอาก็แล้วกัน คราวนี้อันนี้เรา เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ตีใจเรื่องเมื่อสักครู้อยู่ครับท่านประธาน คือถ้าการออกกฎ ระเบียบและการวินิจฉัยยังอยู่กับ กกต. นะครับ ปัจจุบันเราเอาบางส่วนไปไว้ที่คืออำนาจในการวินิจฉัยบางส่วนไปไว้ที่ศาลไซ้ใหม่ ผมว่าแค่นี้พอไหมครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ตอนมานั่งสอบสวนดูสำนวนนี้อาจจะไม่ต้องมาก แต่คนที่จะไปออกพื้นที่ จะไปตรวจสอบ เมื่อฟังตำรวจไม่ได้ก็ต้องฟังคนอื่น คนที่จะพร้อมที่สุดในเรื่องกำลังคนก็คือทหาร แต่ก็ใช้เขาบ่อยก็มากไม่ได้ เดี่ยวตายกันพอดี ก็ค่อยไปคิดเอาที่แล้วก็แล้วกัน

นายภัทร คำพิทักษ์ : ถ้าการออกกฎ ระเบียบและการวินิจฉัยยังอยู่กับ กกต. ปัจจุบันเราเอาบางส่วนไปไว้ที่อำนาจในการวินิจฉัยไปส่งไว้ที่ศาลใหม่ครับ ผมว่าแค่นี้พอใหม่ครับ

ประธาน : ตอนชี้ขาดว่าจะตัดสินเรื่องนี้เราจะไปไว้ที่ศาล แต่ว่าแค่นั้นก็ยังเป็นปัญหาอยู่นะ เดี่ยวผมกำลังจะดูอยู่ว่าตัวที่เขาเขียนมาเรื่องออกกฎนี้ กฎมันเท่ากับให้อำนาจ กกต. ออกกฎหมายได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด

นายอัชพร จารุจินดา : มีอยู่ในรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาก็เคยคงไว้ แต่ผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่า กกต. เคยใช้อำนาจออกประกาศหรือระเบียบตามรัฐธรรมนูญโดยตรงหรือเปล่า ผมไม่ทราบ

ประธาน : เยอะเลยกระมัง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตนะครับ เพราะ กกต. เขาจะออกประกาศ ระเบียบ ส่วนมากจะเป็นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. พระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ก็เป็นระเบียบที่ออก เพื่อให้การเลือกตั้งดำเนินการไปได้ นะครับ อย่างเช่น กระบวนการจัดการเลือกตั้งทำอย่างไร หีบบัตรเลือกตั้งอย่างไร หน่วยอย่างไร ปิดประกาศ ก็ออกเป็นประกาศต่าง ๆ พวกนี้ แล้วประกาศต่าง ๆ พวกนี้มันคืออะไรต่าง ๆ พวกนี้อยู่ภายใต้อำนาจของศาลปกครอง คนที่ไม่เห็นด้วยในการออกประกาศระเบียบนี้เขาก็ฟ้องศาลปกครองได้อยู่แล้วนะครับ แล้วยังดีว่าในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อปี ๒๕๕๐ นี้บอกว่า ถ้ากรณีที่เป็นมติหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งนี้ให้ยื่นศาลปกครองสูงสุด คือให้ไปที่นั่นเลย ฉะนั้นพวกประกาศ ระเบียบต่าง ๆ นี้ไม่ใช่ว่า กกต. ออกอะไรตามใจชอบได้ เขาจะฟ้องเพิกถอน และเขาก็มีฟ้องอยู่แล้ว

ประธาน : มีเพิกถอนไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็เราทำถูกแล้วศาลก็ไม่มีครับ เพราะเราทำถูกอย่างตอนเลือกตั้งปี ๒๕๕๔ นี้พรรคที่เขาไม่เห็นด้วยเรื่องเกี่ยวกับบัตรเลือกตั้งอะไรทั้งหลายเขาก็มี

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ยื่นว่าทำไม กกต. ว่าการกาบัตรต้องกาเฉพาะในช่องเท่านั้น เขาบอกทำไมกาช่องอื่นก็เป็นการแสดงเจตนาของผู้ใช้สิทธิแล้ว ทำไมถึงเป็นบัตรเสีย ซึ่งเราก็ชี้แจงไปว่ากฎหมายเขียนอย่างนี้ว่าให้กาในช่อง เราก็บอกว่าต้องกาในช่อง เขาไม่เห็นด้วยก็ไปฟ้องศาลปกครองไป ทีนี้ในส่วนของคดีนี้เรื่องการให้ใบเหลืองใบแดง รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจที่จะให้เด็ดขาดเลย ใบเหลืองใบแดง ไม่ว่าจะก่อนหลัง สมัยชุดแรกเขาถึงให้เยอะมากเลย ใบเหลืองใบแดง เป็นที่สุดด้วยนะครับ แล้วมีอยู่ครั้งหนึ่ง กกต. ให้ใบแดงไป ผู้ที่ไม่เห็นด้วยไปยื่นฟ้องศาลปกครองชั้นต้น ตอนนั้นยังไม่มีว่าให้ไปศาลปกครองสูงสุด ไปยื่นฟ้องศาลปกครองชั้นต้น ศาลปกครองชั้นต้นว่าอันนี้ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง คนที่เขาฟ้องนี้เขาก็เลยยื่นอุทธรณ์ไปที่ศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองสูงสุดสั่งว่าอันนี้ผิด กกต. ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่ง แต่พอดีตอนนั้นรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ กรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างองค์กรในรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระกับศาล รวมทั้งศาลด้วยนะครับ ให้ยื่นศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย กกต. ชุดนั้นรู้สึกจะเป็นชุดที่ ๒ ภาระมีครับ เขาก็เลยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญอันนั้นถือว่าเป็นข้อขัดแย้งระหว่างศาลปกครองสูงสุด ก็เลยยื่นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าอันนี้ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด ปรากฏว่าศาลรัฐธรรมนูญตัดสินครับว่าอันนี้เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง ซ้ำมา โดยเหตุนี้พอในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ เขาถึงจำกัดอำนาจ กกต. ในการให้ใบเหลืองใบแดง เขาเลยบอกว่าการประกาศผลมีเวลาแค่ ๓๐ วัน กกต. มีอำนาจให้ใบเหลืองใบแดงได้เลย และเป็นที่สุดด้วยนะครับ อย่างที่เราให้ใบเหลืองใบแดงที่ว่า กกต. ไปจับ ในที่สุดพรรคถูกยุบ แต่ถ้าหลังประกาศผลนี้ กกต. ไม่มีอำนาจแล้วไปศาลหมดแล้วครับ พอประกาศผลปั๊บต้องยื่นศาลครับ เป็น ส.ส. ต้องไปยื่นที่ศาลฎีกา ท้องถิ่นต้องไปยื่นศาลอุทธรณ์ ชั้นตอนเป็นอย่างนี้ ฉะนั้นอำนาจของ กกต. ตอนหลังนี้ถูกจำกัดโดยอันนี้ไปแล้ว โดยเฉพาะเรื่องการให้ใบเหลืองใบแดง ตอนที่ท่านประธานบอกว่าให้ กกต. ให้อำนาจเฉพาะใบเหลือง ผมก็ดูในร่างมาตรา ๑๗ ผมก็ยังมีความเป็นห่วงอยู่นะครับ คือตัวผมเองผมไม่อยากให้ใบแดงกับใครเลย ผมอยากให้ไปศาล แต่ที่นี้ความจำเป็นในส่วนของการให้อำนาจ กกต. ในช่วง ๓๐ วันก่อนประกาศผลการเลือกตั้งนี้ นะครับ ถ้าเกิดมีการจับคนทุจริตในวันเลือกตั้ง ยกตัวอย่างง่าย ๆ อย่างคดีที่นายตำรวจผู้ใหญ่ท่านหนึ่งไปจับที่บุรีรัมย์ ได้เงิน ๑๑ ล้านบาท ไม่ใช่ নয় นะครับ สมัยก่อนนี้แล้วจับได้ ๓ วันก่อนวันเลือกตั้ง แล้วให้ กกต. ไม่มีอำนาจออกใบแดง คือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งให้หยุดไว้ก่อนนี้ แล้วท่านปล่อยให้เลือกตั้งไปใช้ไหมครับ ท่านปล่อยให้เลือกตั้งไปหรืออย่างไร

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ในความคิดเห็นของผมนี้ผมไม่มีใบเหลืองใบแดง ผมมีแต่ว่าโอเคคุณสั่งให้เลือกตั้งใหม่ แล้วคุณจะให้คนนั้นเขาลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ในครั้งนั้น เขาสั่งแค่นั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มันเป็นเรื่องก่อนลงคะแนนเลือกตั้ง ๓ วันก่อนวันเลือกตั้ง

ประธาน : โอเคจะเอาอำนาจอะไรก็เอาไปเถอะ แต่ไม่มีใบเหลืองใบแดง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ต้องให้ ฉะนั้นในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ก็เลยบอกว่าโอเคช่วงนี้ให้อำนาจ กกต. ที่จะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและเลือกตั้งใหม่ได้

ประธาน : คืออันที่จะไปเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก็ให้อำนาจ กกต. สั่งไม่ให้เขาลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ให้สั่งเป็นลักษณะแบบนี้ไปเลยใช้ไหมครับ

ประธาน : เพราะว่าต่อไปใครที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมันจะตลอดชีวิต

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านช่วยคิดกลไกแล้วกัน

ประธาน : ตลอดชีวิต เราถึงจะบอกโอเคอย่างนั้นไปศาล แต่ที่นี้เราสั่งว่าห้ามลงเลือกตั้งในครั้งนั้น ก็ต้องไปเขียนคุณสมบัติเวลาเลือกตั้ง ต้องไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งห้าม พอ กกต. สั่งห้ามเสร็จแล้ว กกต. ต้องดำเนินการต่อไปฟ้องต่อศาล เมื่อไรศาลเขาตัดสินก็จบกัน จะอีก ๒ ปีก็ได้ แต่ว่าในระหว่างนั้น กกต. ก็สั่งห้ามไว้ก่อน พอศาลตัดสินบอกว่า กกต. ไม่มีหลักฐาน เขาก็ฟื้นขึ้นมา แต่ถ้าศาลบอกว่าตัดสินเลือกตั้ง เขาก็ไปตลอดชีวิต

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เป็นกลไกอันหนึ่ง

ประธาน : เพื่อจะเลิกใบเหลือง ใบแดง แต่ให้อำนาจ ไม่ใช่ไม่ให้อำนาจ คราวนี้เรื่องอำนาจในการออกประกาศหรือวางระเบียบอะไรทั้งหลายนี้ ไม่เขียนในรัฐธรรมนูญ ไปเขียนในกฎหมายลูก ให้เขามีอำนาจออกกฎเกณฑ์อะไรของเขาไปได้ แล้วจะเขียนไว้เลยก็ได้ในกฎหมายลูกว่ากฎเกณฑ์นี้ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยแล้วใช้ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานนิดหนึ่ง คือเรื่องการออกประกาศหรือวางระเบียบมันเป็นเรื่องสำคัญเลยนะครับ เป็นเรื่องสำคัญ ผมคิดว่าควรจะบัญญัติในรัฐธรรมนูญไว้ให้ชัดเจนนะครับว่าให้อำนาจออกประกาศหรือวางระเบียบ เพราะอันนี้เป็นตัวหลักเลย ความจริงองค์กรอิสระจริง ๆ ในทางวิชาการหรือในต่างประเทศอย่างอเมริกา

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นี่เขาถือว่าเป็นองค์กรที่เรียกว่าเป็นกึ่งนิติบัญญัตินะครับ คือเป็นองค์กรที่สภาเขาให้อำนาจเพื่อไปออกประกาศวางระเบียบในส่วนของการทำงานในเรื่องนั้น ๆ อย่างเช่นพวก interstate พวกตลาดหลักทรัพย์ทั้งหลายของอเมริกา ฉะนั้นเรื่องอำนาจการออกประกาศและวางระเบียบเป็นหน้าที่หลักขององค์กรเหล่านี้ ผมคิดว่าควรจะวางไว้ตรงนี้ และใครเห็นว่าการออกประกาศและระเบียบไม่ถูกก็ไปฟ้องศาลปกครองไป

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตนิดหนึ่งครับท่านอาจารย์ ผมขออนุญาตพูดถึงเรื่องการออกประกาศวางระเบียบอะไรนี้ แม้กระทั่งเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ บางทีดูเหมือนไม่จำเป็น แต่ผมกับท่านประพันธ์ก็เคยนั่งพิจารณากันกับ กกต. ท่านอื่น อย่างเรื่องการทำป้ายโฆษณาหาเสียง ไม่ใช่ใครเป็นมหาเศรษฐีมาลงสมัครรับเลือกตั้งแล้วทำป้ายใหญ่เป็นร้อย ๆ เมตรก็ได้เปรียบคนอื่นเขา เหล่านี้เราก็พิจารณาไปหมดนะครับ นี่ก็เป็นข้อหนึ่งที่จะต้องออกประกาศกำหนดไปว่าป้ายขนาดมันเท่านี้ ไม่ใหญ่เกินกว่ากี่เมตร ๒ เมตรหรืออะไรเท่าที่ตอนนั้นพูดกันก็มีพูดถึงเรื่องว่าควรจะเท่าแผ่นไม้อัดอะไรสักแผ่นหนึ่งครับ พอดี ๆ เท่านั้น จะได้สะดวกแก่คนที่เขาจะจัดทำในการเลือกตั้ง นี่ครับเรียนให้เห็นว่าบางเรื่องเราก็มองนะครับ เรื่องความเที่ยงธรรมในการที่จะเลือกตั้งให้มันเหมาะสม แล้วก็มีประกาศออกไปครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ถ้าท่านบอกว่าระเบียบนั้นอยู่ภายใต้การวินิจฉัยของศาลปกครองก็ไม่จำเป็นต้องเขียนในรัฐธรรมนูญ เพราะว่าก็เป็นไปตามปกติ เพราะว่าถ้าไปเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญมันทำท่าเหมือนกับว่าเป็นสภาอีกสภาหนึ่ง เพียงแต่แทนที่จะเรียกว่าพระราชบัญญัติเรียกว่า ระเบียบ มันก็จะไป overrule อะไรของกฎหมายก็ยังมี ซึ่งจะอันตรายมากขึ้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ประกาศ ระเบียบ มันเกินกฎหมายไม่ได้ เกินก็โดนฟ้องมาตรา ๑๕๗ อยู่แล้ว ทาง กกต. ก็ระวังที่สุด

ประธาน : ไม่ใช่ครับ เอาอย่างนี้มันยกเลิกพระราชบัญญัติได้ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ยกเลิกไม่ได้อยู่แล้ว

ประธาน : นั่นเป็นประกาศ ระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติ แต่ถ้าประกาศ ระเบียบ ตามรัฐธรรมนูญนี้ฐานะจะเท่ากันเลย นี่บอกว่ามีอำนาจออกประกาศ หรือวางระเบียบ กำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม คือคนเขียนครั้งแรกไม่ได้นี่ถึง ไปนี่ถึงแต่ประกาศ ระเบียบตามพระราชบัญญัติ ซึ่งมันยกเลิกพระราชบัญญัติหรือไปขัดแย้งพระราชบัญญัติไม่ได้ หรือนี่กว่าอันนี้มันคือรูปแบบอีกรูปแบบหนึ่งของการนิติบัญญัติ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายอัคร จารุจินดา : เพราะว่าตอนปี ๒๕๔๐ เพราะมันจะต้องเลือกตั้ง ก็ต้องออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง คนร่างรัฐธรรมนูญไม่แน่ใจว่าจะออกกฎหมายรัฐธรรมนูญได้ทันไหม ก็เอาอันนี้อุดช่องว่างไว้ว่าถ้าออกกฎหมายไม่ทัน การที่จะต้องมีเลือกตั้งก็ออกประกาศไปก่อน คงหมายถึงอย่างนั้น จริง ๆ แล้วมันมีปัญหาอย่างที่ท่านประธานว่า เพราะว่าประกาศอันนี้จะถามว่ากำหนดโทษได้ไหม ก็ยังไม่เป็นที่น่าสงสัยว่าโดยประกาศและระเบียบมันกำหนดไม่ได้ กำหนดไม่ได้แล้วการประกาศออกไปผลบังคับมันก็ไม่เกิดอยู่ดี เพราะฉะนั้นก็ไปใส่อยู่ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

ประธาน : มันถึงจะไปกำหนดโทษ สังเกตใหม่ที่ว่าบทบัญญัติที่ว่าด้วยอำนาจพระมหากษัตริย์ในการตราพระราชกฤษฎีกากลางทำอย่างไร พระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ขนาดพระราชกฤษฎีกาที่พระมหากษัตริย์ตรานี้ยังต้องมีเงื่อนไขไว้เลย ถ้าไม่มี ๒ คำนั้นจะแปลว่าอะไร แปลว่าตราพระราชกฤษฎีกาออกมาเท่ากฎหมายได้ เพราะมันมาจากรัฐธรรมนูญ เขาถึงต้องเขียนไว้ต่อท้ายว่า ซึ่งไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย แต่ว่าผมคิดว่าถ้าที่ท่านบอกนะครับ เป็นอย่างนั้นก็ไม่ต้องกังวล หรือจะเขียนไว้ในที่นี้ก็ได้ ออกประกาศหรือวางระเบียบกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นตามที่กฎหมายกำหนดก็ได้ เพียงแต่เดือน ก็จะมีผลอย่างเดียวกัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมมีอยู่ ๒ ส่วนนะครับ คือส่วนแรกเรื่องการออกประกาศและวางระเบียบ อันนี้มันอยู่มาตั้งแต่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ นะครับ คือถ้าวันนี้ผมคิดว่ามันไม่น่ามีปัญหาอะไร กับอีกส่วนหนึ่งที่ในร่างมาตรา ๑๖ นี้ตัดออกไปนะครับ ไหน ๆ พุดแล้วก็พุดที่นี้ไปเลย คือในส่วนของการที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์กรเอกชนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนี้ผมคิดว่าน่าจะมีคามจำเป็นอยู่ เพราะว่า กกต. ไม่สามารถทำงานได้ถ้าไม่สามารถที่จะแต่งตั้งคนได้ แต่ว่าในร่างนี้ก็ตัดออกไปเหมือนกันนะครับ

ประธาน : ลองอ่านสิครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วย กรรมการจำนวนเจ็ดคน โดยกรรมการการเลือกตั้งจำนวนห้าคนมาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาตามหมวดนี้จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์ในการบริหารและการจัดการการเลือกตั้งให้สุจริตและเที่ยงธรรม และกรรมการการเลือกตั้งจากผู้มีความรู้

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านกฎหมาย และเคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวนสองคน

กรรมการการเลือกตั้งต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง

ประธาน : ใช้ได้ไหม ถ้าถามว่า ๒ คนนี้มาทำอะไร บอกมาช่วยวินิจฉัยเวลาจะตัดสินสิทธิใครต่อใคร

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ท่านอาจารย์ครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนถาม อันนี้แปลว่าเราเจาะจงไปเลยใช้ไหมครับว่าต้องเป็นผู้พิพากษา เคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลฎีกา เพราะแต่เดิมที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกไม่ได้จำกัดนะครับ การเลือกของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคือเดิมไม่ได้จำกัดไว้ว่าต้องเป็นผู้พิพากษามา ๒ คน ที่นี้เราจำกัดใช้ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมคิดว่า ๑๐๐ ท่านขึ้นไป

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : เท่าที่ทราบนี้ ๑๕๐ เข้าไปแล้ว เพราะว่ามีผู้พิพากษาอาวุโสด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ของเดิมนี้นะครับ ที่คัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ๒ คน อาจจะไม่ใช่ผู้พิพากษาในศาลฎีกาก็ได้ รู้สึกมีท่านหนึ่งไม่ได้มาจากศาลฎีกา รู้สึกจะเป็นอธิบดี

ประธาน : แต่คราวนี้เราจะเอาผู้พิพากษามา เพราะเรามีข้างนอก ๕ คนแล้วก็ไปสรรหา แต่ที่จะเอาจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ต้องเอาจากผู้พิพากษา เพื่อให้มาทำเรื่องทางคดีทางความเที่ยงธรรม คือเอาเขอดี เชื่ออะไรที่เขาไม่กลไกระเบียบวินัยมาปล่อย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ จากประสบการณ์ของศาลรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ที่จะมาจากศาลฎีกาเราต้องมี incentive ให้เขา ต้องมีสิ่งจูงใจให้เขาเข้ามานะครับเขาถึงจะมาไม่อย่างนั้น เขาไม่มา วาระต้องอย่างน้อย ๙ ปี เขาถึงจะมา แล้วที่ท่านให้ศาลรัฐธรรมนูญต่อได้จนถึงอายุ ๗๕ ใช้ไหมครับ ที่ร่างสุดท้ายนี้ แต่ที่นี้ถ้าไปจากศาลฎีกาเราต้องมีอะไรให้เขามี incentive ให้เขามา ไม่อย่างนั้นเขาไม่มา เขาอยู่ศาลฎีกาสบาย ไม่ต้องมายุ่งกับเรื่องการจัดการเลือกตั้งต่าง ๆ ต้องมีอะไรให้เขาน่าสนใจที่เขาจะมาแล้วดีกว่าที่เดิม

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ อันนี้เราระบุเลยใช้ไหมครับ เคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลฎีกา คือในการคัดเลือกของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกานี้ก็อย่างที่ท่านสุพจน์ว่าบางที่ผู้พิพากษาศาลฎีกาเขาอาจจะอะไรอย่างนี้นะครับ ก็มีผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลอุทธรณ์มาสมัครก็มี อย่างดอกเตอร์ธีรวัฒน์ที่มา อันนั้นท่านมาจากหัวหน้าคณะศาลอุทธรณ์ บางที่ศาลฎีกาผมว่าไปทำไม

ประธาน : เท่ากับผู้พิพากษาศาลฎีกาใหม่ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ เท่ากับศาลฎีกาใหม่

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ถ้าใช้คำว่า หัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์นะครับ ก็ยังอยู่ชั้นอุทธรณ์ ยังไม่เท่าฎีกาครับ อย่างเก่งก็ออกไปเป็นอธิบดีภาค ผู้พิพากษาในศาลฎีกานี้เลยอธิบดีภาคนะครับ สูงกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์

ประธาน : มีตัวเลือกมากขึ้น

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ครับ ตัวเลือกมากขึ้นครับ

ประธาน : อาจจะเบื่อบางโน้น ต้องให้เขาไปนึก ไปเขียนต่อว่าถ้าไม่มีทำอย่างไร

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าในรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาคือกรณีของศาลรัฐธรรมนูญครับ ถ้าหาไม่ได้ก็ให้ศาลฎีกาไปเลือกนักกฎหมายใครก็ได้มา ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้พิพากษา ถ้าไม่มีผู้พิพากษามาสมัคร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ คือในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ นี้จะมีที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาที่เลือกด้วย ๒ คน แล้วเขามีบทบัญญัติด้วยว่าถ้าเกิดกรณีที่สรรหาไม่ได้ข้างต้น ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะทำหน้าที่สรรหา อันนี้เราตัดออกไป หรือคิดว่าอาจจะไม่จำเป็นและไม่มีเหตุอันแล้วหรืออย่างไร แต่ว่ามันเคยเกิดขึ้นจริงในชีวิตของผมนี้ครับ ปรากฏว่าสภาถูกยุบอะไรไปหมดเลยครับ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลยต้องเลือกหมดเลยครับ เลือก ๑๐ คน เสนอไปให้วุฒิสภาเลือกเหลือ ๕ คน เคยเกิดเหตุการณ์มาแล้วและแก้ไขปัญหาได้ อันนี้เราตัดออกไปเลยก็คิดว่าไม่เกิดเหตุแล้วหรืออย่างไร

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านอาจารย์ครับ ที่เคยเกิดเหตุเพราะไประบุตำแหน่งรายตัว ซึ่งพอไม่มีตำแหน่งนั้นองค์ประกอบก็เลยขาดไป แต่คราวนี้กรรมการสรรหาเราให้เขาคัดเลือกบุคคลมา ซึ่งไม่ได้เป็นการระบุตำแหน่งแล้ว เหตุการณ์มันก็อาจจะไม่เกิด ยกเว้นแต่องค์กระอึสระนั้นไม่ส่งคนเข้ามาเลย ซึ่งก็ไม่น่าจะเป็นอีก

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประกาศลักษณะ ๗/๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เรียนถามนะครับ ถ้าคิดว่าแก้ไขปัญหาได้แล้วไม่ใช่
นะครับ

ประธาน : เรื่องอะไร เรื่องตัวกรรมการ กกต. หรือว่าคนสรรหา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือกรณีที่คณะกรรมการสรรหาคำเนินการสรรหาไม่ได้
ภายใน ๑ เดือนของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ นี้มีบัญญัติไว้หน้าครับ อย่างเช่น ไม่มีสภา ไม่มีอะไร
ทั้งหลายแหล่ซึ่งทำไม่ได้ ในที่สุดก็ต้องให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเขา ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ก็ยังมี
บัญญัติอยู่ในส่วนนั้น แต่ที่นี้ที่ท่านอชพรชี้แจงคิดว่าไม่น่าจะเกิดเหตุการณ์อย่างนั้น ถ้าจะตัด
ออกไปนี่นะครับ

ประธาน : มันก็ขึ้นอยู่กับว่าเวลาชุดเดิมเขาพ้นนี่อย่าให้เขาพ้นเลย หรือให้อยู่ต่อ
จนกระทั่งชุดใหม่เข้ามา ถ้าให้อยู่ต่อจนชุดใหม่เข้ามาก็ไม่เป็นไร ก็รอกันไป

นายอชพร จารุจินดา : อย่างที่กราบเรียนว่าเขาระบุตำแหน่ง ตอนนั้นเข้าใจว่า
ประธานศาลรัฐธรรมนูญก็ไม่มี ประธานสภาก็ไม่มี ผู้นำฝ่ายค้านไม่มี ไม่มีทั้งหมดเลย ก็เลยไม่มีใคร
เลือกได้

ประธาน : นั่นหมายถึงคณะกรรมการสรรหา แต่ในนี้เราเขียนแล้วว่า
คณะกรรมการสรรหาถ้าไม่มีสภาก็เลือกไปได้ ถ้ายังเกินครึ่งหนึ่งก็เลือกไปได้ ก็สรรหาได้ แต่มัน
เป็นไปไม่ได้ใช่ไหมที่จะไม่มีประธานศาลฎีกา เพราะอย่างไรต้องมีผู้รักษาการ ถูกไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ อันนี้อยู่ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐
มาตรา ๒๓๗ (๓) ครับ ถ้าเกิดเห็นว่าไม่จำเป็น จะตัดออกไป ถ้าคิดว่าครอบคลุมแล้ว

ประธาน : เรื่องอะไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : นี่ครับ ถ้าหากว่าการสรรหาข้างต้นของคณะกรรมการ
สรรหา ถ้ากระทำไม่ได้ ไม่ได้กระทำภายใน ๓๐ วัน อันนี้เขาจะให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาทำ
แทนเลย ของเดิมปี ๒๕๕๐

ประธาน : เพราะเขามีปัญหาเรื่องคณะกรรมการสรรหา แต่ของเรานี้
คณะกรรมการสรรหา ไม่มีปัญหาแล้ว เพราะเราเขียนเอาไว้แล้ว ต่อไป

เลขาธิการ : มาตรา ๑๔ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับ
แต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว ในระหว่างที่กรรมการ
การเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังไม่มีกรรมการการเลือกตั้งแทนตำแหน่ง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประภาลักษณ์ ๗/๙

ที่ว่าง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยให้ประกอบด้วยกรรมการการเลือกตั้ง
เท่าที่เหลืออยู่

ประธาน : คราวนี้เราพอได้ เพราะเราเพิ่มเป็น ๗ ครั้ง แต่ก่อนตอนนั้นมี ๕ คน
แล้วหายไป ๒ ทำท่าจะทำงานไม่ได้ เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมย้อนกลับไปมาตราก็แล้วนิดหนึ่ง
ได้ไหมครับ คือผมคิดว่าข้อความที่บอกว่าให้ที่ประชุมคัดเลือกบุคคลอื่นที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ
และประสบการณ์ด้านกฎหมายแทนก็ได้ ตรงนี้มันเป็นคำกว้าง ซึ่งมันน่าจะเหมือนกับว่าที่เทียบเท่า
หรือว่าอะไร อย่างน้อยก็ต้องเป็นคนไปตีความ เพราะความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์
ด้านกฎหมายก็คือมีได้ตั้งแต่ระดับนักกฎหมายกฤษฎีกา หรือว่าอะไรที่ผมคิดว่าอันนี้น่าจะเขียน
ข้อความอะไรที่ทำให้เห็นว่ามันเทียบได้กับพวกหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์เป็นอย่างน้อย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ผมได้ยินผู้พิพากษาศาลฎีกาบางท่าน
บ่นนะครับบอกว่าอะไรก็เอามาลงศาลฎีกาอยู่เรื่อยเลย ใช้งานเขาก็เยอะอยู่แล้ว และให้เป็น
กรรมการสรรหา นี่จะต้องมาเลือกตั้งให้ กกต. อีก แล้วก็ให้ ๗ ปีนี้ใครเขาจะมา จริง ๆ ครับ
เพราะ ๗ ปีมันไม่โดนใจเลยสำหรับผู้พิพากษาศาลฎีกาท่านจะสนใจ

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมเติมคำว่า มีลักษณะที่เทียบเท่า คือหมายถึงว่าเพื่อจะให้
อย่างน้อยเวลาพิจารณาว่ามีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ด้านกฎหมายนี้ครับ จะได้
ไม่บอกว่าอันนี้เขาเขียนทั่ว ๆ ไป แต่ว่าถ้าอยากให้เราทำอะไรอันนี้ไว้แทนนี้มันก็ควรจะแทนโดยที่อยู่
ในระดับเดียวกัน

ประธาน : ก็เมื่อเราวางใจองค์กรที่ประชุมใหญ่ แต่ก่อนนี้เราไม่ได้กำหนดตัว
ก็เขียนแต่เพียงอย่างนี้ เขาก็เลือกคนมาพอใช้ได้ใช้ไหม แต่ที่นี้เมื่อเขาเห็นเจตนาแล้วว่าเราหัวใจ
ที่แรกจะเอาผู้พิพากษาไม่ต่ำกว่าศาลอุทธรณ์ แล้วถ้าไม่มีจริง ๆ ถึงให้ไปเลือกคนอื่น เขาก็เห็น
เจตนา คือถ้าไปเขียนแล้วเดี๋ยวจะยุ่งกันใหญ่ เกิดข้อปัญหามาว่าอันนั้นใช่หรือไม่ใช่ กลายเป็น
เลือกตั้งไปแล้วไม่ชัดเจน

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมกลัวเขาจะเลือกท่านปกรณ์มาครับ

ประธาน : เอาปกรณ์ไปนั้น กกต. รอดตัวเลยนะ อาจจะไม่เชี่ยวชาญกว่าศาลอีก
ไม่เคยเลยนะ ไม่เคยมีคนจากกฤษฎีกาไปสมัครพวกนี้เลยนะ ไม่มีใครอยากไป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประกาศลักษณะ ๗/๑๐

นายประพันธ์ นัยโกวิท : งานเสียงอันตรายครับ จริง ๆ ครับ ฟ้องคดีอาญากัน
ไปเรื่อย อะไรอย่างนี้นะครับ เลย์บ่นิดหนึ่ง

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานครับ อย่างวรรคนี้ฮัยการเขามาได้ไหม
ครับ เพราะดูข้างบนแล้วก่อนจะถึง ๒ คนที่เป็น ๕ คนนี้ครับ

ประธาน : ได้ ก็มาใน ๕ คนก็ได้ เข้ามาใน ๒ คนก็ได้ ในกรณีที่ผู้พิพากษาเขา
ไม่มา เข้าใน ๕ คนได้อยู่แล้ว

เลขาธิการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ที่เดิมเขียนไว้ว่า
มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอดส่องอะไรต่าง ๆ วินิจฉัยการทุจริตนั้นคือเจตนาให้ครอบคลุมถึง
ฮัยการด้วยครับ เพราะว่าเขาต้องดูแลในเรื่องเหล่านี้ครับ

ประธาน : ทั้งหมดที่มันอยู่นี้ การบริหารและการจัดการการเลือกตั้งให้สุจริต
เที่ยงธรรม อยู่ในนี้หมดแล้ว ไปได้แล้วกระมังครับ มีพูดที่ไหนหรือยังพระมหากษัตริย์แต่งตั้ง

เลขาธิการ : มีแล้วครับ มีมาตราต้นเลย มาตรา ๓ ครับ

ประธาน : มีอะไรไหมครับมาตรา ๑๔

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เลขานุการ : มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ รวมทั้งและควบคุมดูแลให้การเลือกตั้งดังกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๒) ดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๓) ออกประกาศหรือวางระเบียบกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็น เพื่อให้การเลือกตั้งการออกเสียงประชามติ และการดำเนินงานของพรรคการเมืองเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรมตามที่กำหนดในกฎหมาย

(๔) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมาย

ท่านประธานจงใจให้เขียนคำว่า หน้าที่ ขึ้นก่อนใช่ไหมครับ

ประธาน : ใช่ คืออยากจะสร้างนวัตกรรมใหม่ เดียวนี้คนมันถือว่ามีอำนาจ แล้วก็ เป็นอิสระส่วนจะทำหน้าที่หรือไม่ทำหน้าที่ไม่รู้ เราก็อยากจะเขียนเตือนสติว่าที่แกมีอำนาจเพราะ แกมีหน้าที่ เพราะฉะนั้นแกต้องทำหน้าที่ แกถึงจะมีอำนาจนี้ถ้าไม่ทำหน้าที่จะเที่ยวไปใช้อำนาจ ไม่ได้ก็พยายามจะใส่ตัวนี้ลงไป ในกฎหมายปกติก็จะเริ่มใส่เอาหน้าที่มาก่อน เพื่อคนจะได้รู้ว่าต้อง ทำหน้าที่ เหมือนกับตำรวจมีอำนาจจับกุมคนก็ต่อเมื่อเขาจะทำหน้าที่พิทักษ์สันติราษฎร์ ไม่ใช่อยู่ ๆ ก็เที่ยวได้ไปจับใครต่อใคร ลองดูครับ เพราะเราก็นั่นเรื่องประชาชนก็มีหน้าที่ คนของ รัฐก็ต้องมีหน้าที่เหมือนกัน พอรัฐธรรมนูญเขียนอย่างนี้ต่อไปกฎหมายมันจะได้เจริญรอยตาม ไปได้นะครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ เติม (๓) ใช้คำว่า สุจริตและเที่ยงธรรม เติมคำว่า และ เหมือนกันไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตเดี๋ยวเลื่อนลงมานิดได้ไหมครับ ในส่วนของ (๕) ที่ตัดออกไปนี่นะครับ ก็อยากจะให้ช่วยบันทึกไว้ด้วยว่าจะตัดออกจากตรงนี้ ก็อย่างไรตอน กฎหมายลูกขอให้ช่วยพิจารณาด้วย เรื่องการให้การศึกษาแก่ประชาชนนะครับ เพราะอันนี้มันเป็น ส่วนสำคัญที่จะให้ประชาชนรู้จักหวงแหนประชาธิปไตย ไม่ใช่สื่อสิทธิขายเสียงและช่วยกันป้องกันปราบปรามในสิ่งเหล่านี้ ถ้าไม่ใส่ตรงนี้ก็ช่วยฝากในกฎหมายลูกด้วย

ประธาน : เราเขียนเพื่อไว้ใน (๔) แล้วก็เอาไปใส่

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นี้ฉันนี้ไม่ว่ามีอำนาจหน้าที่ตามบัญญัติไว้ในกฎหมายอะไรบ้างบอกข้างบนแล้วใช่ไหมครับ

ประธาน : กฎหมายทุกชนิดถ้าใครส่งมาให้ กกต. ทำก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ไม่ได้ระบुरายกฎหมายใช่ไหม

ประธาน : ไม่ระบุนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือเดิมจะเขียนไว้ก็เท่ากับมืออยู่เท่านี้เอง ทำอย่างอื่นไม่ได้

ประธาน : ใส่กฎหมายดีกว่ากว้างดี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อีกนิตนะครับ คืออีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญแล้วก็ได้มีการพิจารณาในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชุดที่แล้ว คือที่ให้อำนาจหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการกำหนดวันเลือกตั้งนะครับ และถ้าเกิดมีเหตุจำเป็นให้สามารถที่จะเลื่อนวันเลือกตั้งได้ ซึ่งอันนี้มันเป็นปัญหาในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จนนำมาจนเกิดเรื่องในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม เพราะว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญเดิมไม่ได้เขียนชัดเจนนะครับให้ทำได้ในส่วนนี้ ในที่สุดก็ต้องไปศาลรัฐธรรมนูญ แต่มันสายเกินกาลไปแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญว่าให้ กกต. ทำได้แต่วันมันจับฉลากเบอร์พรรคไปแล้ว จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ฆ่ากันตายไป ๒ คน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายมาก ที่นี้จะใส่ไว้ตรงไหน จะใส่ไว้ในส่วนนี้ หรือว่าตอนที่ออกพระราชกฤษฎีกาในส่วน ของ ส.ส. เลยเรียนถามไว้ตรงนั้นนะครับ ท่านบรรศักดิ์ไว้ตรงไหนไม่ทราบ

ประธาน : มันยังไม่ถึง เพราะว่ามันต้องไปอยู่ที่พระราชกฤษฎีกายุบสภาใช่ไหม ตอนจะกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แต่ว่าถ้าไปไว้ตรงนั้นมันก็จะใช่เฉพาะของ ส.ส. ตรงนั้น หรือเปล่า คือว่าเฉพาะ ส.ส. ที่มันจำเป็น

ประธาน : เวลาเลือก ส.ว. มันไม่ได้ออกพระราชกฤษฎีกาเลือก

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มันไม่ค่อยมีปัญหาที่ว่า จะเกิดความวุ่นวาย แต่ว่าของ ส.ว. คงจะอนุโลมมาใช้ของ ส.ส. ในส่วนของบทบัญญัติของ ส.ว.

ประธาน : จริง ๆ มันไม่ต้องเขียนในรัฐธรรมนูญก็ได้ เพราะว่าเวลาที่รัฐธรรมนูญ มันเขียนมันจะเขียนเพียงว่า พระราชกฤษฎีกานั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร และมันไม่ได้พูดที่ไหนนะครับ เวลาไปเขียนกฎหมายลูกเราก็ไปเขียนให้อำนาจว่ากำหนด

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

พระราชกฤษฎีกาไว้แล้วจะมีเหตุอันฉุกเฉินอย่างไรก็เลื่อนได้ แต่ก็ต้องเลื่อนให้เป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ที่นี้คราวที่แล้วใคร ตอนที่เกิดปัญหา กกต. ทำท่าเหมือนจะเลือกที่ละภาค ภาคไหนเสร็จก่อนก็เลือกได้ก็ไปเลือก ผมก็นึกในใจกล้าหาญจริง ที่ตอนที่ปัญหาว่าเลื่อนได้หรือไม่ได้ เราก็อ้างว่าได้ กลับไม่กล้าเลื่อนพอจะเลื่อนขึ้นมาจะเลื่อนกันที่ละภาค ผมว่าอันนี้กล้าหาญเกินไปแล้วเพราะว่ามันขาดความสุจริตเที่ยงธรรมเลย วันแต่จะเลือกแล้วเก็บไว้ไม่ให้ใครรู้ซึ่งก็ยาก เพราะว่ามันบะแนบแล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ข้อ ๓ มันรวมถึงประกาศผลการเลือกตั้งอะไรทั้งหมดเลยใช่ไหมครับ ไม่ต้องใส่เข้ามาได้ไหมครับ

ประธาน : ออกกฏกติกา ประกาศผลการเลือกตั้งจะอยู่มาตราข้างหลังนะครับ ไปได้ไหมครับ โน้ตไว้หรือยังต้องมีสมุดไว้เล่มหนึ่งโน้ต ๆ ไว้เดี่ยวใส่เศษกระดาษวันหลังหายหมดนะครับ ไป มาตรา ๑๖ ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๖ ให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของพรรคการเมืองและการปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ

ประธาน : ทำไมตอนนี้เอาดำเนินงานพรรคการเมืองมาขึ้นหน้าละ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เกี่ยวกับพรรคการเมือง คืออันนี้ก็อยู่ในหลักการคิดว่า หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐคงต้องช่วย กกต. เพราะ กกต. ทำงานไม่ได้ นะครับ ในหลักนี้นะครับ แล้วก็อีกส่วนหนึ่งที่ผมเรียนข้างต้นว่าควรจะต้องให้ กกต. มีอำนาจแต่งตั้งบุคคล หรือคณะบุคคลผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ตามที่บัญญัติไว้เดิมเพราะว่ามีการต่อสู้ข้อกฎหมายด้วย รู้สึกมีส่งเรื่องไปตอนที่มีการให้ใบแดงก่อนประกาศผลและส่งไปให้ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาของแต่ละหน่วย เขาสู้ข้อกฎหมายด้วยว่าการที่ กกต. มอบให้อนุสืบสวนสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหา ถือว่าไม่ชอบ เพราะว่า กกต. ไม่ได้เป็นคนแจ้งข้อกล่าวหาด้วยตัวเองเขาสู้ข้อกฎหมายสำคัญนะครับ รู้สึกว่าสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะสอบถามมาว่าเรามีอำนาจอะไร เราก็อ้างในรัฐธรรมนูญ ในวรรคที่ว่า ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลนะครับ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เรามอบให้อนุกรรมการสืบสวนสอบสวนดำเนินการและแจ้งข้อหา ก็ถือว่าชอบแล้วนะครับ ในการทำหน้าที่ทางพรรคการเมือง ผู้สมัครเขาจะสู้ทุกจุดนะครับ คืออะไรที่ว่ามีช่องว่างที่เขาจะสู้ได้เขาจะสู้ทุกจุด อันนี้มันไม่เหมือน

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

คดีทั่ว ๆ ไป ที่มีการดำเนินคดีกันอยู่

ประธาน : เพราะว่าคราวที่แล้วมันไปเขียนอำนาจของ กกต. ไว้ตายตัว ไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นพอเวลาในทางปฏิบัติ กกต. จะมอบให้คนไหนทำคนนี้ทำ ซึ่งตามปกติมันควรจะทำให้ได้ แต่พอไปเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ พอ กกต. มีอำนาจบีบเขาก็เลยตีความว่าต้อง กกต. เท่านั้น แต่ว่าถ้าเราเขียนแต่เพียงกว้าง ๆ และเราไปเขียนไว้ในบทบัญญัติกฎหมายเราก็จะพลิกแพลงมันได้ว่า เรื่องไหนจะให้อำนาจมอบหมายหรือเรื่องไหนจะทำเอง หรือเรื่องไหนจะตั้งเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจต่อ ๆ ไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าท่านให้มีตามร่างในมาตรา ๑๖ อย่างนี้ผมว่าเติมไปอีกวรรคหนึ่งก็ครอบคลุมและตัดปัญหาข้อโต้แย้งกัน

ประธาน : เรื่องไหนครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เรื่องคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคล คณะบุคคลและผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย อันนี้เป็นข้อความที่อยู่ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ นะครับ ทำไมเอาออกไปเพราะอะไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธาน ตอนนั้นที่เอาออกเพราะว่าตอนนั้นที่ประชุมมีแนวทางว่า กกต. จังหวัดยังมีมืออยู่ใหม่ เพราะว่าตอนนั้นตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ๒๕๕๐ พอเขียนตรงนี้ไปก็ใช้ตรงนี้ไปตั้ง กกต. จังหวัดกันได้ด้วย ก็เลยเอาตรงนี้ออกไปก่อนและจะไปเขียนในกฎหมายประกอบ ถึงจะเขียนรายละเอียดในเรื่องพวกนี้ได้ที่ท่านประพันธ์พูดไว้ด้วยได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : กกต. จังหวัด ขออนุญาตนะครับ อันนั้นเขามีบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้งถ้าท่านว่าจะไม่เอา กกต. จังหวัดในพระราชบัญญัติประกอบฉบับนั้นก็ไม่ใช่ และรวมทั้งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. ด้วยนะครับ เขาก็จะบอกคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอะไรอย่างนี้นะครับ แต่ว่าที่มีอำนาจแต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล มันเคยบัญญัติมาตั้งแต่ฉบับแรกปี ๒๕๔๐ และอยู่ ๆ เราตัดออกเดี่ยวเขาจะบอกว่า การตีความกฎหมายมันจะแน่นใหม่ เขาบอกว่าอันนี้หมายความว่าไม่ให้ตั้งแล้วอะไรอย่างนี้หรือเปล่า

ประธาน : หากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ เพียง ๆ มาสักเล่มหนึ่ง ไม่ต้องเปรียบเทียบเพราะรู้สึกไม่มีไม่ได้แล้วเพราะคุณประพันธ์ยึดอยู่กับปี ๒๕๕๐ อยู่เรื่อย มาตราอะไรนะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๓๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๒๓๖ วรรคสุดท้ายครับ

ประธาน : พวกนั้นมันเขียนไว้ในกฎหมายลูกได้ใช่ไหม คือคนที่ไปเขียนรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ไปเขียนเอากฎหมายธรรมดาไปเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการอะไรทั้งหลาย หรืออำนาจทั้งหลายทั้งปวงที่เขามีกันอยู่ในบ้านในเมือง มันมีอยู่ในกฎหมายธรรมดาเท่านั้นละ ก็ไม่มีใคร challenge อะไร เอาไปเขียนไว้ในกฎหมายลูกเถอะ จะตั้งอะไรก็ไปตั้งให้อำนาจเพราะเราบอกแล้วว่าอำนาจและอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เพราะฉะนั้นมันก็ไปเขียนไว้ตรงนั้นก็ได้อยู่แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านคิดว่าครอบคลุมแล้วก็อย่าลืมนั่นตอนกฎหมาย

ประธาน : โน้ตไว้แล้วกัน แต่ว่าการเปลี่ยนวันเลือกตั้งอาจจะต้องเขียนเพราะว่าเวลาในรัฐธรรมนูญมันเขียนพระราชกฤษฎีกา ตราพระราชกฤษฎีกามันให้กำหนดวันเลือกตั้ง ถ้าจะไปเปลี่ยนมัน มันต้องเขียนในรัฐธรรมนูญเดี๋ยวในกฎหมายจะเขียนไม่ได้

นายอัชพร จารุจินดา : เอาไปเขียนไว้ในบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยอำนาจนิติบัญญัติแล้ว เพราะว่ามันยุบสภาตรงนั้นเสร็จแล้วก็เขียนเพิ่มอีกมาตราไปแล้วว่า กกต. สั่งเลื่อนได้ ก็เข้าใจว่ามันต่อเนื่องกัน ถ้ามาใส่ตรงนี้เดี๋ยวจะมองไม่เห็น

ประธาน : ซึ่งตรงนั้นเวลานั้นอาจจะต้องนึกถึงเหตุการณ์ที่เคยเป็นมาว่าเลื่อนแล้วจะทำอย่างไรกับรัฐบาลนะครับ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะว่าถ้าเจอรัฐบาลขึ้นมือเขาก็สร้างเรื่องให้เกิดขึ้นจน กกต. ต้องเลื่อนการเลือกตั้งแล้วก็เลื่อนไปเรื่อย ๆ เขาก็ทำงานอยู่ไปเรื่อยเป็นรัฐบาลไปเรื่อย ๆ คือในอดีตมันนึกไม่ออกว่าจะมีใครเขาทำ แต่ตอนนี้พอเรามอง ๆ มันไม่แน่หรืออาจจะไม่มีใครทำเพราะฉะนั้นเขาอาจจะต้องเริ่มคิดว่าจะทำอย่างไรกับรัฐบาล อาจจะต้องเขียนถึงขนาดถ้ารัฐบาลไม่ดำเนินการให้สงบเรียบร้อยภายใน ๒ วันให้พ้นจากหน้าที่ไปอะไรอย่างนี้ และหากคนใหม่เข้ามาตัวนี้เดิมก็คือเขียนคัดสรรใช่ไหมสมาชิก สรรหาอันนี้ผมเลยแก้ไปก่อนนะเลือกตั้ง เพราะว่าเดี๋ยวมันหลุดไปที่ไหน คนเห็นนั่นแน่มาแล้ว เพราะคิระบบมันไม่ออก คิระบบมันออกแล้วค่อยมาแก้มันให้สอดคล้องกันอันนี้ก็ใส่ตามปกติกัน เชิญครับ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ พอตีเมื่อวานที่พรรคประชาธิปัตย์มา ท่านอาจารย์ส่งเอกสารที่เขามายื่นให้ ผมก็เลยมาอ่านอยู่แวนหนึ่งนะครับ ผมว่ามันมีประเด็นหนึ่งที่เขาหัวงมาและผมว่ามันน่าจะนำมาพิจารณาประกอบในส่วนตรงนี้ด้วยหรือเปล่า คือว่าเขาบอกว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เขาไว้ใจคณะกรรมการเลือกตั้งส่วนกลางนะครับ แต่ว่าการไปมอบอำนาจของคณะกรรมการและไปให้กรรมการประจำจังหวัดมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน พุดง่าย ๆ มันจะเป็นปัญหาอันนี้ก็ไม่เป็นไร เพราะข้อเมื่อสักครูเราตัดไปแล้วนะครับ ทีนี้มันมีประเด็นหนึ่งก็คือว่าเขาบอกว่าการที่ กกต. มีอำนาจในการออกระเบียบว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด แต่ปรากฏว่าระเบียบของ กกต. เป็นเพียงข้อกำหนดเกี่ยวกับงานธุรการและขั้นตอนวิธีการยื่นคำร้องคัดค้านเท่านั้นนะครับ สิ่งที่เขาอยากได้ก็คือว่า กกต. ควรจะมีการวางหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณารวมทั้งกำหนดระยะเวลาดำเนินการที่เหมาะสม เพื่อความเป็นธรรมต่อผู้สมัครในเรื่องการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งอะไรพวกนี้นะครับ ผมว่าอันนี้ก็น่าสนใจนะครับ

ประธาน : เมื่อเราเขียนตัวนี้ใหม่แล้วว่าจะออกประกาศอะไรตามที่กฎหมายกำหนด เพราะฉะนั้นเวลาไปออกกฎหมายมันก็ต้องไปบอกพวกนั้นเขียนให้ชัด เพราะว่าเดิมมันเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญและเขียนกว้าง ๆ มันก็ออกอะไรก็ได้ ทีนี้ต่อไปเราก็จะได้ไปบอกเป็นเรื่อง ๆ ไปว่าเรื่องนี้เอาออก และจะมีเขาเรียกว่า sweeping clause บอกว่าอะไรที่มันติดขัดและจะออกก็ให้ออกได้ เพราะว่าไม่เช่นนั้นเดี๋ยวมันจะออกได้เฉพาะเรื่องที่เราบอก ก็ให้อำนาจเข้าไว้เป็น sweeping clause แต่ว่าเรื่องสำคัญ ๆ มันจะถูกบอกว่าให้ออกในแง่มุมไหนในเรื่องอะไรบ้าง ซึ่งตรงนี้มันเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะ delegate power ลงไปมันจะต้องบอกหลักเกณฑ์และเงื่อนไขไปด้วย ถ้าเขียนลอย ๆ อย่างที่ในรัฐธรรมนูญเขียนไม่ทันได้นี้ก็อะไร มันเท่ากับมอบอำนาจทั้งโลกให้ไปเลยและตัวรัฐธรรมนูญเป็นตัวสำคัญมันใหญ่ แต่ในเมื่อเราเปลี่ยนตัวนี้แล้วตัวนั้นก็จัดไว้แล้วกันว่า เวลาที่จะไปให้ กกต. เขาออกในเรื่องสืบสวนสอบสวนจะต้องระบุเรื่องอะไรบางอย่างน้อยจะได้เกิดความเป็นธรรม เพราะจริง ๆ เวลาที่ กกต. เขาออก เจ้าหน้าที่เขาก็เป็นคนคิด ขึ้นอาจจะมีการปรึกษากฎหมาย ๑-๒ คนจากกฤษฎีกาอะไรไป แต่ก็มันก็จะดูกันไม่ค่อยได้รอบคอบเท่าไร ส่วนใหญ่มักจะทำกันรีบ ๆ ร้อน ๆ เพราะว่าไฟลนก้นกันทั้งนั้นไม่ได้มีโอกาสคิดนานนะครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานขออนุญาตครับ พอดีได้ยินคุณภักดิ์พูดถึงว่า มันมีค่าแถลงการณ์หรืออะไรเจตนาารมณ์ของพรรคต่าง ๆ ของพรรคประชาธิปัตย์ที่มายื่น ผมอยากขอความอนุเคราะห์จากฝ่ายเลขาให้ช่วย print หรือพิมพ์ออกมาแจกให้พวกเราได้ไหมครับ มีพรรคเพื่อไทยก็แถลงการณ์มาเรื่องเกี่ยวกับระบบเลือกตั้ง หรือว่าอะไรต่าง ๆ ที่ควรจะบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญ แล้วก็พรรคประชาธิปัตย์ก็เพิ่งมามอบให้เรา พวกเราอยากได้จะขอความกรุณาช่วย print ให้หน่อยนะครับพวกเรานะครับ ของพรรคเพื่อไทยและพรรคประชาธิปัตย์นะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : พอดีเมื่อวานอาจารย์ส่งให้อาจารย์ธิตินันท์ อาจารย์ธิตินันท์เอาไปลงเลขรับ และรู้สึกยังไม่กลับมา แต่ผมชักออกมาอ่านก่อน ผมก็เลยลักไก่ทำนอาจารย์ไปหน่อยหนึ่งครับ

ประธาน : ลงระบบที่นี้มันยาก ต้องไปลงเลขรับและมันเลยหายไปเลย ผมกำลังนั่งสงสัยอยู่ว่า บางทีผมก็รับมาเป็นปี ๆ จากในเว็บผมบ้าง จากอะไรผมก็ print เอามาให้แล้วก็มาส่งให้เขา และมันก็หายไปและผมก็นั่งนึกในใจตกลงที่เรารับฟัง ๆ มามันหายไปไหนหมด

นายภัทร คำพิทักษ์ : เขาสรุปมาให้ป็นอันนี้นะครับ คือผมว่าบางอันก็คุยกันในกรรมการเหมือนกันว่ามันไม่ควรไปสรุปของเขา บางอันมันจำเป็นมันต้องเอามาทั้งหมดนะครับ

ประธาน : หรืออย่างน้อยบอก heading กับจุดที่เขาเสนอมาก็ได้ และพอเราสนใจอันไหนเราก็ไปขออันนั้นมาดู

นายภัทร คำพิทักษ์ : ครับ เดี๋ยวผมจะช่วยคอยดูให้ครับ

ประธาน : หรือจริง ๆ คณะอนุกรรมการนั้นสมควรจะดู แล้วก็บอกอันไหนน่าสนใจก็รีบกลับมาเสนอเสีย ในระหว่างที่เรากำลังพิจารณามาตราต่าง ๆ ให้ฝ่ายเลขานุการเขาช่วยหยิบ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ครับ เดี๋ยวรับให้สอดคล้องกับจังหวะของเรานะครับ

ประธาน : แค่นี้ก่อนนะครับ

เลขานุการ : ครับ มาตรา ๑๗ ออกจะยาวครับ

ประธาน : ไว้ก่อนนะครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๕๕ นาฬิกา

กลุ่มงานฯ เลข ๑

สำนักฯ รายงานการประชุมและฯ เลข